

РЕКТОРИ

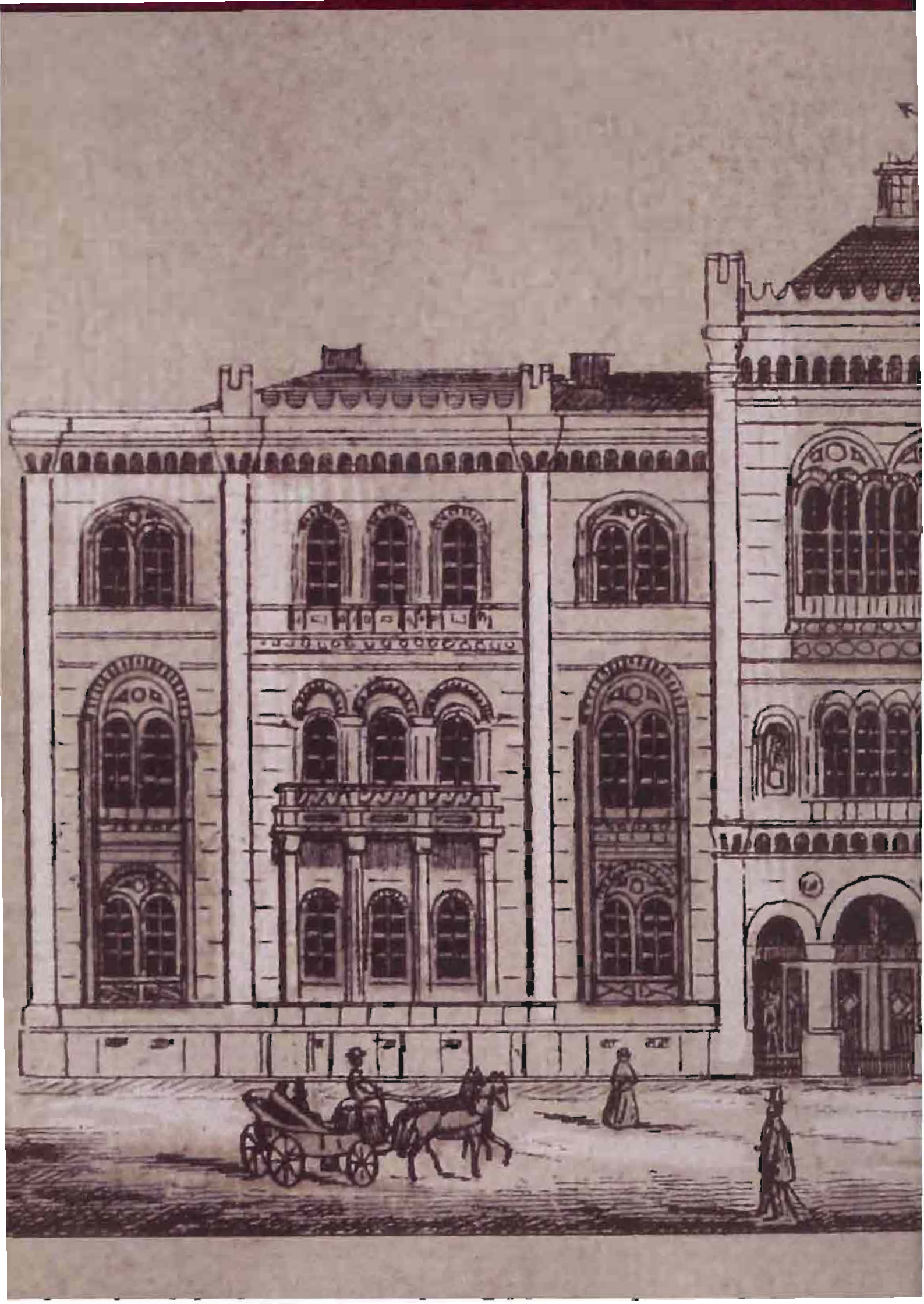
ЛИЦЕЈА, ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ И
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

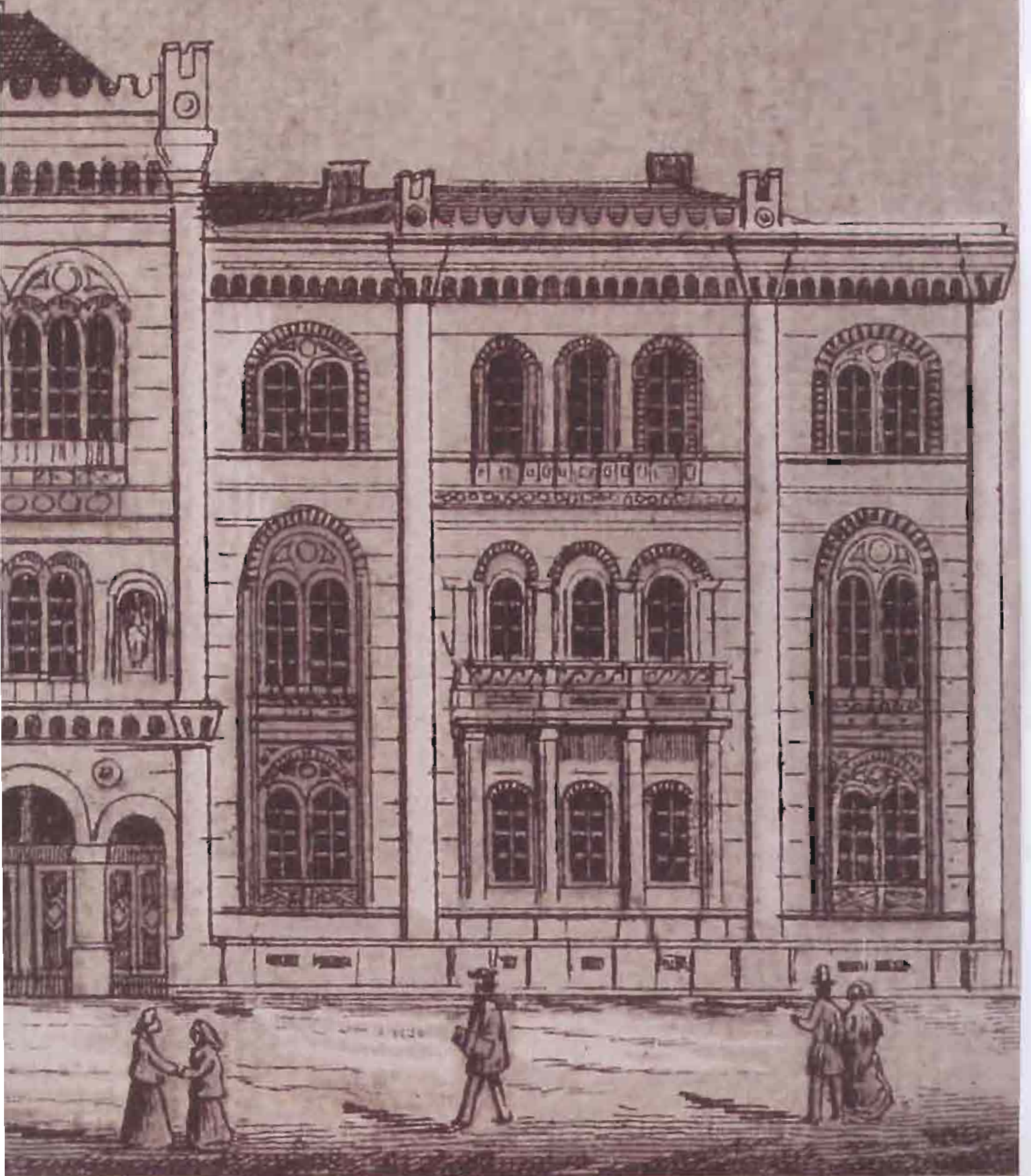
1838 – 2005



УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ЗАВОД ЗА УЧБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА





РЕКТОРИ
ЛИЦЕЈА, ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ И
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
1838 – 2005

ПОКЛОН

РЕКТОРИ

ЛИЦЕЈА, ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ И
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

1838 – 2005

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА

Београд, 2005

Аутор
Бранислава ЈОРДАНОВИЋ
Педагошки музеј у Београду

Сараднице
Маја НИКОЛОВА и Милена МАРКОВИЋ
Педагошки музеј у Београду

Рецензент
проф. др Владета ТЕШИЋ

Одговорни уредник
Небојша ЈОВАНОВИЋ

За издаваче
проф. др Дејан ПОПОВИЋ, ректор Универзитета у Београду
проф. др Радош ЉУШИЋ, директор и главни уредник
Завода за уџбенике и наставна средства, Београд

Избор ликовних прилога
Никола КУСОВАЦ и Бранислава ЈОРДАНОВИЋ

Фотографије
Милан СИМИЋ и Градимир СИМОНОВИЋ

Предговор

Прошло је седамнаест година од када је, у оквиру обележавања 150-годишњице Универзитета у Београду, објављена књига *Ректори Лицеја, Велике школе и Универзитетџа у Београду (1838–1988)*. У њој су били представљени сви ректори – од првог, Атанасија Николића, до Слободана Унковића, који се налазио на челу Универзитета када је прослављан јубилеј. Аутори састављачи књиге успели су да прикупе богату грађу о овим личностима, које су, кроз високошколску наставу, дале печат научном, културном и просветном препороду српског друштва током века и по, и да је затим уобличи у кратке биографске и библиографске скице, које су стручној и најширој јавности омогућавале увид у дело људи који су водили Лицеј, Велику школу и Универзитет. Подаци о сваком ректору били су праћени његовим портретом: кад год је то било могуће, узимана је уметничка слика, изложена на зидовима Свечане сале Ректората у Капетан-Мишином здању; за ректоре у раним годинама Лицеја и Велике школе, чији портрети нису били рађени, коришћене су фотографије или факсимили потписа.

Привукавши како садржајем, тако и квалитетом израде, значајну пажњу читалаштва, књига *Ректори Лицеја, Велике школе и Универзитетџа у Београду (1838–1988)* релативно брзо је распродата, односно дарована пријатељима Универзитета. У међувремену, током деведесетих година прошлог столећа и у првој половини прве деценије XXI века, још шест професора било је изабрано или постављено на функцију ректора. Универзитет у Београду је у протеклих седамнаест година прошао кроз бурна времена, настојећи да одбрани академске слободе, сачува своју аутономију и врати се у међународну академску заједницу, из које је, Закон о универзитету из 1998. године, којим је та аутономија укинута, био изопштен. У тим настојањима се успело, мада уз високу цену – велики број наставника, сарадника и студената напустио је земљу, Универзитет је осиромашео, а број контаката са светом, којима се Универзитет у Београду раније могао поносити, драстично се смањио.

Године 2005. прославља се 100-годишњица доношења првог српског Закона о Универзитету. Обележавајући тај јубилеј, Универзитет у Београду је одлучио да се припреми друго допуњено издање књиге *Ректори Лицеја, Велике школе и Универзитетџа у Београду*, које би обухватило свих 167 година његове историје (1838–2005). Принципи на којима је припремано прво издање сачувани су и у другом. Скице за биографију и библиографију шест нових ректора формулисане су у истом формату који је примењен у првом издању, док су у текстовима посвећеним ранијим ректорима начињена само незнатна усклађивања. Приређивачи су, као и у првом издању, избегавали вредносне и политичке оцене, желећи да сачувају оно по чему је књига била препознатљива – језгровит и објективан приказ живота и дела личности које су се налазиле на челу Универзитета у Београду.

Уверен сам да ће књига *Ректори Лицеја, Велике школе и Универзитетџа у Београду (1838–2005)* подсетити јавност на то како су наши преци успевали да Универзитет уврсте и одржавају у „европској академској заједници“ онога доба. Данас, када Србија и реформом високог образовања настоји да уђе у Европску унију, поруке које ова публикација носи могу да буду веома корисне, јер, у крајњој линији, откривају колико је била снажна модернизацијска улога Универзитета у Београду током протеклих 167 година.

Београд, септембар 2005.

РЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
проф. др Дејан ПОПОВИЋ

Предговор првој издања

Књига *Ректори Лицеја, Велике школе и Универзитета у Београду (1838–1988)* рађена је искључиво у намери да се поводом обележавања 150-годишњице Универзитета у Београду представе личности ректора ових највиших школских установа код нас.

Разлози су, свакако, у томе што се о овим несумњиво заслужним и спомена више него вредним неимарима на различитим пољима наука и личностима које су дале значајан допринос развоју Универзитета не зна ни приближно онолико колико би требало да се зна. Отуда и потреба да се – у овој јубиларној години – барем о њима (ако није могуће и о многим другим такође заслужним научним радницима, ствараоцима и професорима ових школа) саопшти оно што је најнужније и што је у чињеничком смислу извесно и то, опет, најкраће и најјезговитије, без много речи и аподиктичних судова.

Састављачи ове књиге су настојали да у мноштву извора различите врсте, историјске веродостојности и поузданости, пронађу и издвоје управо оне податке на основу којих је било могуће успоставити и утврдити аутентичну биографску слику свих ректора, водећи при том рачуна о ограниченом простору и о захтеву у погледу уједначавања обима текстова.

Књига је рађена тако што су у њој обрађене и хронолошки представљене личности свих 58 ректора Лицеја, Велике школе и Универзитета у Београду, од првог (Атанасија Николића) до садашњег (писца овог предговора), и то, по правилу, са подацима о години и месту рођења, школовању, практичном наставном и научном раду и свему другом што је значајно за личност о којој је реч.

То су, у ствари, мале биографске и библиографске скице, које ће, надамо се, користити свима онима који се буду интересовали за личности ректора ових школа, из којих ће и на основу којих ће моћи да добију не само поуздане информације, већ и одређене путоказе за дубља и потпунија сазнања о њима.

Књига је, дакле, у суштини, скромне намене и такве сврхе да се њома није желело друго до то да се на једном месту нађу имена ових који су својим радом, и као професори и као научници и практични ствараоци, задужили савремене и будуће генерације да их знају и трајно памте.

Верујемо да ће ова књига истовремено представљати почетак организованог истраживачког и публицистичког посла у вези са представљањем научној и стручној јавности познатих личности које су афирмисале науку и стваралаштво на Универзитету, али и далеко шире.

Београд, септембар 1988.

РЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
проф. др Слободан УНКОВИЋ

Хронолошки преглед

ЛИЦЕЈ 1838–1863

Атанасије Николић, 1839/40.
Исидор Стојановић, 1840/41, 1845/46.
Константин Бранковић, 1841/42, 1846/47, 1851/52,
1852/53, 1859/60, 1860/61, 1861/62, 1862/63; Велика школа, 1863/64, 1864/65.
Гаврило Поповић, 1842/43.
Игњат Станиславовић, 1843/44.
Сергије Николић, 1844/45; Велика школа, 1865/66.
Јанко Шафарик, 1847/48.
Сава Јовшић, 1848/49.
Емилијан Јосимовић, 1849/50; Велика школа,
1874/75, 1876/77.
Вук Маринковић, 1850/51, 1856/57, 1857/58, 1858/59.
Коста Цукић, 1851.
Рајко Лешјанин, 1853/54, 1854/55, 1855/56.

ВЕЛИКА ШКОЛА 1863–1905

Стојан Марковић, 1866/67, 1867/68, 1878/79, 1879/80,
1880/81.
Јосиф Панчић, 1868/69, 1869/70, 1870/71, 1871/72,
1872/73, 1873/74, 1874/75.
Алимпије Васиљевић, 1875/76.
Стојан Бошковић, 1877/78.
Димитрије Нешић, 1881/82, 1882/83, 1883/84,
1892/93, 1893/94.
Пантелија-Панта Срећковић, 1884/85, 1890.
Коста Алковић, 1885/86, 1891/92, 1894/95.
Јован С. Бошковић, 1886/87.
Светомир Николајевић, 1888/89, 1889/90.
Сима Лозанић, 1890/91; Универзитет, 1905/06.
Светислав Вуловић, 1893/94.
Војислав Бакић, 1895/96, 1897/98.
Јован Жујовић, 1896/97.
Глигорије-Глиша Гершић, 1898/99.
Никола И. Стаменковић, 1898/99, 1899/1900.
Коста Главинић, 1900/01.
Милан Јовановић-Батуг, 1901/02.
Марко Т. Леко, 1902/03, 1903/04.
Сава Урошевић, 1904/05; Универзитет, 1908/09,
1909/10.

УНИВЕРЗИТЕТ 1905–2005

Сима Лозанић, 1905/06.
Јован Цвијић, 1906/07, 1919/20.
Андра Ј. Стевановић, 1907/08.

Сава Урошевић 1908/09, 1909/10.
Богдан Гавриловић, 1910/11, 1911/12, 1912/13,
1921/22, 1922/23, 1923/24.
Слободан Јовановић, 1913/14, 1920/21.
Ђорђе Станојевић, 1913/14, 1914/15, 1915/16,
1916/17, 1917/18, 1918/19.
Павле Поповић, 1924/25, 1925/26, 1926/27.
Чедомиљ Митровић, 1927/28, 1928/29, 1929/30.
Владимир П. Митровић; 1930/31, 1931/32.
Владимир К. Петковић, 1931/32, 1932/33.
Александар Белић, 1932/33, 1933/34.
Иван Ђаја, 1933/34, 1934/35.
Владимир Ђоровић, 1934/35, 1935/36.
Драгослав Б. Јовановић, 1935/36, 1936/37, 1937/38,
1938/39.
Петар Мицић, 1939/40, 1940/41, 1941/42.
Никола Половић, 1941/42, 1942/43, 1943/44.
Стеван Јаковљевић, 1945/46, 1946/47, 1947/48,
1948/49, 1949/50.
Илија Ђуричић, 1950/51, 1951/52, 1954/55.
Вукић Мићовић, 1952/53, 1953/54.
Борислав Т. Благојевић, 1955/56, 1956/57, 1957/58,
1958/59, 1959/60, 1960/61, 1961/62, 1962/63.
Божидар С. Ђорђевић, 1963/64, 1964/65, 1965/66,
1966/67.
Драгиша Ивановић, 1967/68, 1968/69, 1969/70,
1970/71.
Јован Глигоријевић, 1971/72, 1972/73, 1973/74,
1974/75.
Драгослав Јанковић, 1975/76, 1976/77.
Мирослав Печујлић, 1977/78, 1978/79, 1979/80,
1980/81.
Војислав М. Петровић, 1981/82, 1982/83, 1983/84,
1984/85.
Зоран Пјанић, 1985/86, 1986/87.
Слободан Ункович, 1987/88, 1988/89, 1989/90,
1990/91.
Рајко Врачар, 1991/92, 1992/93.
Драгутин Величковић, 1993/94, 1994/95, 1995/96, зимски семестар 1996/97.
Драгутин Кубуровић, 1997/98.
Јагош Пурић, 1998/99, 1999/2000.
Привремена управа – Марија Богдановић, Иван Јуранић и Ненад Грујић (11. 10. 2000 – 20. 02. 2001)
Марија Богдановић, 2001/01, 2001/02, 2002/03,
2003/04.
Дејан Поповић 2004/05, 2005/06.



У
ЛИЦЕЈ 1838
ВЕЛИКА ШКОЛА
1863
УНИВЕРЗИТЕТ
1905
БЕОГРАД
1867

ЛИЦЕЈ

1838–1863

АТАНАСИЈЕ НИКОЛИЋ

ПРОФЕСОР МАТЕМАТИКЕ, ЗЕМЉЕМЕРИЈА И НАЧЕРТАНИЈА; РЕКТОР 1839/40.

Рођен је 18. јануара 1803. године у селу Брестовцу, Бачка. Основну школу учио је у Сомбору, а гимназију у Карловцима и Новом Саду од 1813. до 1819. На Академији у Ђуру завршио је две године филозофије од 1819. до 1821, а Артиљеријску школу у Бечу 1824. На Пештанском универзитету положио је испите за инжењера 1829. Радио је као инжењер у Потијском дистрикту у Банату од 1829. до 1830, а од 1831. у Бачкој вармеђи. Од 1837. до средине 1839. био је управник имања грофа Петра Чарнојевића и инжењер на спахилуку грофа Шенборна. На позив кнеза Милоша дошао је у Србију и постављен је за професора Лицеја у Крагујевцу средином 1839. Предавао је Математику, Земљемерије и Начертаније до средине 1842. године.

Био је први ректор од 28. септембра 1839. до краја јула 1840. године.

Од 1840. до 1842. био је професор приватне Школе начертанија, а од 1846. до 1849. професор у Инжинирској школи.

Од октобра 1842. до децембра 1852. године био је начелник Полицијско-економског одељења Министарства унутрашњих дела, а од исте године (када су одељења одвојена) само Економског одељења до јануара 1858, када је постављен за помоћника министра унутрашњих дела. После Светоандрејске скупштине протеран је из Србије, а вратио се у Србију по одобрењу кнеза Михаила 1861. године.

Пензионисан је 1861. године.

Био је један од оснивача и првих чланова Друштва српске словесности, од 1842, и касније почасни члан Српског ученог друштва од 1864. године.

Учествовао је у оснивању Театра на Ђумруку 1841, библиотеке при Министарству просвете 1842, Читалишта београдског 1846. и Позоришта код „Јелена“ 1848. Његовим залагањем уведена је у школе прослава дана Светог Саве 1840. и употреба школског звона. Израдио је и челични печат Лицеја.

Писао је уџбенике, чланке и књиге о пољопривреди, списе за полицијску службу, повести, драме и објављивао српске народне приповетке. Издавао је календаре и алманахе, затим први српски лист за село *Чича Срећков лист* за српске земљегелце. Сарађивао је у листовима, часописима и календарима, *Српским новинама*, *Србадији*, *Београдском дневнику*, *Орлу* и др.

Умро је у Београду, 28. јула 1882. године.

ДЕЛА: Уџбеници за Лицеј: *Алгебра I*, 1839; *Елементарна геометрија*, 1841; популарна стручна дела: *Искусни земљегелац I-II*, 1844; *Земљегелско газдинство I-IV*, 1853-1854; *Полицијски закон и полицијски поситуац*, 1850.



АТАНАСИЈЕ НИКОЛИЋ - фотографија; Педагошки музеј, Београд, инв. бр. 1445/1/616

ИСИДОР СТОЈАНОВИЋ

ПРОФЕСОР ОПШТЕ ИСТОРИЈЕ, РЕКТОР 1840/41. и 1845/46.

Рођен је 1809. године у Кањижи, Бачка. Основну школу завршио је у месту рођења, а гимназију и лицеј у Сегедину. Правне науке студирао је на Универзитету у Пешти. На позив кнеза Милоша, као студент III године, дошао је у Србију 1835. Најпре је био професор Поезије у гимназији у Крагујевцу, а од марта 1839. до јуна 1849. професор Опште историје у Лицеју.

Ректор је био школске 1840/41. и 1845/46. године.

Члан Друштва српске словесности био је од 1842, члан Одбора просвештенија, члан Депутације главног фонда школске управе и депутат Лицеја на Петровској скупштини 1848. Један је од оснивача Недељне школе за описмењавање одраслих. Писао је песме, чланке из историје и преводио са немачког језика. Сарађивао је у *Забавнику*, *Уранији*, *Подунавки*, *Новинама српским*, *Гласнику Друштва српске словесности* и др.

Сакупљао је и објављивао изворе за историју Првог устанка. Део те грађе објављен је посебно, у II и III књизи *Гласника Друштва српске словесности*.

Умро је у Београду, 12. јуна 1849. године.

ДЕЛА: *Нравоучителне басне у стихови*, 1833; *Преодница сведошће историје* (превод; додаток: оригинални рад о Карађорђевој погибији), 1844; *Брзоуки буквар*, 1846; *Слово које је на слави училишћној и айрона просветишеља светио Саве Јоворио*, 1846; *Деловодни иројокол Кара-Ђорђа Петровића*, 1848.

Исидоръ Стојановићу
Профессору Виле Бетовићу,
Обоюд. ректору Музеума.

КОНСТАНТИН БРАНКОВИЋ

ПРОФЕСОР ФИЛОЗОФИЈЕ, ЛОГИКЕ, ПСИХОЛОГИЈЕ И ПЕДАГОГИЈЕ; РЕКТОР ЛИЦЕЈА 1841/42, 1846/47, 1851/52, 1852/53, 1859/60, 1860/61, 1861/62, 1862/63; ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ 1863/64. и 1864/65.

Рођен је 20. маја 1814. године у Новом Саду. Основну школу и гимназију завршио је у родном граду, а филозофију на Лицеју у Сегедину. Завршио је, потом, прву годишну права на Универзитету у Пешти 1833, а Богословију у Сремским Карловцима 1836. године.

У Србију је прешао у јулу 1837. Најпре је био професор Реторике у Крагујевачкој гимназији, а од краја 1839. до 1854. привремени па стални професор Филозофије (основно мудрословље, логика, метафизика, етика и евсевиологија) у Лицеју. Од 1854. предаје *Логик*у и новоуведене предмете – *Психологију* и *Педагогију*. Превео је, слободно, за лицејце, изводе из уџбеника филозофије и логике кантовца Вилхелма Траугота Круга.

Ректор Лицеја био је школске 1841/42, 1846/47, 1851/52, 1852/53, 1859/60 (са Вуком Маринковићем), 1860/61, 1861/62, 1862/63. и Велике школе 1863/64. и 1864/65. године.

Учествовао је у изради пројекта Закона о устројству Велике школе, који је унеколико измењен, обнародован, 24. септембра 1863. године.

Члан Друштва српске словесности био је од 1842, Српског ученог друштва од 1864; био је и члан Школске комисије.

„Посрбио“ је две популарне књижице из физике и логике.

Објављивао је преводе и оригиналне радове у *Лешојису Мајице српске*, *Уранији*, *Голубици*, *Подунавки*, *Гласнику Друштва српске словесности* и *Гласнику Српској ученој друштва*.

Умро је у Београду, 22. новембра 1865. године.

ДЕЛА: Уџбеници за Лицеј: *Вилхелма Траугота Круга Основно Мудрословије*, 1848; *Мислословље или Лојика*, 1851; књижице за младеж: *Мислословље или Лојика*, 1849; *Природословље или Физика*, 1850.

Константиноу Бранковичу
Профессору Философии, обонд.
Ректору Академии.

ГАВРИЛО ПОПОВИЋ

ПРОФЕСОР ХРИШЋАНСКЕ НАУКЕ; РЕКТОР 1842/43.

Рођен је 16. октобра 1811. године у Баји, Бачка. Основну школу и гимназију завршио је у родном граду, филозофију у Сегедину и Ђуру, прву годину права у Пешти, а Богословију у Сремским Карловцима.

У Србију је дошао 1834. и добио монашки чин. Најпре је радио у Митрополитској канцеларији, а потом био професор Богословије од 1836. до 1839, вероучитељ у Лицеју од 1839. до 1844, а истовремено катихета у гимназији.

Ректор је био школске 1842/43. године.

Члан Друштва српске словесности био је од 1842, Српског ученог друштва од 1869, члан Одбора просвештенија и члан Школске комисије. Био је оснивач Шабачког певачког друштва 1865. године.

Архимандрит је постао маја 1844. и постављен је за дејствителног члана Архидијезе цезалне Конзисторије, а епископ Шабачке епархије 1860.

Када је поднео оставку на управу шабачке епархије, пензионисан је 1866. године.

Писао је уџбенике за основне и средње школе и популарне књижице за народ. Преводио је са немачког и руског језика.

Чланке из филозофије, историје и богословља објављивао је у *Гласнику Друштва Српске словесности*, *Чича Срећковом листу за српске земљеделце*, *Српским новинама*, *Лейхойсу Мајнице Српске* и др.

Умро је у Београду, 7. фебруара 1871. године.

ДЕЛА: *Разговори за образовање срца и душе* I–II, 1845. и 1849; преводи: *Повести о Првом вселенском сабору*, 1855; *Часови благовестија*, 1848; *Животописаније славни људи старог и новијег века*, 1849 (допуњено биографијама личности из српске историје); популарне књижице и уџбеници за основне и средње школе: *Астрономија или наука о звездама*, 1849; *Крајка свјашчена историја* (више издања) 1843; *Крајки и просирани катихизис* (више издања), 1843; *Историја цркве старозаветне и новозаветне*, 1853.



ГАВРИЛО ПОПОВИЋ - Епископ шабачки Гаврило, - фотографија; Photographie von Flor. Gantenbein in Beograd. [око 1864] 5,7 x 9,1 cm, власништво Будимирке Ђорђевић, Београд (САНУ - Ф50)

ИГЊАТ СТАНИМИРОВИЋ

ПРОФЕСОР ОПШТЕ СТАТИСТИКЕ И УМНОГ ПРАВА КРИМИНАЛНОГА; РЕКТОР 1843/44.

Рођен је у Суботици 1815. године, где је завршио основну школу и гимназију. Филозофију и права студирао је у Кежмарку, где је после дипломирања, као заступник, годину дана предавао угарско приватно право 1839. Крајем 1840. постављен је за привременог професора Статистике и Права криминалног у Лицеју, за сталног 1841, а 1852. за редовног професора.

Предавао је и Поступак криминални, Општу статистику Европе, а повремено замењивао је професора грађанског законика, грађанског и криминалног поступка судејског.

Ректор је био школске 1843/44. године.

Члан Друштва српске словесности био је од 1844, а 1864. постао почасни члан Српског ученог друштва.

Умро је у Београду, 12. јануара 1878. године.



ИГЊАТ СТАНИМИРОВИЋ – фотографија [око 1845]; власништво Емилије Косановић, Београд

СЕРГИЈЕ НИКОЛИЋ

ПРОФЕСОР АДМИНИСТРАТИВНОГ, МЕЂУНАРОДНОГ И СРПСКОГ ЈАВНОГ ПРАВА; РЕКТОР ЛИЦЕЈА 1844/45; ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ 1865/66.

Рођен је у Новом Саду 1816. године. Основну школу и гимназију завршио је у родном граду, а правне и филозофске науке на Универзитету у Пешти. У Београд је дошао 1840. По доласку у Београд постао је секретар Конзисторије – Канцеларије митрополије у Београду. Привремени професор природног и римског права, полиције и немачког језика у Лицеју био је од јесени 1842, а од средине 1845. стални је професор Природног и Административног права, Народне економије и Немачког језика. При крају каријере предавао је Административно, Међународно и Српско јавно право.

Ректор је био школске 1844/45. и од новембра 1865. до фебруара 1866. године.

Пензионисан је 1866. године.

Био је члан Друштва српске словесности од 1842, члан и деловођа Одбора просветенија; основао је Друштво за чување српских живописа 1856. Бавио се публицистиком. Године 1848. издавао је и уређивао *Просветне новине са Државнонародним ираишоцем*, као посебним додатком. Од 1850. до 1851. уређивао је *Државнонародни ираишоц*, али као самостални политички лист са посебним додатком – *Шаљивац* – првим хумористичким листом у Србији. Уредио је једну свеску *Будилника народне просвете*, 1851. године.

Умро је у Београду, 8. новембра 1874. године.

ДЕЛА: *Слово ириликом славе Књажеско-србској Лицеума на Светиој Саву*, 1849; *Српски народни велики ојче-наш*, 1852; *Живои и дела србској просветишеља светиој Симеона Мироиочивој, иначе Стефана Немање...* (превод дела Стефана Првовенчаног и Св. Саве), 1859.

Сергисъ Николитъ
Приходъ Грава при в. Цркви
и о. т. Рѣшоръ Луцема.

ЈАНКО ШАФАРИК

ПРОФЕСОР ФИЗИКЕ И ИСТОРИЈЕ, РЕКТОР 1847/48.

Рођен је 14. новембра 1812. године у Кишкерешу, Мађарска. Основну школу завршио је у месту рођења, а немачку школу и гимназију у Новом Саду. Филозофију и права слушао је у Пожуну. Медицину је студирао у Пешти, а завршио и докторирао у Бечу 1838. Као лекар провео је извесно време у Прагу, Пешти, Кишкерешу и Новом Саду. Од 1843. до 1849. био је професор Физике у Лицеју; од 1849. до 1859. предавао је Историју, а од 1859. до 1861. поново Физику.

Ректор је био школске 1847/48. године.

Од 1861. до 1869. био је библиотекар у Народној библиотеци и чувар у Народном музеју. Године 1869. изабран је за члана Државног савета. Био је члан Друштва српске словесности од 1844, Српског ученог друштва од 1864, Одбора просвештенија, Школске комисије, Југославенске академије знаности и умјетности, Археолошког друштва, Друштва руских лекара, руског Друштва за природне науке и др.

Проучавао је и описивао старине у Србији. Објављивао је изворе за српску историју и српску књижевност средњег века. Бавио се нумизматиком и сфрагистиком. Сарађивао је у *Подунавки*, *Гласнику Друштва српске словесности*, *Гласнику Српској ученој друштва*, *Српским новинама*, *Трговачким новинама*, *Јавору* и др.

Умро је у Београду, 7. јула 1876. године.

ДЕЛА: *Описаније старина српски новаци*, 1851; *Српски летописац из почетка XVI столетија*, 1853; *Попис акција припадајући к историји Срба и остали Југословена, наодећи се у цес. кр. млејачком генералном архиву*, 1858; *Српски споменници млејачкој архива I-II*, 1860. и 1862.



ЈАНКО ШАФАРИК – портрет, рад *Стевана Тодоровића*, 1883;
уље на платну 87,5×120 см, (деталј) Народни музеј, Београд

САВА ЈОВШИЋ

ВЕРОУЧИТЕЉ, ПРОФЕСОР ИСТОРИЈЕ ЦРКВЕ, ДОГМАТИЧНОГ И МОРАЛНОГ БОГОСЛОВЉА; РЕКТОР 1848/49.

Рођен је у Новом Саду 1816. године, где је завршио основну школу и гимназију. Филозофију је студирао у Печују, прву годину права у Пешти, а другу у Пожуну. Завршио је и Богословију у Сремским Карловцима. По преласку у Београд био је професор Богословије од 1841. до 1844. (када се замонашио и добио име Сава). Од 1844. до 1847. био је катихета у „класи човечности“ у гимназији, а од 1847. био је вероучитељ и професор Историје цркве, Догматичног и Моралног богословља у Лицеју. Предавао је Хришћанску науку у Војној школи.

Ректор је био школске 1848/49. године.

Био је архимандрит манастира Горњак.

Редовни члан Друштва српске словесности био је од 1846, а Српског ученог друштва од 1864; био је и члан Школске комисије.

Умро је у Новом Саду, 18. септембра 1875. године.

Обоуджанбѣи Доктору Ау.
Сабва Јованѣи
Алек. Царица,
Вроурица.

ЕМИЛИЈАН ЈОСИМОВИЋ

ПРОФЕСОР МАТЕМАТИКЕ, ПРАКТИЧНЕ ГЕОМЕТРИЈЕ И ГРАЂАНСКЕ АРХИТЕКТУРЕ; РЕКТОР ЛИЦЕЈА 1849/50, ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ 1874/75. и 1876/77.

Рођен је у Старој Молдави, Банат, 1823. године. Основну школу и трогодишњи те-чај војно-математичког училишта завршио је у Карансебешу и Лугошу. Петогодишње студије технике на Политехникуму у Бечу (ванредно је слушао филозофију и природ-не науке на Универзитету) завршио је 1845. године. Био је инжењер на изградњи прве железничке пруге у Мађарској. По преласку у Србију, од септембра 1845. до 1854. био је привремени професор математике и механике у Лицеју, а истовремено и хонорарни професор у Артиљеријској школи. А од 1854. до 1869. године редовни је професор Ма-тематике, Механике и Нацртне геометрије у Артиљеријској школи, а повремено је хоно-рарно предавао и у Лицеју.

Од новембра 1869. до 1878. био је редовни професор Математике, Практичне гео-метрије, Нацртне геометрије и Грађанске архитектуре на Великој школи.

Пензионисан је у августу 1878. године.

Ректор Лицеја био је школске 1849/50, а Велике школе 1874/75. и 1876/77. године.

Заслужан је за увођење Механике и Архитектуре као посебних предмета. Био је први српски урбаниста. Године 1867. израдио је урбанистички предлог о уређењу Бео-града – први регулациони план у Србији; уз њега је урадио и први прецизни геодетски премер старог дела Београда. Израдио је прву геодетску студију о премеравању тери-торије Мајданпека. Члан Друштва српске словесности био је од 1848, Српског ученог друштва од 1864, а почасни члан Српске краљевске академије од 1892. године. Био је члан и председник Комисије за израду пројекта Закона о мерама и новцима у Србији, члан Позоришног одбора за изградњу и унутрашње уређење Народног позоришта у Београду, члан Школске комисије, члан општинских комисија на пословима увођења ко-муналија у граду, оснивач прве Техничарске дружине у Србији и њен председник 1868, затим члан Пољопривредног друштва, члан Одбора Друштва за помагање и васпитање сиротне и запуштене деце и др.

Писао је уџбенике и стручне радове из области физике, математике, грађанске тех-нике и архитектуре.

Умро је у Сокобањи, 25. маја 1897. године.

ДЕЛА: *Основне черте равне и сферичне тригонометрије*, 1854; *Начела више математике I–III*, 1858, 1860. и 1872; *Грађанска архитектура и грађење кућа*, 1860; *Основне черте механике и науке о машинама*, 1861; *Практична геометрија*, 1862; *Физика за женскиње (по дру Нејоличка)*, 1866; *објаснење предлога за реулисање онога дела вароши Београда што лежи у шанцу*, 1867; *Основи нацртне геометрије и перспективе I*, 1874.

Ободритијин Секторъ
Е. Јосимовић

Профессоръ Математики

ВУК МАРИНКОВИЋ

ПРОФЕСОР ФИЗИКЕ; РЕКТОР 1850/51, 1856/57, 1857/58, 1858/59.

Рођен је у Новом Саду 24. децембра 1807. године. Основну школу и гимназију завршио је у родном граду, филозофију у Јегри, а медицину је учио у Пешти и Бечу, где је дипломирао 1830. године. Радио је извесно време као лекар у Новом Саду. За време револуције 1848. прешао је у Београд. У јулу 1849. постављен је за професора Физике у Лицеју.

Ректор је био школске 1850/51, 1856/57, 1857/58. и 1858/59. године (са Константином Бранковићем).

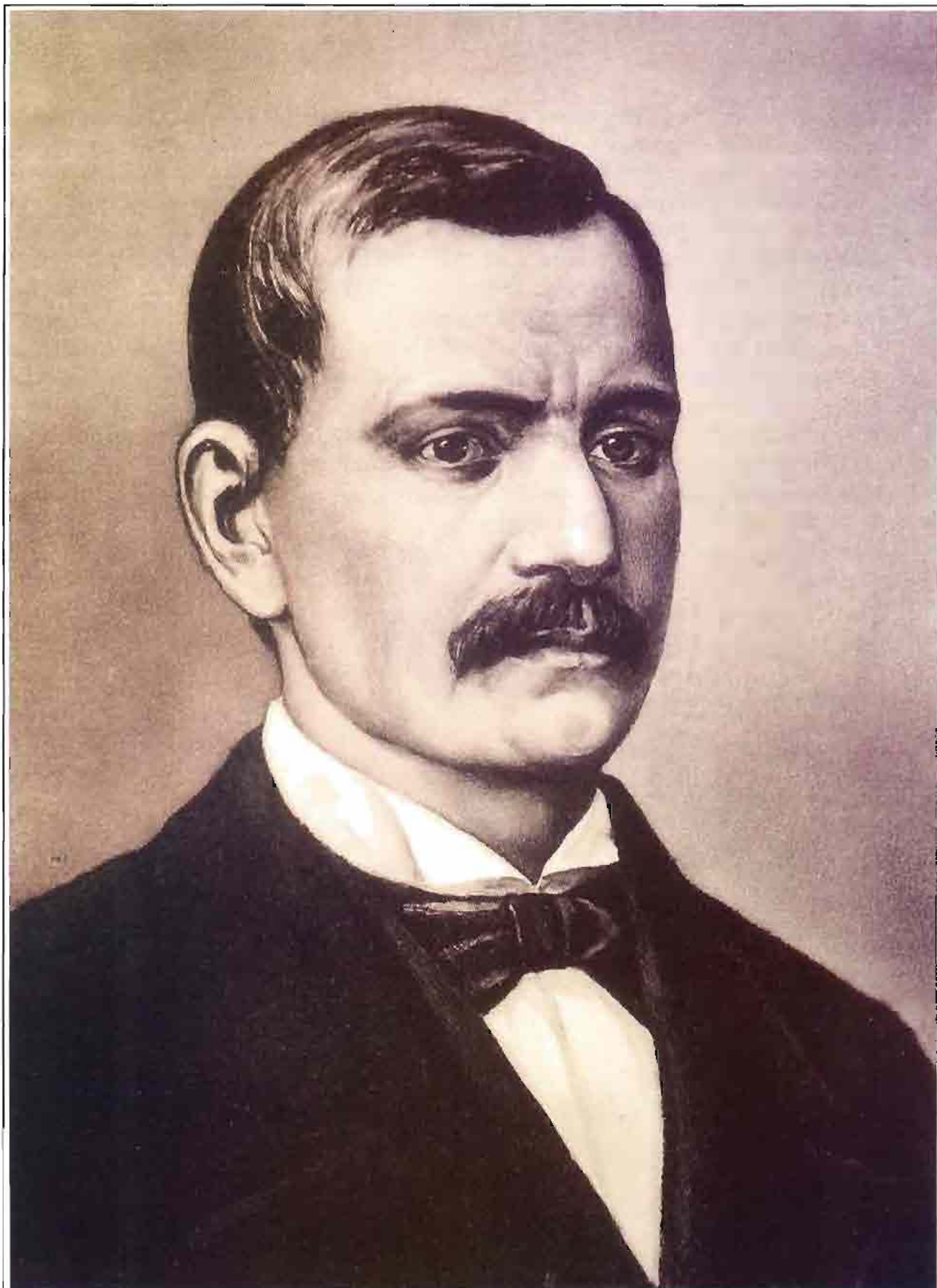
Заслужан је за формирање прве физичке збирке Лицеја.

Члан Друштва српске словесности био је од 1850. и члан Школске комисије од 1853. године.

Творац је српске терминологије за област физике и писац уџбеника за Лицеј. Преводио је са латинског језика.

Умро је у Београду, 7. августа 1859. године.

ДЕЛА: Начела физике I-II, 1851; Јесїасївена њовесїница; 1851; Атлас уз Јесїасївену њовесїницу, 1852; Јесїасївена њовесїница (допуњено издање), 1861.



ВУК МАРИНКОВИЋ – фотографија: А. Гавриловић, Знамениџи Срби XIX века, Загреб, 1904.

КОСТА ЦУКИЋ

ПРОФЕСОР НАРОДНЕ ЕКОНОМИЈЕ, ФИНАНСИЈА И НАУКЕ О ТРГОВИНИ; РЕКТОР ОД ЈУЛА ДО АВГУСТА 1851.

Рођен је 13 априла 1826. године у Карановцу, где је учио основну школу, а прва три разреда гимназије завршио је у Крагујевцу. Од 1841. до 1845. завршио је три разреда више гимназије и прву годину филозофије у Бечу. Државно-економске науке са докторатом из политичке економије завршио је на Универзитету у Хајделбергу. Од јула 1848. до августа 1851. био је професор Народне економије у Лицеју. У јесен 1851. именован је за секретара Министарства просвете, а од 1853. до 1856. поново је професор Лицеја, и предавао је поред Народне економије, Финансије и Науку о трговини.

Ректор је био од јула до августа 1851. године.

Начелник Министарства иностраних дела био је од 1856. до 1857, а од 1858. до 1860. заступао је Србију у Европској дунавској комисији у Бечу, затим је од 1860. до 1861. био заступник кнежевог представника и министар иностраних послова. Од 1861. до 1869. био је министар финансија и заступник министра просвете и црквених дела, потом агент српске владе од 1869. до 1874. у Букурешту, а од 1874. до 1879. у Бечу.

За време његовог министровања Лицеј је прерастао у Велику школу са три факултета: Филозофским, Правним и Техничким.

Члан Друштва српске словесности био је од 1848, а Српског ученог друштва од 1864. године.

Објавио је први уџбеник економије у Србији.

Умро је у Бечу, 5. марта 1879. године.

ЦЕЛА: Државна економија I-III, 1851-1853.



КОСТА ЦУКИЋ - фотографија; А. Н. Стојановић, 1867; Историјски музеј Србије

РАЈКО ЛЕШЈАНИН

ПРОФЕСОР РИМСКОГ И КРИМИНАЛНОГ ПРАВА; РЕКТОР 1853/54, 1854/55, 1855/56.

Рођен је 18. јануара 1825. године у селу Лешје, Округ Њупријски. Основну школу учио је у Параћину и Крушевцу од 1836. до 1839, а гимназију у Крагујевцу и Београду од 1839. до 1844. Лицеј у Београду од 1844. до 1847. Студирао је права као државни питомац на Хајделбершком универзитету и у Паризу од 1847. до 1850. Крајем јула 1850. постављен је за професора Римског и Умног права у Лицеју, а од 1853. уместо укинутог предмета Умног права (пандекта) предавао је Римско и Криминално право.

Ректор је био од септембра школске 1853/54, 1854/55. до фебруара школске 1855/56. године.

Године 1856. постављен је за првог секретара Државног савета. Министар правде био је од 1861. до 1868, а намесник од маја до јуна 1868. године.

Учествовао је у изради Законика о поступку судском у грађанским парницама и Законика о поступку судском у кривичним делима, оба за књажество Србију, 1865. Члан Друштва српске словесности био је од 1851, Српског ученог друштва од 1864; био је и члан Школске комисије.

Писац је првог уџбеника Римског права код Срба.

Умро је у Бечу, 19. октобра 1872. године.

ДЕЛА: *Иниџијације Јустинијановој римској права*, 1857; *Народној скупиштини. Извештај*, 1867.



РАЈКО ЛЕШАНИН - фотографија; Педагошки музеј, Београд, инв. бр. 1966/1715

ВЕЛИКА ШКОЛА

1863–1905

СТОЈАН МАРКОВИЋ

ПРОФЕСОР АДМИНИСТРАТИВНОГ ПРАВА СА ТРГОВАЧКИМ И МЕНИЧНИМ ПРАВОМ И НАУКЕ О ДРЖАВНОЈ УПРАВИ; РЕКТОР 1866/67, 1867/68, 1878/79, 1879/80 и 1880/81.

Рођен је 7. октобра 1833. године у Великом Градишту, где је учио основну школу. Гимназију и Лицеј завршио је у Београду. Права је студирао на универзитету у Хајделбергу и Паризу. По повратку у Србију, у октобру 1862, постављен је за суплента у Лицеју, а у септембру 1863. за редовног професора Енциклопедије права, Историје законознања и Трговачког законика. Касније је предавао Административно право са трговачким и меничним правом и Науку о државној управи. Министар правде био је од септембра 1875. до априла 1876, а од марта 1877. до 1894. поново је професор у Великој школи.

Ректор је био школске 1866/67, 1867/68, 1878/79, 1879/80. и 1880/81. године.

Постављен је за државног саветника 1894. године.

Био је члан Главног просветног савета.

Умро је у Београду, 7. маја 1903. године.

ДЕЛА: *Администрација Краљевине Србије са нарочитим погледом на науку о држави и државној управи* I, 1893.



СТОЈАН МАРКОВИЋ – фотографија: Л. Лејтер, Педагошки музеј, Београд, инв. бр. 2644/1/994

ЈОСИФ ПАНЧИЋ

ПРОФЕСОР ЈЕСТАСТВЕНЕ ИСТОРИЈЕ И АГРОНОМИЈЕ; РЕКТОР 1868/69, 1869/70, 1870/71, 1871/72, 1872/73, 1873/74, 1874/75.

Рођен је 5. априла 1814. године у селу Угрине, Брибир. Основну школу завршио је у Госпићу, гимназију у Риједи и Загребу. Медицински факултет студирао је на Универзитету у Пешти и докторирао је из ботанике 1842. Као лекар и домаћи учитељ радио је у Будиму и Руксбергу од 1842. до 1845. Године 1844. и 1845. специјализирао је ботанику, слушао предавања на Универзитету у Бечу и радио у Ботаничком кабинету и у Природњачком музеју. По преласку у Србију 1846. радио је као лекар у фабрици стакла у селу Милошево, затим као окружни физикус у Јагодинском и Крагујевачком округу. У септембру 1853. године постављен је за привременог, у октобру исте године за сталног, а у фебруару 1859. за редовног професора Јестаствене историје и Агрономије у Лицеју. Од 1863. до 1887. био је редовни професор у Великој школи. Предавања из Јестаствене историје обухватала су ботанику, зоологију и минералологију с геогнозијом. Оснивач је природњачког и минералогско-геолошког кабинета у Лицеју. Увео је наставно-научне школске екскурзије.

Дужност ректора вршио је од марта до новембра 1866, а ректор је био школске 1868/69, 1869/70, 1870/71, 1871/72, 1872/73, 1873/74. и у зимском семестру школске 1874/75. године.

За време српско-турског рата 1876/77. био је шеф Војне болнице у Београду. Године 1884. постављен је за члана Државног савета, али је и даље остао хонорарни професор Велике школе.

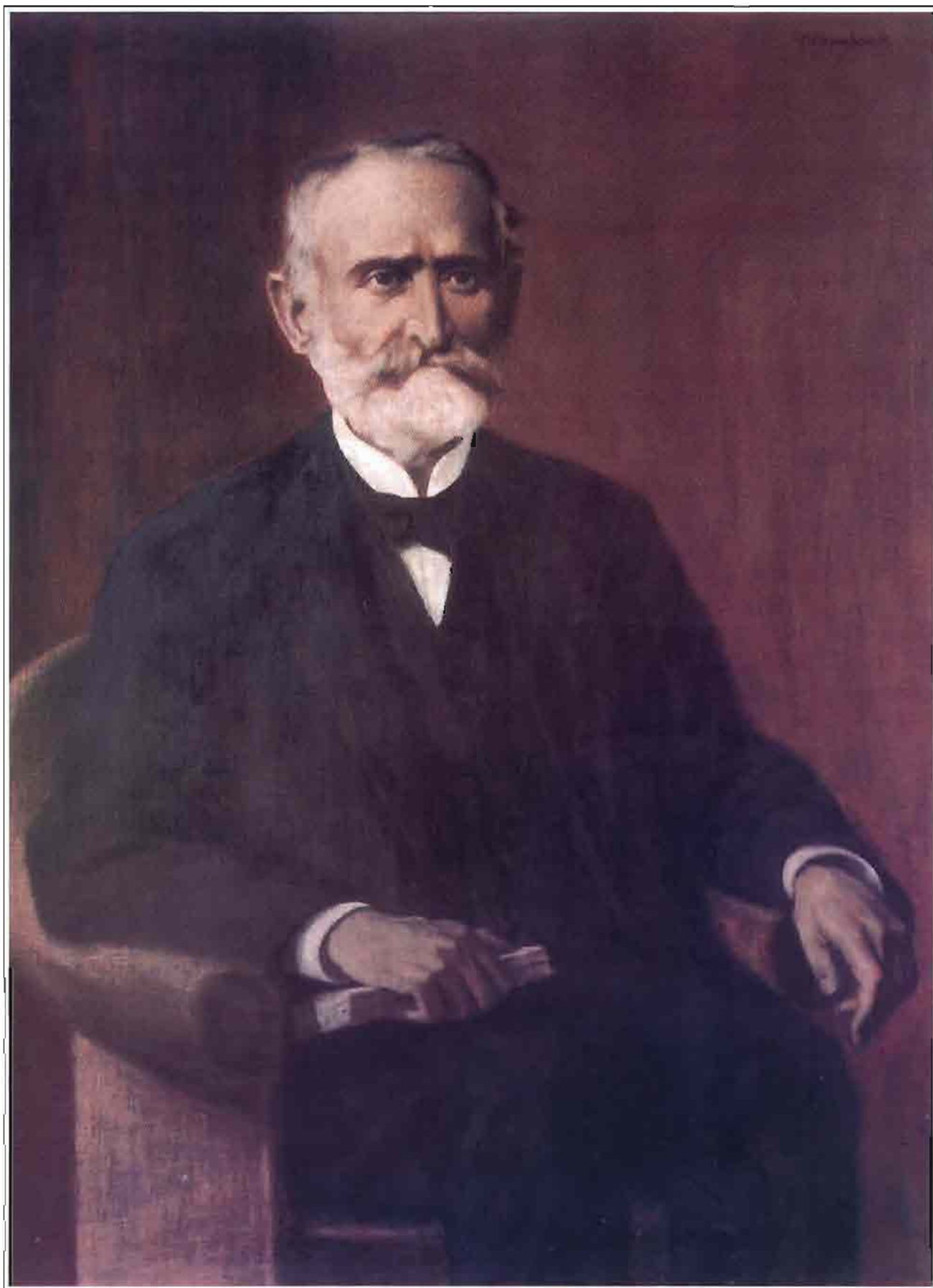
Први је ботаничар и зоолог који је систематски започео истраживања биљног и животињског света у Србији. Открио је многе врсте биљака и дао њихове прве научне описе (Панчићева оморика). Основао је, уредио и био први управник Ботаничке баште 1874. године. Зачетник је рада на стручној терминологији у области зоологије. Упоредо са ботаничким и зоолошким, вршио је и рударско-геолошка испитивања и геолошко-хидро-балнеолошка испитивања бања и минералних вода у Србији.

Био је члан Друштва српске словесности од 1850, Српског ученог друштва од 1864, Српске краљевске академије од 1887. и њен први председник од 1887. до 1888. Био је дописни члан Југославенске академије знаности и умјетности; стални члан Коларчевог фонда у Београду; дописни члан Угарске академије у Пешти; дописни члан Геолошко-ботаничког друштва у Бечу; дописни члан Ботаничког друштва у Регензбургу; дописни члан поли-академије у Дирхајму и других.

Радове је штампао посебно или објављивао у нашим и страним научним гласилима. Писао је и преводио уџбенике.

Умро је у Београду, 25. фебруара 1888. године.

ДЕЛА: Рибе у Србији, 1860; Живи њесак у Србији и биље што расте на њему, 1863; Јестаственица I, Зоологија (по Мил-Едвардсу и Агасицу и Лајнису), 1864. и 1872; Флора у околини београдској, 1865 (више доп. изд. последње из 1892); Јестаственица III, Минералологија и геологија (по Науму и Беданту), 1867; Птице у Србији, 1867; Јестаственица II, Ботаника (по Шлајдену), 1868; Кобаоник и његово подјорје, 1869; Шумско дрвеће и шибље у Србији, 1871; Флора кнежевине Србије, 1874; Додатак „Флори кнежевине Србије“, 1884; Сисари и водоземци Србије, 1874; Соко Бања, први метеорити у Србији, 1880; Орнитомера у Србији, 1883; Грађа за флору Кнежевине Бујарске, 1883; Оморика, нова фела чејинара у Србији, 1887.



ЈОСИФ ПАНЧИЋ – портрет, рад *Михе Маринковића*, 1928;
уље на платну, 94,6 × 119 cm, Универзитет у Београду

АЛИМПИЈЕ ВАСИЉЕВИЋ

ПРОФЕСОР ФИЛОЗОФИЈЕ И ЛОГИКЕ; РЕКТОР 1875/76.

Рођен је 21. новембра 1831. године у селу Велишевцу, округ ваљевски. По завршетку троразредне основне школе био је писар код начелника Колубарског среза. У Београду је завршио два разреда гимназије а трећи је напустио и уписао Богословију, где није завршио ниједан разред. Као питомац Светог синода Руске православне цркве, завршио је у Кијеву Духовну семинарију и Духовну академију (Богословски и Философски одсек) од 1850. до 1857. и стекао научни степен магистра.

По повратку у Србију био је писар Округа пожаревачког од 1857. до 1858, а од 1858. до новембра 1868. професор у Шабачкој полугимназији, Пожаревачкој и Београдској гимназији и у Богословији. Од 1868. био је хонорарни, а од августа 1869. до априла 1876. редовни професор Филозофије и Логике у Великој школи.

Ректор је био од септембра школске 1875/76. до априла 1876. године.

Министар просвете и црквених дела био је неколико пута (август 1875, 1876, 1878, 1880. и 1888) . За време првог српско-турског рата био је заступник владе при Врховној команди, а 1877. и 1878. министар за „новоосвојене области од Турака“. Од 1892. до 1893. и од 1894. до 1895. био је посланик Србије у Петрограду.

Пензионисан је као члан Државног савета 1898. године.

Члан Друштва српске словесности био је од 1862, Српског ученог друштва од 1869, а почасни члан Српске краљевске академије од 1892. године.

Писао је уџбенике, чланке, расправе, књижевне критике и полемике. Сарађивао је у *Гласнику Друштва српске словесности*, *Гласнику Српској ученој друштва*, *Даница*, *Матици*, *Српским новинама*, *Србији*, *Видовдану*, *Трговачким новинама* и др.

Умро је у Београду, 21. јануара 1911. године.

ДЕЛА: *Историја народног образовања код Срба I*, 1867; *Психологија као наука*, 1870; *Логика I-II* (по Ш. С. Миљу и др.), 1871–1873; *Физиолошко-психолошке основе педгогике*, 1879; *Светоандрејска скупиштина*, 1889; *Поглед на прошлост и садашност*, 1895; *Три српска великана*, 1907.



АЛИМНИЈЕ ВАСИЉЕВИЋ - фотографија, детаљ. А. Н. Стојковић, Београд
(око 1865), 9 × 5,7 cm, Архив Србије, ПО LXV-75

СТОЈАН БОШКОВИЋ

ПРОФЕСОР ОПШТЕ ИСТОРИЈЕ; РЕКТОР 1877/78.

Рођен је 1833. године у Свилајнцу где је учио основну школу. Гимназију је завршио 1848, а Лицеј 1852. у Београду. Од 1853. до 1859. био је професор и директор Шабачке полугимназије, 1859. професор Београдске гимназије, а од 1860. до 1862. професор и директор Неготинске и Зајечарске полугимназије. Као политички емигрант кратко време живео је у Француској и Белгији.

У Београд се вратио 1862. где је постављен за професора Београдске гимназије. Од 1868. био је секретар, а од 1869. начелник Министарства иностраних дела. У јуну 1874. изабран је за професора Опште историје у Великој школи, а у септембру 1875. постављен је за министра просвете. Од 1877. до 1879. поново је професор Велике школе.

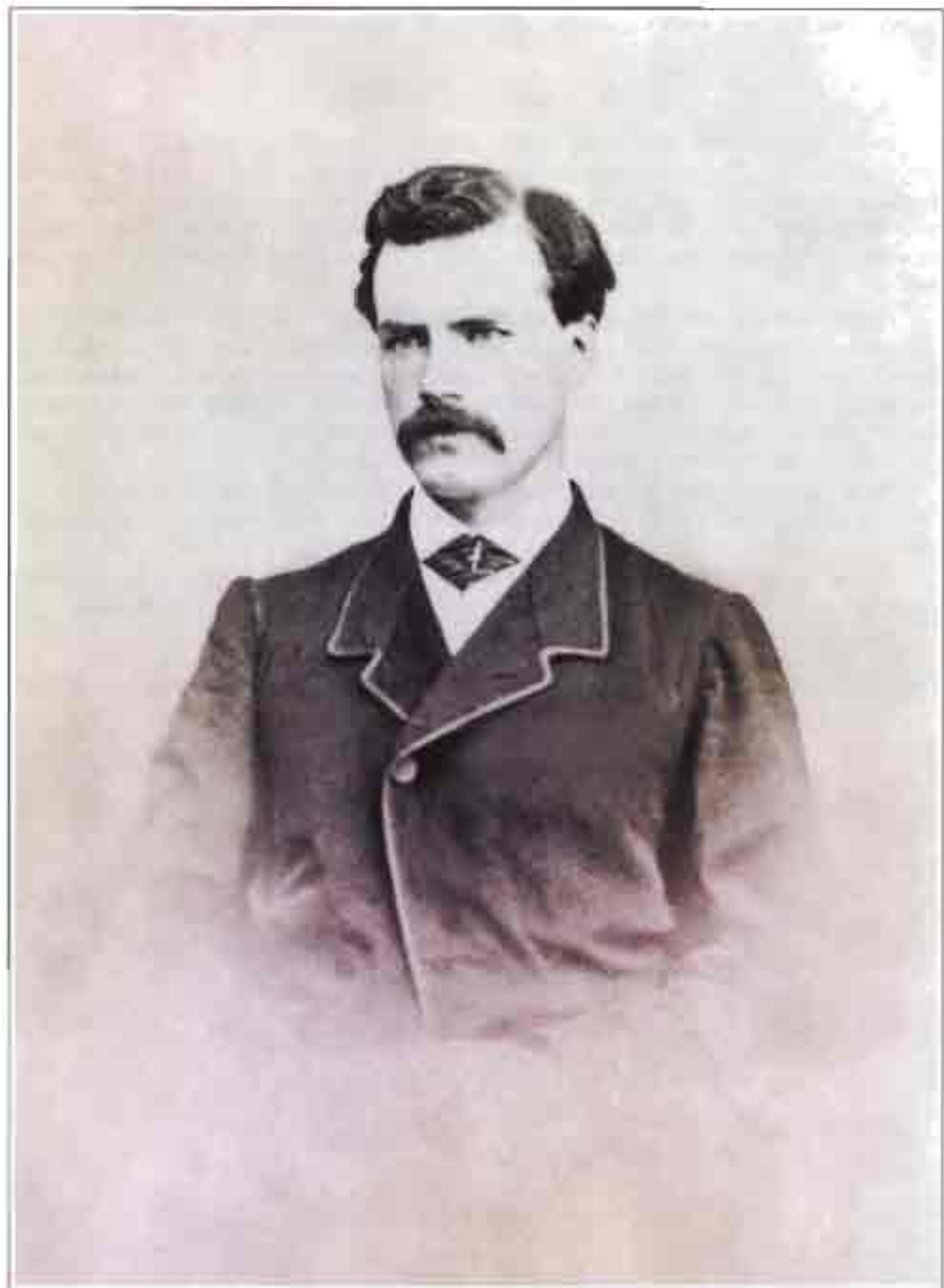
Ректор је био од септембра школске 1877/78. до септембра школске 1878/79. године.

Министар просвете је поново од 1879. до 1881. године. Први пут је пензионисан 1881. године. Од 1883. до 1887. био је хонорарни професор Велике школе, од 1887. до 1891. члан Државног савета а од 1891. до 1896. ванредни посланик у Букурешту. Поново је пензионисан 1896. године. По други пут је враћен у службу 1900. и био је изванредни посланик у Атини, Паризу и Брислу. Коначно је пензионисан 1903. године.

Члан Српског ученог друштва био је од 1869, Српске краљевске академије од 1892; почасни члан Матице Српске и члан Комисије за израду пројекта о прерастању Велике школе у Универзитет. Установио је Просветни савет и увео професорски испит. Уређивао је *Српске новине*, *Јединство* и *Нови век*. Историографске и публицистичко-политичке расправе и чланке објављивао је у *Гласнику Српској ученој друштва*, *Гласу Српске краљевске академије*, *Годишњици Николе Чуића*, *Србији*, *Најрејку*, *Српској застави* и др. Преводио је с немачког језика.

Умро је у Београду, 21. фебруара 1908. године.

ДЕЛА: *Историја свѣта за народ и школу*, I–IV, 1866, 1872, 1875, 1885; *Доктор радикалац у Великој школи*, 1868; *Предлој о издавању Оишѣи научної речника на срѣскохрвајском и буѣарском језику*, 1871; *За просвѣту и слободу* (чланци и расправе), 1882.



СТОЈАН БОШКОВИЋ - фотографија: Gaebo, Photographie, Genève.
1861; 5,8 x 9 cm, власништво Милоша Гавриловића, Београд (САНУ Ф-194)

ДИМИТРИЈЕ НЕШИЋ

ПРОФЕСОР МАТЕМАТИКЕ; РЕКТОР ОД 1881/82, 1882/83, 1883/84, 1892/93, 1893/94.

Рођен је 8. октобра 1836. године у Београду, где је завршио основну школу, гимназију и две године Природно-математичког одсека на Лицеју. Студирао је као државни питомац Политехнику у Бечу од 1855. до 1858. и Политехнику у Карлсруеу од 1858. до 1862. У новембру 1862. постављен је за суплента у Лицеју, а од 1863. до 1894. био је редовни професор Математике на Филозофском и Техничком факултету и у Великој школи.

Ректор је био школске 1881/82, 1882/83, 1883/84, 1892/93. и 1893/94. године.

Министар просвете и црквених послова био је од јануара до маја 1894, а члан Државног савета од 1894. до 1900. године. Радио је на унапређивању наставе математике и зачетник је математике као науке у Србији. Као члан Комисије за израду Пројекта Закон о мерама и новцима у Србији, боравио је у Белгији 1872. и потом израдио Закон о метарским мерама, који је усвојен у новембру 1873. године.

Члан Српског ученог друштва био је од 1870, Српске краљевске академије од 1887. а њен председник од 1892. до 1895. Био је дописни члан Југославенске академије знаности и умјетности и председник Главног просветног савета.

Радове из области ниже и више математике објављивао је у *Гласнику Српској ученој друштва* и *Гласу Српске краљевске академије*, *Јавору* и др. Писао је уџбенике.

Умро је у Београду, 24. априла 1904. године.

ДЕЛА: *Мејарске мере*, 1874; *Тригонометрија*, 1875. *Наука о комбинацијама*, 1883; *Алгебарска анализа I–II*, 1883.



ДИМИТРИЈЕ НЕШИЋ - фотографија; А. Гавриловић, *Знаменићи Срби XIX века*, Загреб 1904.

ПАНТЕЛИЈА-ПАНТА СРЕЋКОВИЋ

ПРОФЕСОР ОПШТЕ ИСТОРИЈЕ И СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ; РЕКТОР 1884/85. и 1890.

Рођен је 3. новембра 1834. године у селу Крчмари, Округ крагујевачки. Основну школу учио је у месту рођења и у Драчи. Године 1848. уписао се у београдску Богословију, а од 1850. боравио је у Кијеву, као државни питомац, где је завршио Духовну семинарију, потом Духовну академију и Историјско-филолошки факултет Универзитета у Кијеву, на којем је 1859. стекао степен кандидата наука. По повратку у земљу, постављен је за привременог, убрзо потом за сталног професора Опште историје и Српске историје у Лицеју, а за редовног професора истих предмета у Великој школи 1863. године. Од 1872. до 1893. предавао је само Српску историју (са прекидом за време српско-турских ратова, када је био начелник округа пиротског, трнског и брезничког).

Ректор је био школске 1884/85, а вршилац дужности од јула до септембра 1890. године.

Пензионисан је 1893. године.

Члан Друштва српске словесности био је од 1862, Српског ученог друштва од 1864, а редовни члан Српске краљевске академије од 1887. године. Био је члан Друштва Св. Саве, Матице српске, Школске комисије и Историјског друштва при Московском универзитету. Од 1894. био је члан Државног савета.

Писао је уџбенике из опште и српске историје. Представник је некритичког, романтичарског правца у српској историографији.

Објављивао је чланке, расправе студије и историјске изворе из историје српског народа у средњем и новом веку.

Сарађивао је у *Гласнику Српској ученој друштва*, *Гласу Српске краљевске академије*, *Споменику Српске краљевске академије*, *Отаџбини*, *Брајству*, *Летопису Матице српске* и др.

Умро је у Београду, 8. јула 1903. године.

ДЕЛА: *Сѣара Историја* I-II, 1863. и 1866; *Свеошћта историја* I-II, 1872; *Синан-паша*, 1865; *Владике фанариоти Рашко-џизренске епархије од 1818-1854. год.*, 1881; *Краљ Вукашин убио цара Уроша*, 1881; *Историја српскога народа* I-II, 1884. и 1888.



ПАНТЕЛИЈА-ПАНТА СРЕЋКОВИЋ – фотографија – Атеље Кениг, Београд (преснимљена фотографија Милана Јовановића) 1892, 16,3×24,4 cm, власништво Данице Ђирковић, Београд (САНУ – Ф 277/7)

КОСТА АЛКОВИЋ

ПРОФЕСОР ФИЗИКЕ И МЕХАНИКЕ; РЕКТОР 1885/86, 1891/92. и 1894/95.

Рођен је 14. септембра 1834. године у Земуну. Основну школу, гимназију и Лицеј завршио је у Београду. Технику је, као државни питомац студирао на Политехникуму у Бечу и Минхену. Године 1862. постављен је за суплента физике на Лицеју, а од 1863. до 1892. био је професор Физике на Техничком и Филозофском факултету на Велике школе, као и хонорарни професор Физике на Војној академији. Поред Физике предавао је Механику а повремено и Елементе метеорологије и Физичке географије.

Ректор је био школске 1885/86, 1891/92. и 1894/95. године.

Био је шеф Катедре за физику и директор Физичког кабинета на Великој школи; за-служан је за оснивање Катедре за примењену физику 1892. Један од оснивача Техничког факултета, а његов декан био је 1868. године.

Министар грађевина био је од 1892. до 1893. и заслужан је за реорганизацију железнице у Србији. Више пута био је државни саветник.

Пензионисан је 1893. године.

Учествовао је у српско-турским ратовима и српско-бугарском рату. Помагао је ђачке установе на Великој школи, певачко друштво *Обилић* и завештао велики новчани износ Фонду за потпомагање сиротних студената Универзитета у Београду.

Умро је у Београду, 2. маја 1909. године.



КОСТА АЛКОВИЋ – фотографија, детаљ; Krziwanek, Wien-Ischl, [око 1875] 12,8×19 cm;
Архив САНУ ИЗ 7569/41.

ЈОВАН С. БОШКОВИЋ

ПРОФЕСОР СЛОВЕНСКЕ ФИЛОЛОГИЈЕ; РЕКТОР 1886/87.

Рођен је 19. фебруара 1834. године у Новом Саду. Основну школу и четири разреда гимназије завршио је у месту рођења, а школовање је наставио у Карловцима, Будиму и Пожуну. Права је студирао у Бечу од 1852. и истовремено слушао словенску филологију. По доласку у Београд, кратко време радио је као писар, затим као домаћи учитељ, 1861. био је професор Савамалске гимназије, 1862. професор Крагујевачке гимназије и поново, исте године, Београдске гимназије. Од 1865. до 1871. био је привремени професор Филологије и Историје опште књижевности, на Великој школи. У марту 1871. отпуштен је из службе због одбране аутономије Велике школе. Вратио се у Нови Сад, где је од 1871. до 1875. радио као библиотекар Матице српске и уређивао *Летопис*. Од 1875. до 1880. био је библиотекар Народне библиотеке и кустос Народног музеја у Београду. Од октобра 1880. до августа 1892. поново је био професор Словенске филологије на Великој школи.

Исте године именован је за министра просвете и црквених дела.

Ректор је био школске 1886/87. године.

Члан Српског ученог друштва био је од 1864, а редовни члан Српске краљевске академије од 1892. Један је од оснивача Народног позоришта и члан позоришног одбора.

Писао је уџбенике, чланке из филологије, лингвистике, позоришне рецензије. Сарађивао је у *Летопису Матице српске*, *Српском колу*, *Просветном гласнику*, *Босанској вили*, *Видовдану*, *Гласнику Српској ученој друштва*.

Умро је у Београду, 25. децембра 1892. године.

ДЕЛА: *Наука о језику и њезин задатак*, 1871; *О српском језику I–II*, 1887–1888; *Вук Стефановић Караџић*, 1888, *Писма о књижевности српској и хрватској*, 1892.



ЈОВАН С. БОШКОВИЋ – рад *Стевана Тодоровића*, 1858; детаљ слике *Гимнастичко друштво*,
уље на платну, 31 × 34,5 cm, Народни музеј, Београд

СВЕТОМИР НИКОЛАЈЕВИЋ

ПРОФЕСОР ОПШТЕ ИСТОРИЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ; РЕКТОР 1888/89. и 1889/90.

Рођен је 27. септембра 1844. године у Радуши, код Ваљева. Основну школу завршио је у родном граду, а гимназију је учио у Шапцу и Београду, где је матурирао 1863. Две године је студирао на Филозофском факултету Велике школе. Од 1865. до 1871. студирао је, као државни питомац, историју и светску књижевност у Цириху, Берну, Берлину, Паризу и Лондону. Од јесени 1871. до средине 1873. био је писар Министарства просвете и црквених дела. У јулу 1873. изабран је за суплента, а наредне године за редовног професора на новооснованој Катедри за Општу историју књижевности. Био је први професор који је студентима квалификовано тумачио западноевропске књижевности.

Ректор је био школске 1888/89. и до јуна школске 1889/90. године.

Први пут је пензионисан 1890. године.

Од 1892. поново ради као професор.

Током 1887. био је председник београдске општине, за министра унутрашњих дела постављен је 1894. а нешто касније, исте године, и за председника Владе. Од октобра 1894. до јула 1895. предавао је на Великој школи. Члан Државног савета био је 1893, члан Сената од 1901. до 1903, када је постављен за посланика у Атини. Био је делегат Србије при склапању Хашке конвенције.

Други пут је пензионисан 1903. године.

Члан Српског ученог друштва био је од 1874, редовни члан Српске краљевске академије од 1887, један је од оснивача Друштва Светог Саве, (1886), а касније и његов председник и члан Друштва краљ Дечански (1890). Био је члан Главног просветног савета и књижевно-уметничког одбора Народног позоришта.

Писао је есеје, студије, књижевне портрете, критике из енглеске, француске, новогрчке и скандинавских књижевности. Сарађивао је у *Годишњици Николе Чујића*, *Отаџбини*, *Гласнику Српској ученој друштва*, *Малим новинама* и др.

Умро је у Београду, 18. априла 1922. године.

ДЕЛА: *Листићи из књижевности* I–II, 1883. и 1888; *Рица од Фере*, 1889; *Грчка јесмарица о српском устанку*, 1893; *Пријовейка у Грка*, 1904; *Пацифички покрет у XIX веку и Хашка конференција*, 1906; *Из Скандинавије*, *Пућничке белешке* I–II, 1908. и 1910.



СВЕТОМИР НИКОЛАЈЕВИЋ – портрет, рад Милоша Голубовића, 1929;
уље на платну, 59,5 × 72 см, Универзитет у Београду

СИМА ЛОЗАНИЋ

ПРОФЕСОР ХЕМИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ; РЕКТОР 1890/91. и 1905/06.

Рођен је 24. фебруара 1847. године у Београду. Основну школу учио је у Кладову, Параћину и Београду, гимназију у Неготину, Зајечару, Београду и Крагујевцу, а Правни факултет Велике школе завршио је 1868. Као државни питомац од 1869. до 1872. студирао је хемију на универзитету у Цириху и Берлину. Године 1872. постављен је за суплента Хемије и Хемијске технологије на Великој школи, а 1874. за редовног професора. Учествовао је у српско-турским ратовима. Био је управник Тополивнице у Крагујевцу. Од 1894. до 1905. био је министар народне привреде, 1894, 1895. и 1898. министар иностраних дела, посланик у Лондону 1900. У марту 1905. постављен је за редовног професора Универзитета и за председника привременог Универзитетског савета, а изабран је и за првог ректора Универзитета који је обнародовао Закон о Универзитету.

Ректор је био школске 1890/91. и 1905/06. године.

Пензионисан је 1924. године.

Учествовао је у балканским и у Првом светском рату. Заслужан је што су се из Јестаственичког кабинета издвојиле посебне катедре за минералогiju, зоологију, геогнозију и палеонтологију и што је лабораторију опремио модерним апаратима. Један је од оснивача Пољопривредног факултета.

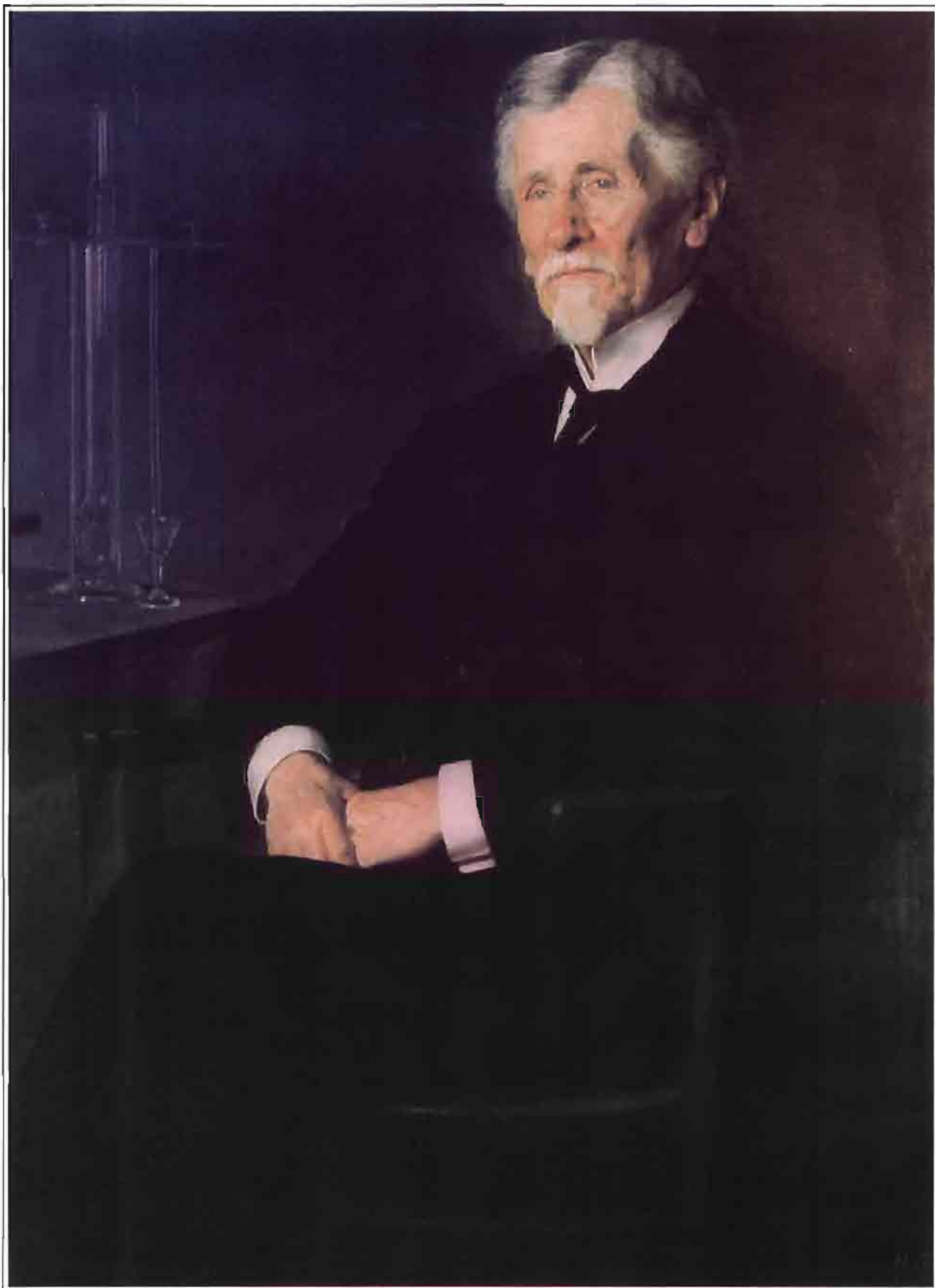
Први је професор – почасни доктор Филозофског факултета Универзитета у Београду. Учествовао је у истраживању и отварању живиног рудишта на Авали и конструисао пећи за рудник. Пронашао је три нова минерала, испитивао је састав пијаћих и минералних вода, угљева, метеорита и пољопривредних производа. Творац је хемијске терминологије код нас.

Члан Српског ученог друштва био је од 1873, дописни члан Српске краљевске академије од 1888, редовни члан од 1890, а њен председник од 1899. до 1900. и од 1903. до 1906. Био је, члан Југославенске академије знаности и умјетности, члан Српског хемијског друштва, Немачког хемијског друштва, Српског лекарског друштва, Главног савета српских пољопривредних задруга, председник сталне Комисије против филоксере, члан Просветног савета и Санитетског савета, председник Одбора за помоћ пострадалима српском становништву 1916, члан мисије која је имала задатак да амерички Сенат упозна са приликама у Србији 1917.

Писао је уџбенике, студије, расправе и популарне чланке. Сарађивао је у *Гласнику Српског ученог друштва*, *Гласу Српске краљевске академије*, *Раду Југославенске академије знаности и умјетности*, *Тежаку*, *Српском архиву за целокупно лекарство*, *Оштрабину*, *Рајнику*, *Раду*, *Просветном гласнику*, *Пољопривредном гласнику* и др.

Умро је у Београду, 6. јула 1935. године.

ДЕЛА: *Аналитичка класификација метала и њихове важније реакције*, 1875; *Хемија са илустрацијама модерне теорије* I–II, 1874. и 1875. (II прерађено издање 1880. и 1883); *Анализе београдских и швајцарских изворних вода, минералних вода из Србије и српског фосилног уља*, 1886; *Хемијска технологија* I–IV, 1887, 1892. и 1894; *Хемија са илустрацијама модерне теорије* I, 1893 (III поправљено и допуњено издање); *Хемија за средње школе*, 1895 (VI издање 1925); *Основи атракултурне хемије*, 1903; *Мински радови у Српско-турском рату*, 1876, 1905; *Упутство за квалитативне хемиске анализе*, 1924 (III издање).



СИМА ЛОЗАНИЋ – портрет, рад Уроша Пређића, 1922;
уље на платну, 93 × 114,5 cm, Природно-математички факултет, Београд

СВЕТИСЛАВ ВУЛОВИЋ

ПРОФЕСОР ИСТОРИЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ ЈУЖНИХ СЛОВЕНА; РЕКТОР 1893/94.

Рођен је 29. новембра 1847. године у Ивањици, где је завршио основну школу. Гимназију је учио у Краљеву, а правне науке завршио је 1868. на Великој школи у Београду. По дипломирању, ради у суду од 1868. до 1869, затим као професор српске књижевности у гимназији у Београду од 1870. до 1881. (са прекидом за време српско-турских ратова). Од 1881. до 1898. био је професор Историје књижевности јужних Словена на Филозофском факултету Велике школе.

Ректор је био школске 1893/94. године.

Члан Српског ученог друштва био је од 1879, Српске краљевске академије од 1887, Одбора Чупићеве задужбине и члан и председник Главног просветног савета.

Проучавао је српску и средњовековну и новију књижевност. Писао је књижевно-естетичке студије и бавио се књижевном и позоришном критиком.

Сарађивао је у *Вили*, *Раденику*, *Гласу Српске краљевске академије* и др.

Умро је у Београду, 3. маја 1898. године.

ДЕЛА: *Српска читанка за ниже гимназије и реалке*, 1874; *Српска читанка за више разреде гимназија и реалка српских*, 1876; *Из позоришта*, 1879; *Наука о књижевности и изучавање словенских књижевности*, 1882; *Прилог познавању садашњега стања усмене српске поезије*, 1885; *Њешићев „Горски вијенац“ у немачком преводу*, 1886; *Бранко Радичевић (из „Гласника СКА“)*, 1889. и 1890; *О књижевном раду св. Саве*, 1895.



СВETИСЛАВ ВУЛОВИЋ - фотографија Rokorny&Reuter, Wien, [око 1880],
5,9×9,5 cm, Музеј града Београда, КИ, 897

ВОЈИСЛАВ БАКИЋ

ПРОФЕСОР ПЕДАГОГИЈЕ; РЕКТОР 1895/96. и 1897/98.

Рођен је 22. августа 1847. године у Перни код Топуског, где је учио основну школу. Вишу реалну школу завршио је у Раковцу (Карловцу) 1868, а Учитељску школу у Сомбору 1869. године. Кратко време радио је као учитељ у Новом Саду. Следеће, 1870, као питомац Српског народног сабора, уписао је филозофију и педагогију на Универзитету у Лајпцигу, а студије је наставио у Хајделбергу, где је докторирао 1874. Од 1875. до 1892. био је професор педагогије у Учитељској школи у Крагујевцу, а потом у Учитељској школи у Београду, где је био и њен дугогодишњи управитељ. Од децембра 1892. до 1905. редовни је професор Педагогије на Филозофском факултету Велике школе. Током 1894/95. неколико месеци био је начелник Министарства просвете и црквених дела. Такође, у неколико наврата је био и хонорарни професор на Вишој женској школи и у Богословији.

Ректор је био школске 1895/96. и 1897/98. године.

Када је основан Универзитет 1905. добио је звање ванредног професора педагогије, које није хтео да прихвати, те је исте године отишао у пензију.

Основао је Општи педагошки семинар, и посебно Катедру за педагогију. Учествовао је у изради Нацрта Закона о универзитету 1905. године.

Био је почасни члан Српског ученог друштва од 1883. и Српске краљевске академије од 1892, члан Главног просветног савета, Хрватског педагошко-књижевног збора и Друштва Светог Саве.

Писао је уџбенике, а покренуо је и био уредник педагошког часописа *Васпитач* 1881. године. Сарађивао је у *Школи*, *Српској народној школи*, *Школском листу*, *Просветном гласнику*, *Учитељу*, *Наставнику* и др.

Умро је у Београду, 30. априла 1929. године.

ДЕЛА: *Наука о васпитању* I–II, 1878; *Поуке о васпитању деце у родитељској кући*, 1880; *О карактеру и образовању карактерности*, 1887; *О васпитном прилађивању*, 1893; *Општа педагогика*, 1897; *Поседна педагогика*, 1901; *Педагошко искуство*, 1909; *Српско родољубље и ошчасивољубље*, 1910.



ВОЈИСЛАВ БАКИЋ – фотографија, (око 1900) Педагошки музеј, Београд, инв. бр. 70/1/9

ЈОВАН ЖУЈОВИЋ

ПРОФЕСОР ГЕОЛОГИЈЕ, МИНЕРАЛОГИЈЕ И ПАЛЕОНТОЛОГИЈЕ; РЕКТОР 1896/97.

Рођен је 18. октобра 1856. године у Брусници, Срез руднички. Основну школу учио је у Неменикућама и Београду, а Реалку је завршио у Београду 1872. На Политехници у Цириху завршио је курс ниже математике и кратко време учио агрономију у једној циришкој практичној пољопривредној школи. По повратку у Београд студирао је на Природно-математичком одсеку Велике школе од 1873. до 1877. По завршеној Великој школи отишао је у Париз, где је слушао предавања у Антрополошкој школи, а потом студирао и дипломирао на Факултету наука на Сорбони од 1877. до 1880. У новембру 1880. постављен је за суплента на новооснованој Катедри за геологију и палеонтологију на Великој школи. Године 1883. постао је редовни професор, увео нови предмет Палеонтологију и организовао вежбе.

Ректор је био школске 1896/97. године.

Први пут је пензионисан 1899, а враћен за професора 1901. Од маја 1905. био је хонорарни професор Филозофског, а од 1921. Пољопривредно-шумарског факултета и оснивач Катедре за агрогеологију. Изабран је за сенатора 1901; посланик Народне скупштине био је од 1903. до 1912; министар спољних послова 1905, а министар просвете од 1909. године.

Пензионисан је 1910. године.

Зачетник је геолошке школе и науке у Србији. Основао је Кабинет за минералологију, геологију и палеонтологију, касније Геолошки завод Велике школе, 1891, увео први ђачки семинар на Великој школи – претечу Српског геолошког друштва, чији је председник био до 1936. Издвојио је нову Катедру за минералологију са петрографијом од Катедре за геологију и палеонтологију, основао библиотеку Геолошког завода. Поставио је основе геолошке терминологије и номенклатуре у Србији; издао прву скицу геолошке карте Краљевине Србије, прву геолошку карту Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и покренуо оснивање Природњачког музеја.

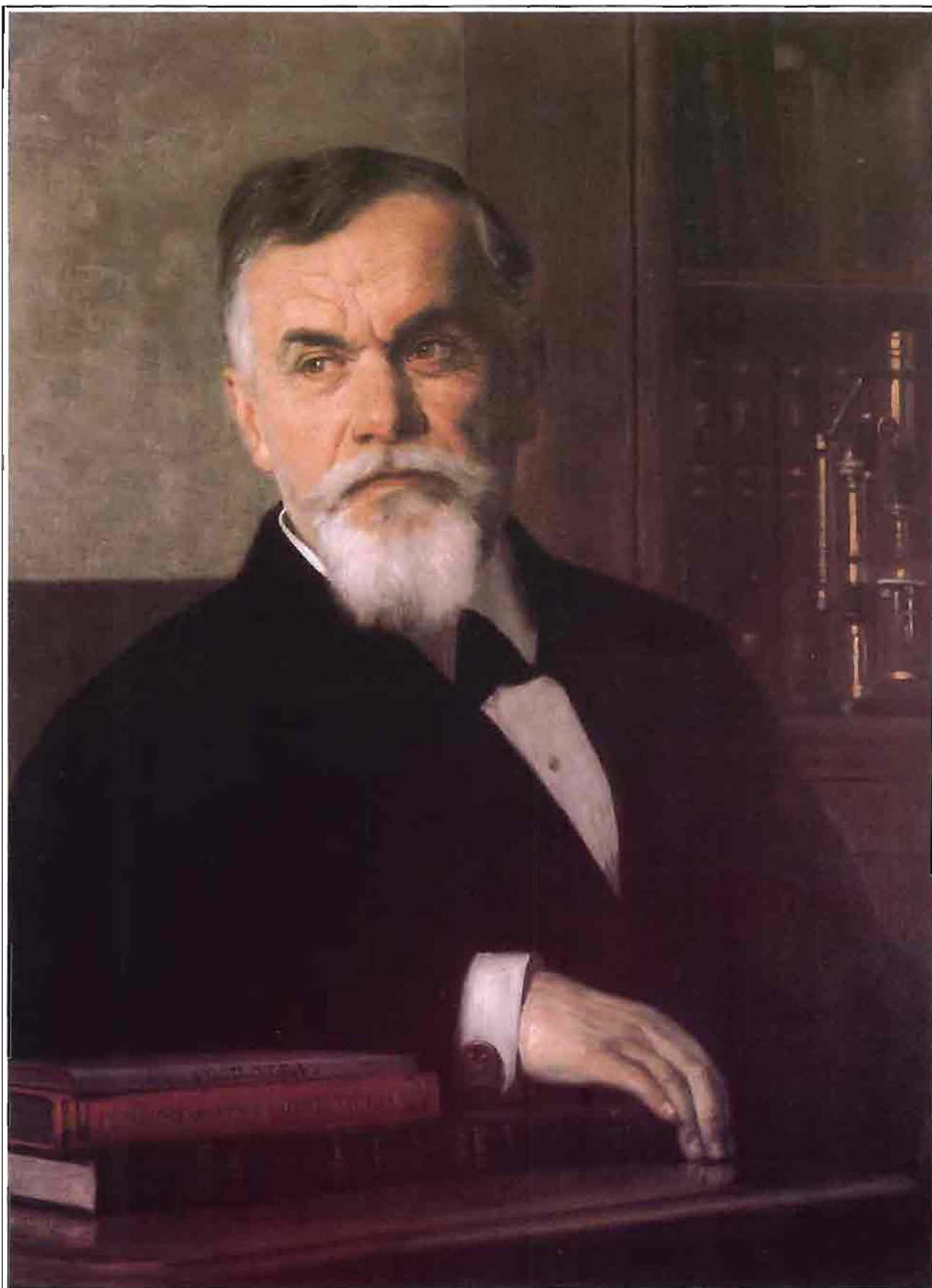
Први у Србији је употребљавао микроскоп за проучавање стена и минерала.

Члан Српског ученог друштва био је од 1883, Српске краљевске академије од 1887, а њен председник од 1915. до 1921; био је један од оснивача Музеја српске земље и Археолошког музеја, члан Југославенске академије знаности и умјетности и почасни доктор Сорбоне.

Објавио је велики број научних радова из разних геолошких дисциплина, у земљи и свету. Покренуо је и уређивао први геолошки научни часопис *Геолошки анали Балканској полуострва* 1889. године.

Умро је у Београду, 19. јуна 1936. године.

ДЕЛА: *Крајњи преглед историје минералологије*, 1883; *Годри, Геолошко развиће животиња* (превод), 1883; *Петрографска минералологија*, 1887; *Основи за геологију Краљевине Србије*, 1888; *Тулс, преглед формација ка Централном Балкану и северном му ирејорју* (превод), 1889; *Петрографија I–III*, 1889. и 1895; *Геологија Србије I–II*, 1893. и 1900; *Камено доба*, 1893; *Крајња историја геологије*, 1912; *Геологија I–II* (са В. К. Петковићем), 1923. и 1925; *Посијање земље и наше домовине I–II*, 1927. и 1929; *Снабдевање села водом*, 1931.



ЈОВАН ЖУЈОВИЋ – портрет, рад Уроша *Предића*, 1921; уље на платну, 55 x 77 cm,
Српска академија наука и уметности, Београд

ГЛИГОРИЈЕ-ГЛИША ГЕРШИЋ

ПРОФЕСОР РИМСКОГ ПРАВА И МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА; РЕКТОР 1898/99.

Рођен је 10. јула 1842. године у Белој Цркви (Банат), где је завршио основну школу, а гимназију је учио у Сремским Карловцима и Винковцима. Правне науке студирао је у Бечу од 1858. до 1861. и Пешти од 1861. до 1862. По дипломирању радио је у Новом Саду, као адвокатски приправник код Светозара Милетића, а затим у редакцији *Српској дневника* од 1863. до 1866. У септембру 1866. прешао је у Београд, постављен је за професора Римског права и Међународног права на Великој школи, али је већ следеће године, због учешћа на Омладинској скупштини, отпуштен из службе. Вратио се у Нови Сад и радио је у уредништву *Заставе*. Од септембра 1868, са прекидима, до фебруара 1899. радио је као професор Велике школе. За време српско-турских ратова био је саветник српске владе за међународно право. Професуру је неколико пута прекидао, када је био министар правде од 1887. до 1888, 1889. до 1890. и 1891. до 1892. и државни саветник 1889. да 1894.

Ректор је био од септембра школске 1898/99. до фебруара 1899. године.

Сенатор је био од 1901. до 1903, а државни саветник од 1901. до 1907. године.

Пензионисан је 1907. године.

Члан Српског ученог друштва био је од 1869, Српске краљевске академије од 1890, члан Сталног правничког одбора и члан Комисије за упрошћење државне управе.

Писао је уџбенике, студије и расправе из државног и међународног права; бавио се и публицистиком. Радио је на писању устава из 1888. године. Сарађивао је у *Гласнику Српској ученој друштва*, *Лейхойису Мајнице српске*, *Гласу Српске краљевске академије*, *Вили*, *Србији*, *Отаџбини*, *Српском дневнику*, *Рајнику*, *Делу*, *Праву*, *Порођи* и др.

Умро је у Београду, 8. марта 1918. године.

ДЕЛА: *Нешто о правништву и уопште о поједи римској права по свесно правништву*, 1866; *Данашње рајно право*, 1882; *Систем римској приватној права* (Институције), 1882; *Наша дипломатска струга*, 1893; *Данашње дипломатско и конзуларно право*, 1898; *Међународно-правни биланс у последњој балканској кризи*, 1909; *После њедесет година*, 1912; *Царински савези у теорији и пракци*, 1914.



ГЛИГОРИЈЕ-ГЛИША ГЕРШИЋ - фотографија В. Даниловић, Београд (око 1885),
16,3 x 14,3 cm; Архив САНУ, Београд ИЗ 7901/П-375

НИКОЛА И. СТАМЕНКОВИЋ

ПРОФЕСОР ХИДРОТЕХНИКЕ; РЕКТОР 1898/99. и 1899/900.

Рођен је 21. марта 1858. године у Београду, где је завршио основну школу, Реалку 1874. и Технички факултет Велике школе 1879. Инжењерски одсек студирао је на Политехници у Минхену од 1880. до 1884. По повратку у Београд, у јулу 1884. запослио се најпре као подинжењер II класе у Железничком одељењу Министарства грађевина, потом је био подинжењер I класе и инжењер IV класе Округа београдског. Државни испит положио је 1886. За редовног професора на Техничком факултету Велике школе изабран је у новембру 1887. за предмет Хидротехника. Декан Техничког факултета Велике школе био је 1894. У марту 1905. постављен је за редовног професора Универзитета.

Ректор је био у летњем семестру школске 1898/99. и школске 1899/900. године.

Био је један од оснивача и управник Завода за хидротехнику на Техничком факултету Велике школе 1894, председник Грађевинског савета Министарства грађевина, председник Управе вода Београдске општине од марта до августа 1903. Руководио је радовима за грађење новог београдског водовода, израдио је пројект за канализацију Београда и за истраживање вода у Врњачкој Бањи, Паланци, Бањи Ковиљачи; са Д. Ђорђевићем радио је на пројекту за купатило у Ковиљачи.

Један је од оснивача и председник Удружења српских инжењера и архитеката, председник Комисије за полагање државних испита инжењера и архитеката. Главни уредник *Српској техничкој листи* (1890–1891. и 1895–1900). Објављивао је радове у *Српском техничком листу*, *Пољопривредном листу*, *Просветном листу*, *Тежаку* и др.

Умро је у Нишу, 12. јануара 1910. године.

ДЕЛА: *Појед на техничку струку у нас*, 1887; *Развићак и значај хидротехнике*, 1888; *Прилој за решење питања о водозању анђрија и ирисијанишћа у Београду*, 1895; *Грађа за ироучавање Мораве I-II*, 1895. и 1896; *Густав Толкмий, Основи хидротехнике* (превод), 1901; *Техничка настава у Америчким Сједињеним Државама*, 1904.



НИКОЛА И. СТАМЕНКОВИЋ - по фотографији за породичне гробнице, Ново гробље, Београд

КОСТА ГЛАВИНИЋ

ПРОФЕСОР НАУКЕ О ГРАЂЕЊУ МОСТОВА И НАУКЕ О ГРАЂЕЊУ ТУНЕЛА; РЕКТОР 1900/01.

Рођен је 29. јануара 1858. године у Београду. Основну школу завршио је у Шапцу, Реалку и Технички факултет Велике школе у Београду 1880, а Одсек за грађевинске инжењере, као државни питомац, на Техничкој високој школи у Берлину 1884. године. По повратку у Београд кратко време је радио као подинжењер прве класе у Железничком одељењу Министарства грађевина. Године 1885. постављен је за суплента, а од 1886. до 1903. био је редовни професор за предмете Наука о грађењу мостова и Наука о грађењу тунела на Техничком факултету Велике школе.

Ректор је био школске 1900/01. године.

У ратовима 1876. до 1878, 1885. и 1912. учествовао је као болничар, организатор и главни инспектор болница. Био је одборник Београдске општине од 1886. до 1903, њен председник од 1903. до 1907. и 1910, а 1918. привремени председник, министар привреде 1908. и 1909, а од 1911. до 1924. комесар Српске народне банке.

Пензионисан је 1924. године.

На његов предлог Катедра за грађење мостова подељена је на Катедру науке о грађењу дрвених и камених мостова и Катедру науке о грађењу гвоздених мостова, а статика конструкција уведена као посебан предмет. Држао је прва предавања из камених и дрвених конструкција и руководио Кабинетом за мостове и графичку статистику.

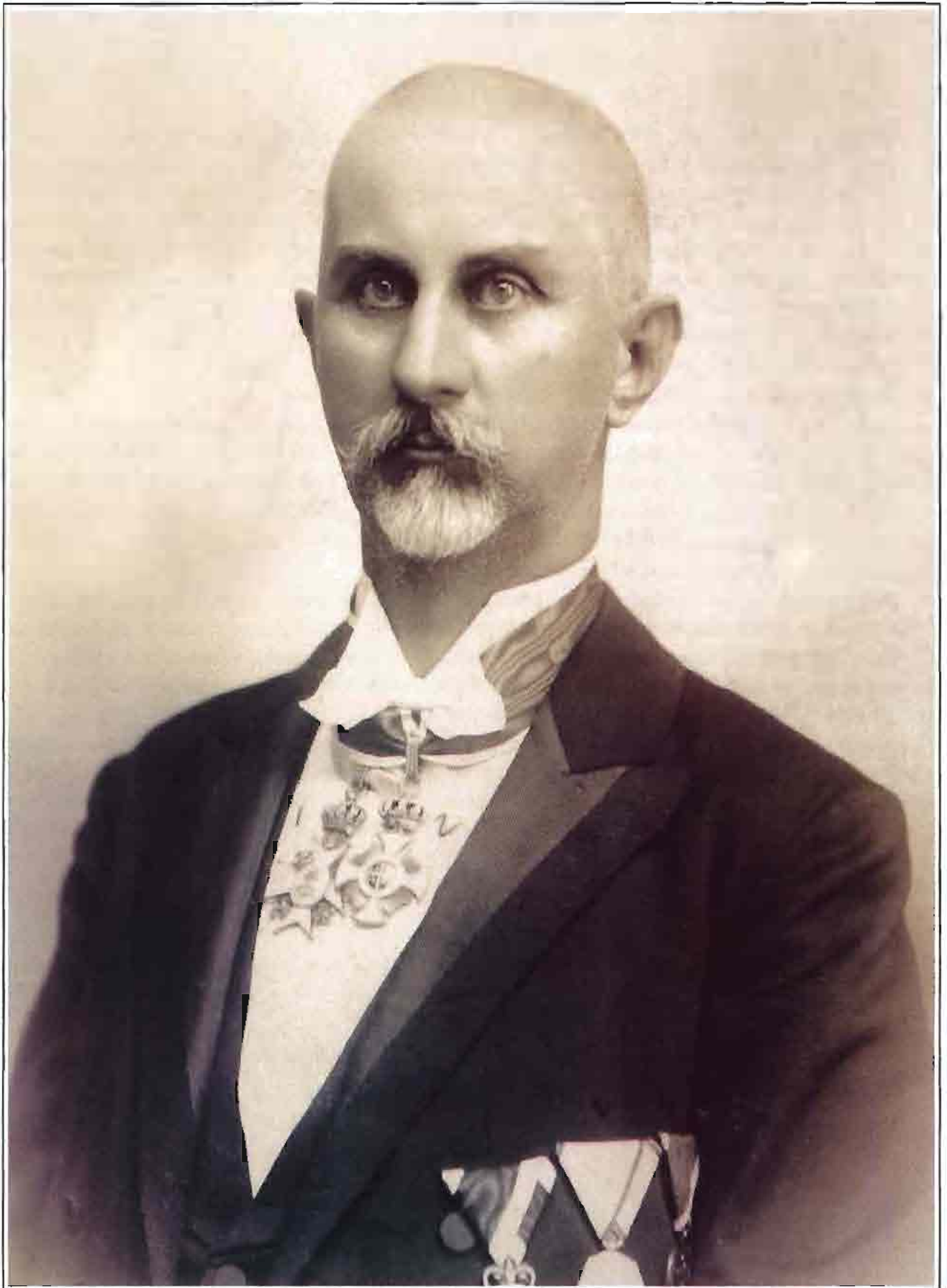
Конструисао је нарочиту сушницу за сушење шљива, која је наишла на широку примену и на Париској изложби 1900. одликована бронзаном медаљом; конструисао је и посебну пећ за загревање сеоских домова.

Писао је уџбенике, научне и стручне расправе из области технике, пољопривреде, задругарства.

Сарађивао је у *Српском техничком листу*, *Тежаку*, *Народном здрављу*, *Народним новинама* и др.

Умро је у Београду, 25. септембра 1939. године.

ДЕЛА: *Графичка статистика са основама графичког рачунања* I – III, 1891, 1896. и 1903; *Упутство за сузбијање переносиоце*, 1896; *О подизању винограда домаћом лозом на живом њеску*, 1896; *О савршеним сушницама за сушење шљива и њиховом значају за пољску привреду у Србији*, 1900; *Пећ за сељачке долове*, 1908; *Сушница за воће*, 1938.



КОСТА ГЛАВИНИЋ - фотографија; Љубиша Ђонић, Музеј града Београда

МИЛАН ЈОВАНОВИЋ-БАТУТ

ПРОФЕСОР СУДСКЕ МЕДИЦИНЕ И ХИГИЈЕНЕ; РЕКТОР 1901/02.

Рођен је 11. октобра 1847. године у Сремској Митровици, где је завршио и основну школу. Гимназију је учио у Сремској Митровици, Панчеву, Сремским Карловцима и Осијеку. Медицину је студирао на Универзитету у Бечу од 1867. до 1878. (са прекидом у току студија када је радио као наставник у новосадској Реалци). По завршеним студијама радио је као лекар у Сомбору, а затим је, на позив кнеза Николе, организовао здравствену службу у Црној Гори од 1880. до 1882. Као државни стипендиста специјализирао је хигијену, бактериологију и општу биологију у Минхену, Берлину и Паризу од 1883. до 1885. По повратку у Београд, 1887, изабран је за редовног професора Хигијене и Судске медицине на Великој школи.

Ректор је био школске 1901/02. године.

Први пут је пензионисан 1905, али је као хонорарни професор предавао Судску медицину на Правном и Грађевинску хигијену на Техничком факултету Велике школе. Радио је на организацији новооснованог Министарства народног здравља 1918. Вратио се на Универзитет, био оснивач, први професор и декан Медицинског факултета у Београду 1920. и директор Лабораторије за јавну хигијену.

Други пут је пензионисан 1924. године.

Био је члан Санитетског савета, члан Српског лекарског друштва и његов председник, први председник Југословенског лекарског друштва, председник Друштва за чување народног здравља, члан Главног просветног савета, члан Комисије и Одбора за израду пројекта Закона о Универзитету, почасни члан Збора лијечника, почасни доктор Београдског, Загребачког и Прашког универзитета.

Радио је на прикупљању грађе за медицинску терминологију, писао студије о природном порасту становништва, о организацији здравствене службе у Србији и о борби против зараза. Објавио је велики број чланака и популарних брошура из области хигијене, здравствене културе и др. Издавао је и уређивао популарни часопис *Здравље* у Сомбору и на Цетињу од 1880. до 1882. и у Београду од 1906. до 1911; уредник је *Српској архива за целокујно лекарство* до 1895. године.

Умро је у Београду, 1940. године.

ДЕЛА: *Здравље и најредак наше деце*, 1877; *Поуке о чувању здравља*, 1884; *Грађа за медицинску терминологију*, 1886; *Јавна хигијена* (литографисана предавања), 1890; *Судска медицина* (литографисана предавања), 1890; *Књига о здрављу*, 1896; *Медицински факултет Српској универзитету*, 1896; *Деце у првој години живота*, 1900; *Јекиника*, 1912; *Пејави тифус* (тиф), 1915; *Здравље и болести*, 1922; *Мајки и деце*, 1922; *Међународна борба против зараза*, 1922; *Природни прирасли становништва Србије и његов биотички значај*, 1932; *Радови око унапређивања санијетске службе и народног здравља*, 1934.



МИЛАН ЈОВАНОВИЋ-БАТУТ – фотографија; власништво породице Ненада Јанковића, Београд

МАРКО Т. ЛЕКО

ПРОФЕСОР ХЕМИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ; РЕКТОР 1902/03. и 1903/04.

Рођен је 17. септембра 1853. године у Београду, где је завршио основну школу и гимназију 1869. Од 1869. до 1872. студирао је на Хемијско-техничком факултету на швајцарској Политехници у Цириху. По дипломирању изабран је за асистента. После две године отишао је у Берлин одакле се вратио у Цирих, на Политехнику, где је докторирао 1875. Од 1875. до 1879. радио је у хемијским фабрикама у Офенбаху на Мајни и у Базелу. Када се вратио у Београд 1880, постављен је за предавача хемије, популарне физике и минералогije у гимназији, а 1881. изабран је за хонорарног предавача хемије на Војној академији. Професорски испит положио је 1882, а 1884. постављен је за хемичара у Државној хемијској лабораторији. Године 1894. изабран је за редовног професора Хемије на Великој школи. Пошто Министарство просвете није потврдило овај избор, постављен је за хонорарног професора хемије до јесени 1896, када се вратио за управника Државне хемијске лабораторије. За редовног професора Хемије и Хемијске технологије изабран је 1898. Основао је Катедру за физичку хемију 1903. За декана Филозофског факултета изабран је 1901. године.

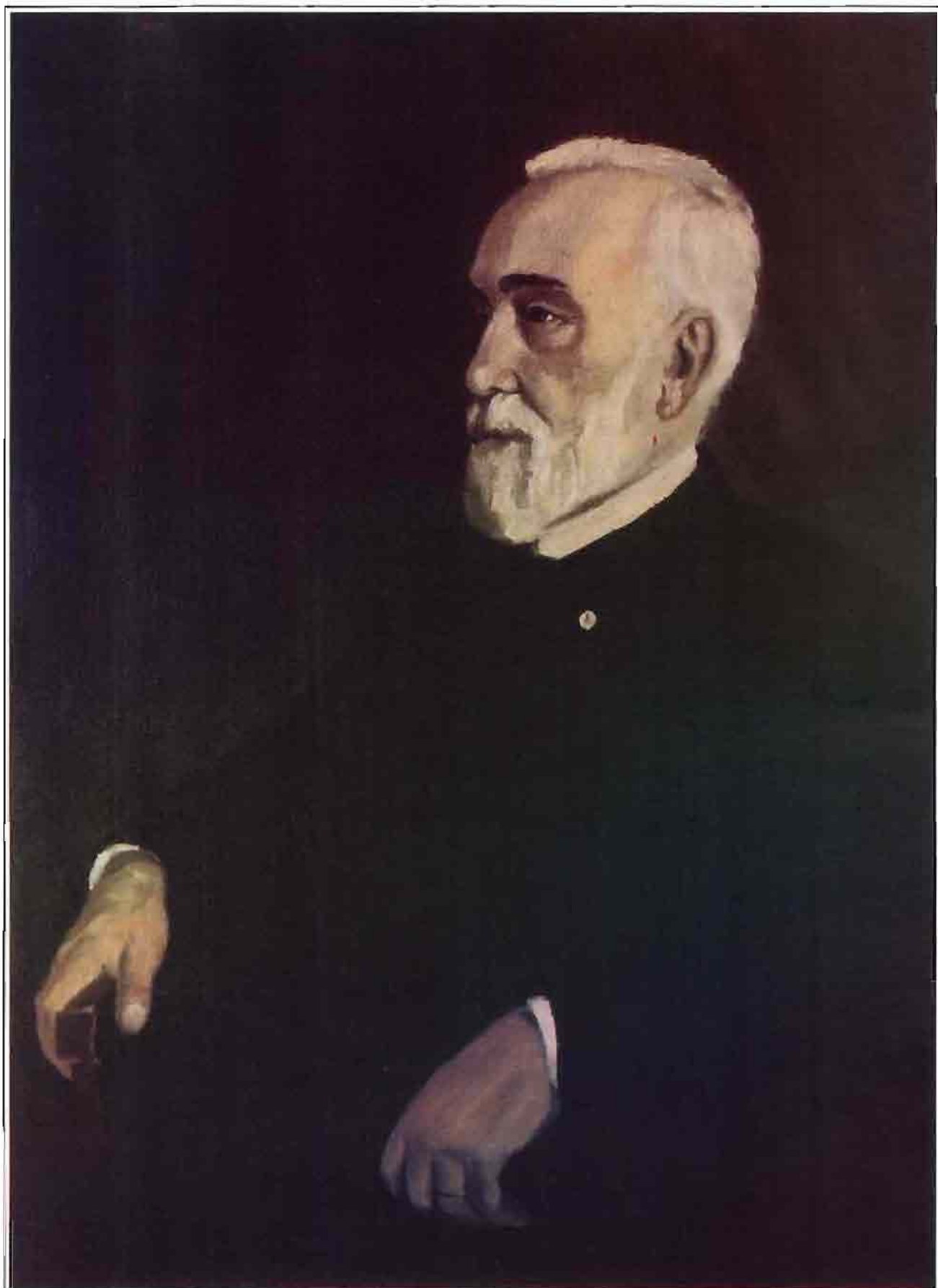
Ректор је био школске 1902/03. и 1903/04. године.

Када је основан Универзитет добио је звање ванредног професора за хемијску технологију, које није хтео да прихвати, те је исте године отишао у пензију.

Радио је на модернизацији наставе хемије на Великој школи (уредио запуштену хемијску лабораторију и кабинет и опремио их савременом опремом). Основао је Српско хемијско друштво 1897. Био је члан комисије за професорске испите, члан Главног просветног савета, члан Комисије за израду нацрта Закона о Универзитету 1902, члан и председник комисије за пријем и анализу хартије за Државну штампарију, члан и председник Српског пољопривредног друштва и више наших и страних стручних друштава.

Умро је у Београду, 1932. године.

ДЕЛА: *Воде у новом београдском водоводу*, 1894; *Присвојно предавање из хемије*, 1900; *Упутство у хемију* (превод), 1903; *О јориву*, 1903; *Радијум*, 1904; *Лековите воде у Србији*, 1905; *О ојировима*, 1911; *Лековите воде и климатска места у Краљевини Срба, Хрватиа и Словенаца*, 1922; *О чистоћи хемиској и социолошкој*, 1926.



МАРКО Т. ЛЕКО – портрет, рад Бранислава-Брана Мирковића, 1940;
уље на платну, 31,5 × 45 cm, власник Марко Леко, Београд

САВА УРОШЕВИЋ

ПРОФЕСОР МИНЕРАЛОГИЈЕ И ПЕТРОГРАФИЈЕ; РЕКТОР 1904/05, 1908/09 и 1909/10.

Рођен је 13. јануара 1863. године у Врмци, Сокобањски срез. Основну школу и три разреда гимназије завршио је у Алексинцу, а остале разреде са матуром у Првој београдској гимназији. Студирао је Природно-математички одсек на Филозофском факултету Велике школе од 1880. до 1884, када је постављен за професорског приправника у Минералошком и геолошком кабинету. Потом је три године провео на усавршавању из минералогije, физике и хемије у лабораторијама на Сорбони. Године 1888. постављен је за предавача у Другој београдској гимназији, а у јануару 1890. за суплента, а потом за професора Минералогije и Петрографије на Великој школи. У марту 1905. постављен је за редовног професора Универзитета.

Ректор је био школске 1904/05, 1908/09. и 1909/10. године.

Пензионисан је у мају 1928. године.

Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1904, а редовни од 1909, управник Минералошко-петрографског завода од 1905. до 1928, члан Минералошког друштва у Паризу, председник Главног просветног савета и члан Комисије за израду пројекта Закона о универзитету.

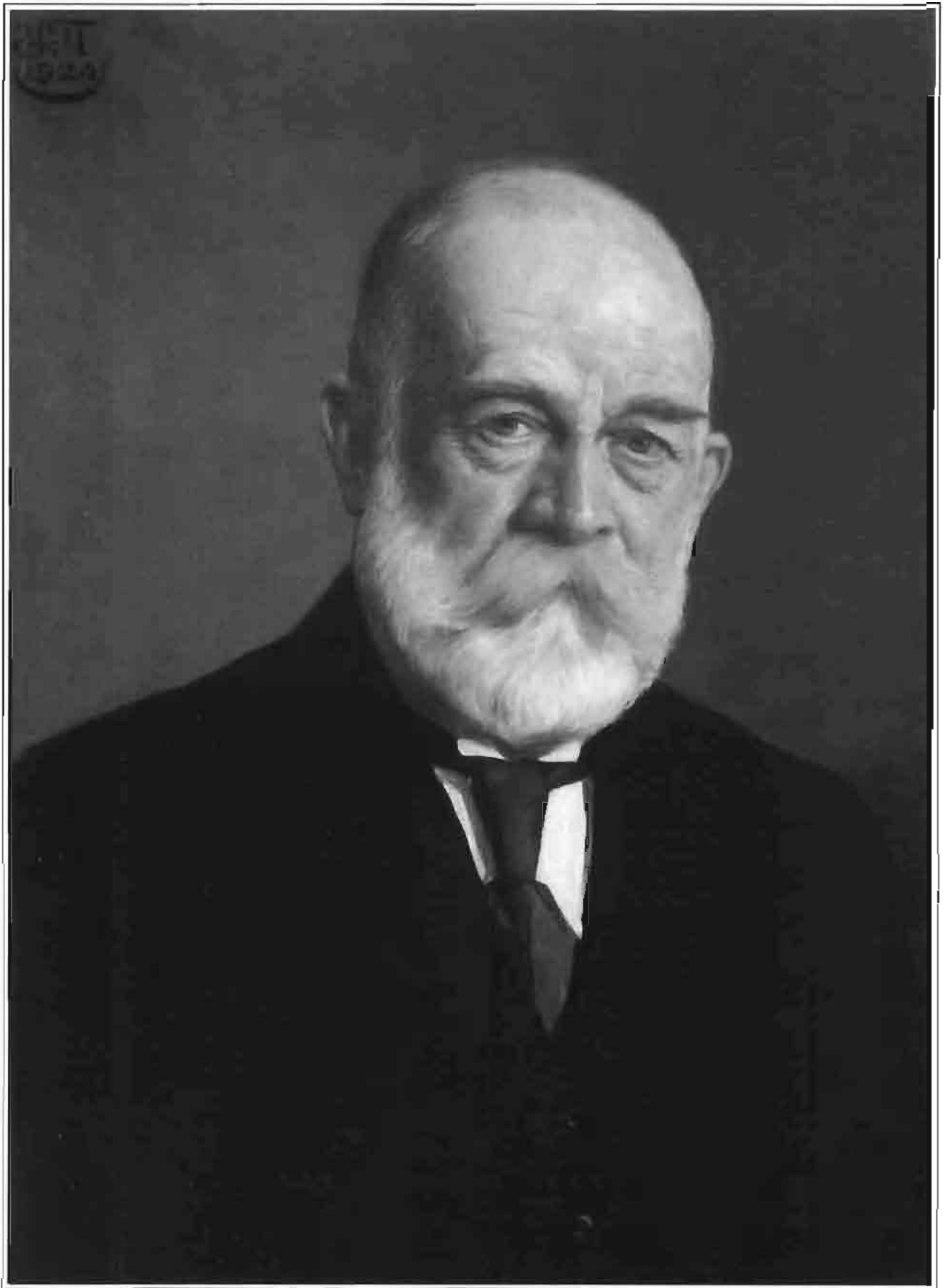
За време Првог светског рата био је шеф нашег Просветног одељења у Паризу и Волосу.

Проучавао је петрографски састав појединих области Србије и испитивао бројне ретке минерале.

Научне и стручне радове објављивао је у *Геолошким анализима Балканској Полуострва*, *Гласу Српске краљевске академије*, *Споменику Српске краљевске академије* и др.

Умро је у Београду, 14. септембра 1930. године.

ДЕЛА: *Минералогија, Геометријска кристалографија*, 1903; *Физичка кристалографија*, 1910; *Минералогија*, 1928; *Племенићи мейтали и драго камење*, 1925.



САВА УРОШЕВИЋ – портрет, рад Уроша Предића, 1924;
уље на платну, 49×69,3 см, Универзитет у Београду

УНИВЕРЗИТЕТ

1905–2005

ЈОВАН ЦВИЈИЋ

ПРОФЕСОР ФИЗИЧКЕ ГЕОГРАФИЈЕ; РЕКТОР 1906/07. и 1919/20.

Рођен је 29. септембра 1865. у Лозници. Основну школу и два разреда гимназије учио је у родном граду, а наставио у Шапцу и матурирао у Београду. Завршио је Природно-математички одсек Филозофског факултета Велике школе 1888. и једну школску годину био је предавач у Другој београдској гимназији. Од 1889. до 1892. студирао је, као државни питомац, физичку географију на Бечком универзитету и докторирао из области географско-геолошких наука. Од 1893. до 1905. био је професор Физичке географије и Етнографије на Филозофском факултету Велике школе, а у марту 1905. постављен је за редовног професора Физичке географије Филозофског факултета Универзитета и предавао је до 1927. године.

Ректор је био школске 1906/07. и 1919/20. године.

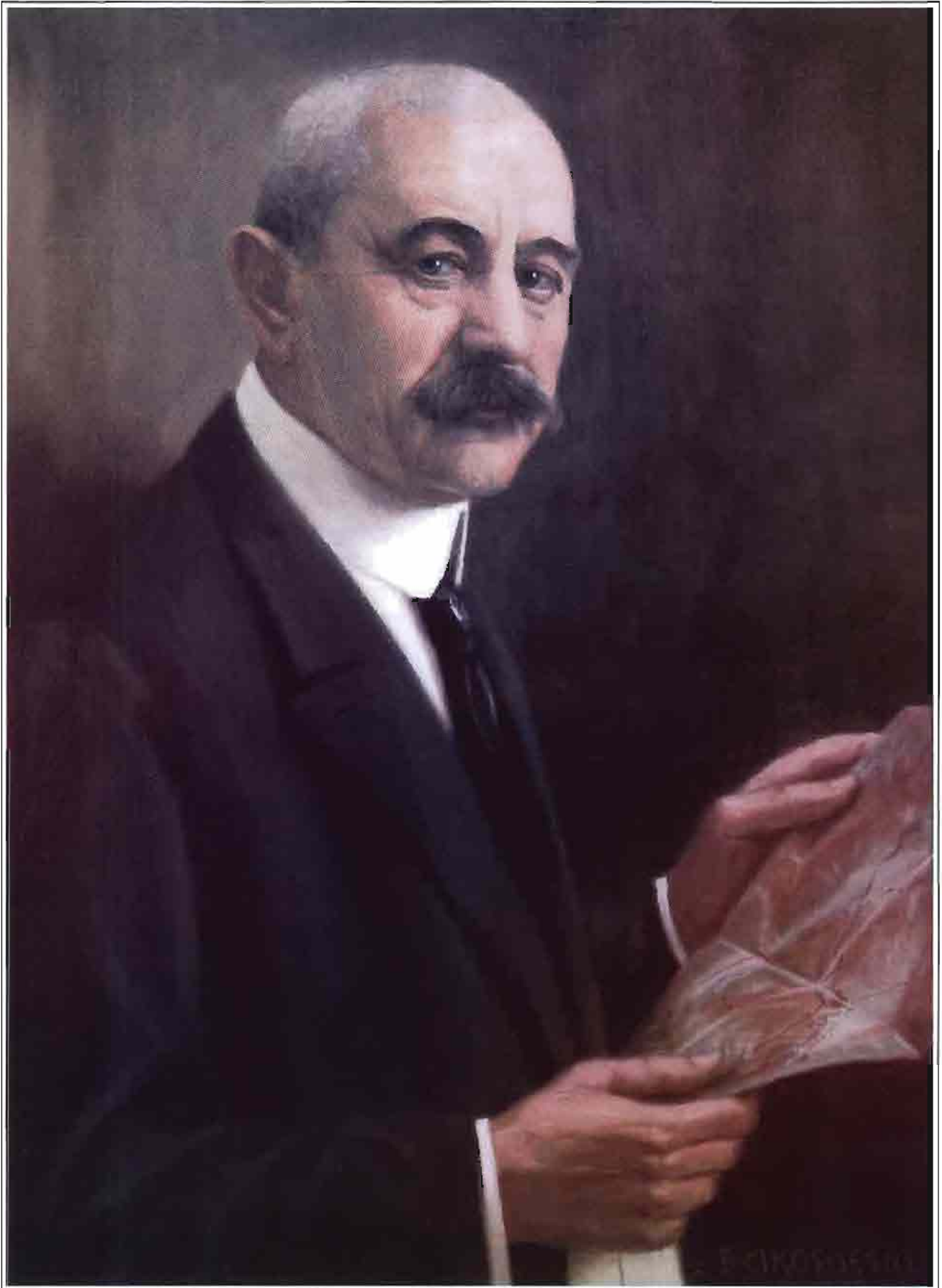
Основао је и био управник Географског завода при Филозофском факултету од 1894. до 1927. и Српског географског друштва од 1910. до 1927. За време Првог светског рата боравио је у Швајцарској, Француској и држао предавања на тамошњим универзитетима и на Сорбони. Као угледни научник много се ангажовао речју и делом око југословенског питања. На Конференцији мира у Паризу 1919/20. био је председник Територијалне комисије. Проучавао је геоморфолошке, хидрогеографске, тектонске, флувијалне, крашке и глацијалне облике у рељефу Србије и Балканског полуострва. Творац је теорије о абразионом рељефу Панонског басена, глацијалном рељефу Балканског полуострва и њихове класификације у планинске системе, као и теорије о језерима Балканског полуострва и њиховој научној класификацији. Створио је основе науке о карсту. Код нас и у свету први је организовао антропогеографска истраживања и етнопсихичка проучавања типова јужнословенских народа. Са бројним сарадницима организовао је испитивања становништва и резултате тог изузетно значајног подухвата објавио у 24 тома Академијине серије „Насеља и порекло становништва“.

Био је дописни члан Српске краљевске академије од 1896, редовни од 1899. а њен председник од 1922. до 1927, дописни члан Академије наука СССР, Југославенске академије знаности и умјетности, Ученог друштва Парнасос у Атини и др. Био је и почасни доктор Сорбоне и Чешког универзитета у Прагу.

Покренуо је *Гласник Српској географској друштва*, а сарађивао је у домаћим и страним научним часописима.

Умро је у Београду, 16. јануара 1927. године.

ДЕЛА: *Ка познавању крша источне Србије*, 1889; *Карсти*, 1895; *Глацијалне и морфолошке студије о планинама Босне, Херцеговине и Црне Горе*, 1899; *Антропогеографија*, 1901; *Антропогеографски проблеми Балканског полуострва*, 1902; *Географски положај и опште географске особине Македоније и Старе Србије*, 1904; *Промањрања о етнографији македонских Словена*, 1906; *Основе за географију и геологију Македоније и Старе Србије I-II*, 1906; *О научном раду и о нашем Универзитету*, 1907; ; *La Péninsule Balkanique. Géographie Humaine*, 1918; *Говори и чланци I-IV*, 1921. и 1924; *Метанастазичка кретања, њихови узроци и последице*, 1922; *Геоморфологија I-II*, 1924. и 1926.



ЈОВАН ЦВИЈИЋ – портрет, рад Беле Чикоша-Сесије, 1923;
уље на платну, 49,5 × 69,7 cm, Универзитет у Београду

АНДРА Ј. СТЕВАНОВИЋ

ПРОФЕСОР ГРАЂЕВИНСКИХ КОНСТРУКЦИЈА; РЕКТОР 1907/08.

Рођен је 12. новембра 1859. године у Београду, где је завршио и основну школу, Реалку и Технички факултет Велике школе 1881. године. Две године радио је као подинжењер у Начелству Округа београдског. Архитектуру је студирао од 1883. до 1890. на Техничкој високој школи у Берлину и завршио са положеним државним пруским испитом за архитекту 1890. године. По повратку у Србију 1890. постављен је за инжењера при Министарству грађевина, а већ у априлу исте године био је изабран за редовног професора на новооснованој Катедри грађевинских конструкција Техничког факултета Велике школе. Године 1905. постављен је за редовног професора Техничког факултета. Поред израде пројеката за приватне грађевине: кућа Миленка Матерног (са С. Тителбахом, 1911, данас угао улица Хиландарске и Јелене Петковић); радио је и пројекте за јавне грађевине: неизведени пројект зграде Железничке дирекције (са Д. Ђорђевићем 1898–1900), пројект за зграду Српске краљевске академије (грађена са прекидима од 1913. до 1924. у Улици Кнеза Михаила 35), пројекат зграде Управе фондова (са Н. Несторовићем 1903, данас зграда Народног музеја на Тргу Републике), пројекат зграде новчаног завода Београдске задруге (1907, данас у Улици Карађорђевој бр. 48), пројекат зграде новчаног завода Врачарске задруге на Теразијама, зграду „са зеленим плочицама“ кућа трговца С. Стаменковића (1907, данас угао улица Краља Петра првог и Узун-Миркове), кућу др Воје Марковића (око 1905, данас Теразије 38). Неколико самосталних пројеката остало је неизведено: Зграда српске богословије у Призрену 1890, нове цркве у Косовској Митровици 1895. и Купатило у Врњачкој бањи 1901.

Ректор је био у зимском семестру школске 1907/08. године.

Пензионисан је 1924. године.

Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1910, а редовни од 1912, затим члан и дугогодишњи председник Грађевинског савета за архитектуру Министарства грађевина, почасни доктор архитектонских наука Универзитета у Београду.

Бавио се теоријом архитектуре. Проучавао је српске средњевековне манастире и сакупио грађу за монографије манастира Грачаница, Каленић, Дечани и делимично Манастије. Радове је објављивао у *Српском техничком листу*, *Српском књижевном гласнику* и *Делу*.

Умро је у Београду, 15. новембра 1929. године.

ДЕЛА: *Стара српска црквена архитектура и њен значај*, 1903.



АНДРА Ј. СТЕВАНОВИЋ – портрет, рад Драјомира Глишића;
уље на платну, 51 × 70 см, Универзитет у Београду

БОГДАН ГАВРИЛОВИЋ

ПРОФЕСОР МАТЕМАТИКЕ; РЕКТОР 1910/11, 1911/12, 1912/13, 1921/22, 1922/23 и 1923/24.

Рођен је 20. децембра 1863. године у Новом Саду, где је завршио основну школу и гимназију. Као питомац Текелијанума, студирао је математику, физику и астрономију на Универзитету у Будимпешти од 1881. до 1887, када је промовисан за доктора филозофије. У јесен 1887. постављен је за суплента, 1892. за професора Математике на Филозофском факултету, а од 1894. на Техничком факултету Велике школе. У марту 1905. постављен је за редовног професора Математике на Техничком факултету Универзитета у Београду, на коме је остао до пензионисања 1929, где је и касније предавао као хонорарни професор.

Ректор је био школске 1910/11, 1911/12, 1912/13, 1921/22, 1922/23. и 1923/24. године.

Учествовао је у оснивању и раду Семинара за математику и посебне математичке библиотеке при Филозофском факултету, 1894. Био је члан Главног просветног савета и члан комисија које су припремале пројекат Закона о Универзитету. Редовни члан Српске краљевске академије постао је од 1905, а њен председник од 1931. до 1937.

Заједно са Михаилом Петровићем поставио је темеље нашој математичкој школи. Као научник, просветни радник и педагог настојао је да настава математике на Техничком факултету достигне ниво европских универзитета. Писао је уџбенике и научне расправе које је, углавном, објављивао у *Гласу Српске краљевске академије* и *Раду Југословенске академије знаности и умјетности*. Држао је популарна предавања; нека од њих су објављена посебно или у часописима.

Умро је у Београду, 5. августа 1947. године.

ДЕЛА: *Појед на математику и правац њен*, 1888; *Аналитичка геометрија тачке, праве, круга и коничних пресека I-II*, 1896; *Теорија дјетерминанта*, 1899; *Споменица о ошварању Университетима*, 1905; *Цивилизација и наука*, 1911; *Социјални задатак университетима*, 1912; *О живим силама народнога јединства*, 1922; *Култура и хармонија*, 1926.



БОГДАН ГАВРИЛОВИЋ – портрет, рад Беле Чикоша-Сесије, 1924;
уље на платну, 49 × 69,8 cm, Универзитет у Београду

СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ

ПРОФЕСОР ЈАВНОГ ПРАВА; РЕКТОР 1913/14 и 1920/21.

Рођен је 21. новембра 1869. године у Новом Саду. Основну школу и гимназију завршио је у Београду 1886. Правне науке студирао је у Минхену од 1886. до 1887, Цириху 1887. и Женеви од 1887. до 1890. По повратку у Београд 1891. био је писар Првостепеног суда за округ подунавски, затим секретар у Министарству иностраних дела Краљевине Србије до 1897. (једно време био аташе у Цариграду). Године 1897. постављен је за ванредног, а 1900. за редовног професора Јавног права на Правном факултету Велике школе. Од марта 1905. до 1940. (са прекидом за време првог светског рата) био је професор Правног факултета.

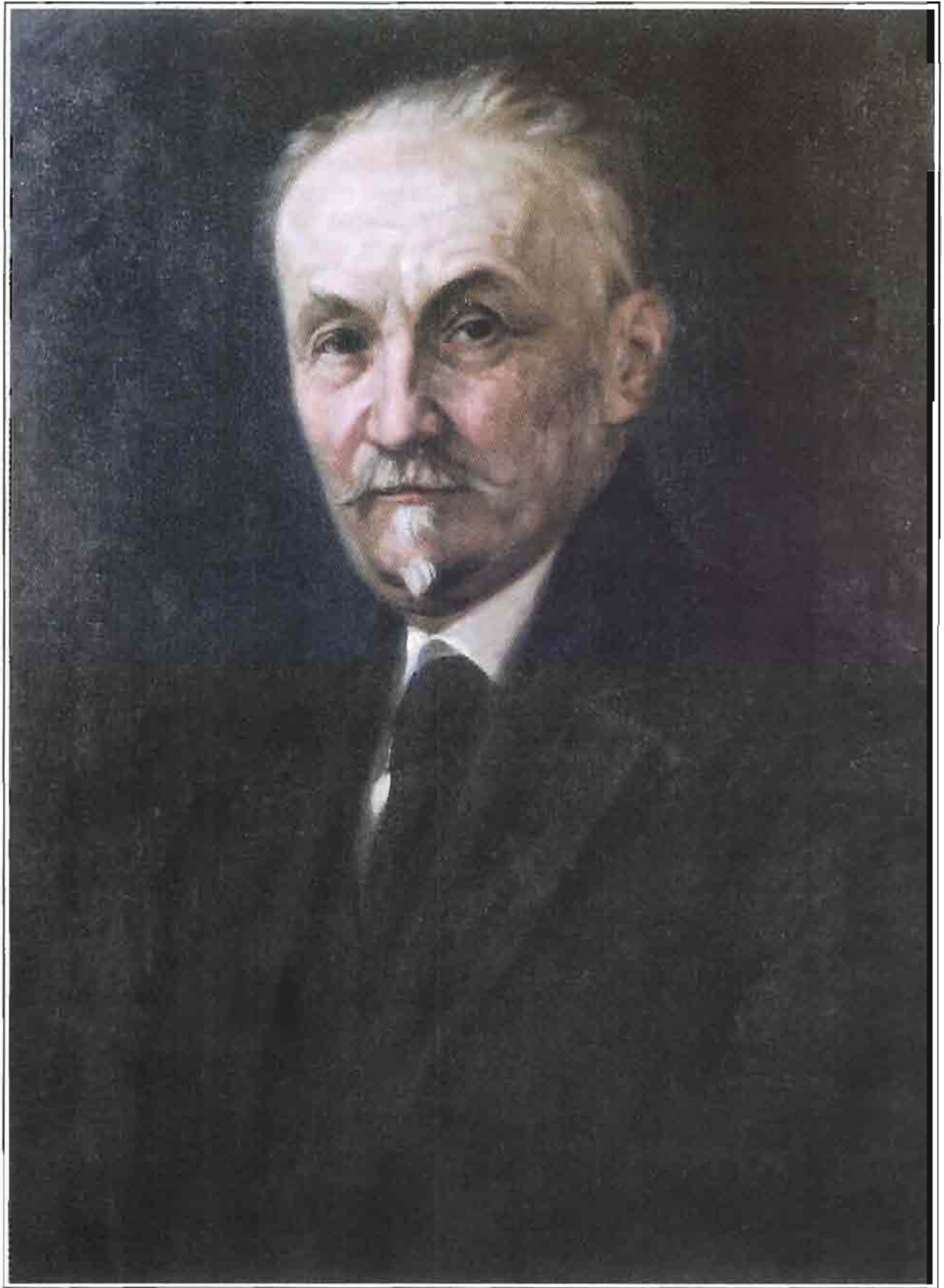
Ректор је био школске 1913/14. и 1920/21. године.

Од 1912. до 1918. био је шеф Пресбириоа при Врховној команди српске војске. После рата, на Конференцији мира у Паризу 1919. године, био је у делегацији као експерт за правна питања. Један је од оснивача и председник Српског културног клуба 1938. У влади генерала Душана Симоновића био је потпредседник. У априлу 1941, заједно са другим члановима владе, избегао је у Лондон. Од јануара 1942. до краја јуна 1943. био је председник краљевске владе у избеглиштву и заступник министра војног Драже Михаиловића. На суђењу Дражи Михаиловићу у Београду 1946, осуђен је, у одсуству, на 20 година робије, губитак држављанства и заплену имовине.

Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1905, редовни члан од 1908, а њен председник од 1928. до 1931; био је члан Југославенске академије знаности и умјетности, чешке Академије наука, Школе словенских студија у Лондону, почасни доктор универзитета у Београду, Загребу, Љубљани и Братислави. Бавио се теоријом државе и права, уставним правом, политичком историјом Србије XIX века. Писао је есеје о нашим и страним личностима из књижевне, политичке и културне историје и неговао књижевну критику. Један је од покретача *Српској књижевној илустрацији*, *Архива за правне и друштвене науке*, и др., а био је сарадник великог броја наших најпознатијих часописа и листова.

Умро је у Лондону, 12. децембра 1958. године.

ДЕЛА: *О суверености*, 1897; *О дводомном систему*, 1899; *Српско-бујарски райи*, 1901; *Светозар Марковић*, 1903; *Примери политичке социологије*, 1904; *Основи правне теорије о држави*, 1906, 1914, (прерађ. и прош. изд.); *Основи јавног права Краљевине Србије*, 1907; *Макиавели*, 1907; *Политичке и правне расправе I-II*, 1908; *Уставно-вобраништели и њихова влада*, 1912, 1925, (доп. изд.); *О држави*, 1922. (III доп. изд.); *Друга влада Милоша и Михаила*, 1923; *Уставно право Краљевине Срба, Хрватиа и Словенаца*, 1924; *Влада Милана Обреновића I-II*, 1926. и 1929; *Влада Александра Обреновића, I-II*, 1929, и 1937; *Гледсион*, 1938; *Сабрана дела I-XVII*, 1932-1940.



СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ – портрет, рад *Марка Мурајца*, 1923;
уље на платну, 50,5 × 69,4 см, Универзитет у Београду

ЂОРЂЕ СТАНОЈЕВИЋ

ПРОФЕСОР ФИЗИКЕ, РЕКТОР 1913/14. ДО МАЈА 1918/19.

Рођен је 7. априла 1858. године у Неготину, где је завршио основну школу и нижу гимназију, а више разреде гимназије и Природно-математички одсек Филозофског факултета Велике школе у Београду 1881, када је изабран за професорског приправника за физику. Године 1883. положио је професорски испит и постављен је за професора физике у Првој београдској гимназији. Као државни питомац Министарства војске наставио је специјализацију из астрономије, физике и математике на Универзитету у Берлину и у Академији наука у Паризу, у Париској астрофизичкој опсерваторији у Медону, метеоролошкој станици у Хамбургу, опсерваторијама у Гринвичу, Кембриџу и Пулкову од 1883. до 1887. Од 1887. до 1893. био је редовни професор физике и механике на Војној академији. У међувремену, постао је члан француске научне експедиције за проучавање помрачења Сунца у Русији 1887. и Сахари 1889. и 1890. године. Од 1893. био је редовни професор Физике на Великој школи, а од марта 1905. редовни професор Универзитета. Декан Филозофског факултета био је од 1909. до 1913. године.

Ректор је био од школске 1913/14. до маја 1918/19. године.

За време напада на Србију, 1914. покушао је да спасава зграду Универзитета, заводе, лабораторије и библиотеке, и фотографисао је уништавања и разарања. Током Првог светског рата Универзитет није радио.

Био је управник Физичког института и Опсерваторије Велике школе, као и Катедре за физику. Такође, био је члан специјалне Комисије за припрему предлога за осветљење Београда 1890, водио је стручну комисију за надзор око изградње електричне централе и мреже 1893, учествовао је у пројектовању и изградњи првих хидроцентрала 1900 (Вучје код Лесковца, Ћетиње код Ужица).

Зачетник је наше научне и уметничке фотографије и фотографије у боји. Био је члан Међународног удружења за технику хлађења и Комисије за индустрију хладноће Србије. Учествовао је на међународним конгресима (о физици Сунца – Париз, 1889, о електрицитету – Париз, 1903, за фригорификацију – Беч, 1910).

Писао је уџбенике и чланке из области физике и космографије.

Сарађивао је у *Српском техничком листу*, *Општински*, *Просветном гласнику* и *Наставнику*. Покренуо је *Библиоотеку за општију и примењену физику*.

Умро је у Паризу, 24. децембра 1921. године.

ДЕЛА: *Звездано небо независне Србије*, 1882; *Халејева комета и Земља*, 1884; *Васионска енергија и модерна физика*, 1887; *Сунчеве фотосферске мреже*, 1888; *О електричној светлости*, 1890; *Етар и електрицитет у модерној физици*, 1893; *Из науке о светлости*, 1895; *Експериментална физика* I–II, 1897. и 1904; *Електрична индустрија у Србији*, 1901; *Београдска опсерваторија и њен извештај за 1899–1903. год.*, 1905; *Електричне силе*, 1905; *Варична-бежична-телеграфија* I–II, 1906; *Хидроелектрично постојење Вучје–Лесковац*, 1905; *Централне силе у природи*, 1906; *Индустрија хладноће*, 1909.



ЂОРЂЕ СТАНОЈЕВИЋ – портрет, рад *Боривоја Раденковића*;
уље на платну, 50,2 × 68,5 см, Универзитет у Београду

ПАВЛЕ ПОПОВИЋ

ПРОФЕСОР ИСТОРИЈЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ; РЕКТОР 1924/25, 1925/26. и 1926/27.

Рођен је 4. априла 1868. године у Београду, где је завршио основну школу, гимназију 1885. и Филолошко-историјски одсек Филозофског факултета Велике школе 1889. Био је предавач у Трећој београдској гимназији, а после положеног стручног испита постављен је 1893. за професора у Трећој београдској гимназији. По повратку са специјализације (од 1894. до 1896) из Женеви и Париза, поново је професор у Трећој београдској гимназији. У марту 1904. постављен је за професора Историје српске књижевности на Великој школи. Од 1905. био је ванредни, а од 1919. редовни професор Историје југословенске књижевности на Филозофском факултету. За време првог светског рата био је члан Југословенског одбора и боравио је у Италији, Француској и Енглеској.

Ректор је био школске 1924/25, 1925/26. и 1926/27. године.

Пензионисан је у јуну 1938. године.

Предавао је посебно дубровачко-далматинску књижевност и држао, курсеве из хрватске и словеначке књижевности и словеначког језика. Као дугогодишњи шеф катедре, много је радио на унапређивању наставног и научног рада, уређивању и попуњавању семинарске библиотеке.

Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1909, а редовни од 1920, затим члан Друштва за српски језик и књижевност, књижевно-уметничког одбора Народног позоришта, Главног просветног савета и председник Српске књижевне задруге.

Поред бројних расправа и студија из историје старије и новије књижевности, написао је историју српске књижевности. Бавио се и књижевном критиком.

Покренуо је и уређивао *Прилоге за књижевност, језик, историју и фолклор*, а био је уредник *Срђа*. Сарађивао је у *Гласу Српске краљевске академије*, *Српском гласнику*, *Новој искри*, *Стихом прејледу*, *Просветном гласнику*, *Наставнику* и др.

Умро је у Београду, 4. јуна 1939. године.

ДЕЛА: *Француски моралисти*, 1893; *О Горском вијенцу*, 1900. и 1923; *Прича о девојци без руке*, 1905; *Из књижевности I–IV*, 1906, 1919, 1926. и 1938; *Прејлед српске књижевности*, 1909 (IX издање 1931); *Милован Видаковић*, 1934; *Ојлед о југословенској књижевности*, 1934; *Расправе и чланци*, 1939.



ПАВЛЕ ПОПОВИЋ – портрет, рад Уроша Предића, 1929;
уље на платну, 51 × 70 см, Универзитет у Београду

ЧЕДОМИЉ МИТРОВИЋ

ПРОФЕСОР ЦРКВЕНОГ И БРАЧНОГ ПРАВА; РЕКТОР 1927/28, 1928/29 и 1929/30.

Рођен је 12. јула 1870. године у Чачку, где је завршио основну школу и гимназију, Богословију у Београду, а Духовну академију са степеном кандидата богословља у Москви. Правни факултет завршио је у Бечу и Тибингену, где је промовисан за доктора целокупног права. Од септембра 1893. био је предавач у Богословији Светог Саве у Београду. Хонорарни професор Црквеног права на Правном факултету Велике школе био је од јануара 1899, а од јула доцент за исти предмет. Године 1900. био је писар II и I класе Министарства просвете и црквених дела и секретар Великог духовног суда и Архијерејског сабора, а 1902. вратио се у Велику школу, као ванредни професор Правног факултета. У марту 1905. изабран је за ванредног професора Универзитета.

Ректор је био школске 1927/28, 1928/29. и 1929/30. године.

Био је члан Главног просветног савета и уредник *Архива за љравне и друшћивене науке*. Проучавао је црквено и брачно право. Сарађивао је у *Архиву за љравне и друшћивене науке*, *Делу*, *Веснику срћске љравославне цркве*, *Просветном љласнику*, *Истћичнику* и др.

Умро је у Београду, 1934. године.

ДЕЛА: *О законодавним љраницама између цркве и државе*, 1900. и 1928; *Бракоразводни суд љо стћраном законодавстћву*, 1900; *О брачним љарницама*, 1906; *Први срћски закон о црквеним власћима*, 1909; *Из црквеног и брачног љрава*, 1909; *Црквено љраво*, 1913 (више изд.); *Основни метод црквене љолићике*, 1919; *Суд за брачне стћорове у Срдији*, 1924; *О браку и узроцима његове кризе*, 1928; *Енциклопедија љрава*, Београд (6. г.).



ЧЕДОМИЉ МИТРОВИЋ - портрет, рад Уроша Предића, 1929;
уље на платну, 50 x 68,5 cm, Универзитет у Београду

ВЛАДИМИР П. МИТРОВИЋ

ПРОФЕСОР ХИДРОТЕХНИКЕ, И ПРЕДМЕТА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА; РЕКТОР 1930/31. и 1931/32.

Рођен је 27. јануара 1872. године у Јагодини, где је учио основну школу. Завршио је Технички факултет на Великој школи 1894. и Техничку високу школу у Цириху 1899. године. Као инжењер Министарства грађевина пројектовао је по Србији радове на водним токовима и водоводима у Крагујевцу, Врњачкој Бањи и Нишу. Године 1910. изабран је за ванредног професора Хидротехнике I и II на Техничком факултету. Учествовао је у Првом балканском и Првом светском рату. По ослобођењу, изабран је за редовног професора за наведене предмете на Техничком факултету 1919. године. Од 1924. предавао је предмет Водовод и канализација.

Ректор је био школске 1930/31. и у зимском семестру 1931/32. године.

По пензионисању 1931. живео је у Новом Селу код Врњачке Бање. Сматра се зачетником хидротехничке науке код нас (водоводи и регулациони радови на водним токовима). Учествовао је у пројектовању две хидроцентрале у Врњачкој Бањи. Унапређивао је хидротехнику према савременим захтевима, а увео је посебне предмете за поједине области хидротехнике.

Умро је у Новом Селу, у јуну 1941. године.

ДЕЛА: *Хидраулика* (скрипта), б.г.



ВЛАДИМИР П. МИТРОВИЋ - портрет, рад *Боривоја Раденковића*;
уље на платну, 45 x 54,8 cm, Универзитет у Београду

ВЛАДИМИР К. ПЕТКОВИЋ

ПРОФЕСОР ГЕОЛОГИЈЕ; РЕКТОР 1931/32. и 1932/33.

Рођен је 19. јуна 1873. године у Бољевцу. Гимназију је завршио у Зајечару 1892, геологију на Филозофском факултету Велике школе у Београду 1896. Школске 1896/97. био је на усавршавању у Бечу. Године 1897. постављен је за писара у Српској краљевској академији; 1898. био је суплент гимназије у Неготину, потом наставник српске гимназије у Скопљу и у Солуну. Професорски испит положио је 1901, а 1903. постављен је за професора гимназије у Крагујевцу. За асистента на Катедри за геологију и палеонтологију Филозофског факултета Велике школе изабран је 1905. Докторирао је 1908. Године 1909. био је на стручном и научном усавршавању у Греноблу и Паризу. За вршиоца дужности начелника Министарства просвете изабран је 1915, а 1918. био је начелник Министарства просвете. За редовног професора Геологије на Филозофском факултету изабран је 1920, а за шефа Катедре и управника Геолошког завода 1924. Школске 1924/25. био је декан Филозофског факултета.

Ректор је био од јануара школске 1931/32. и 1932/33 до јуна 1933. године.

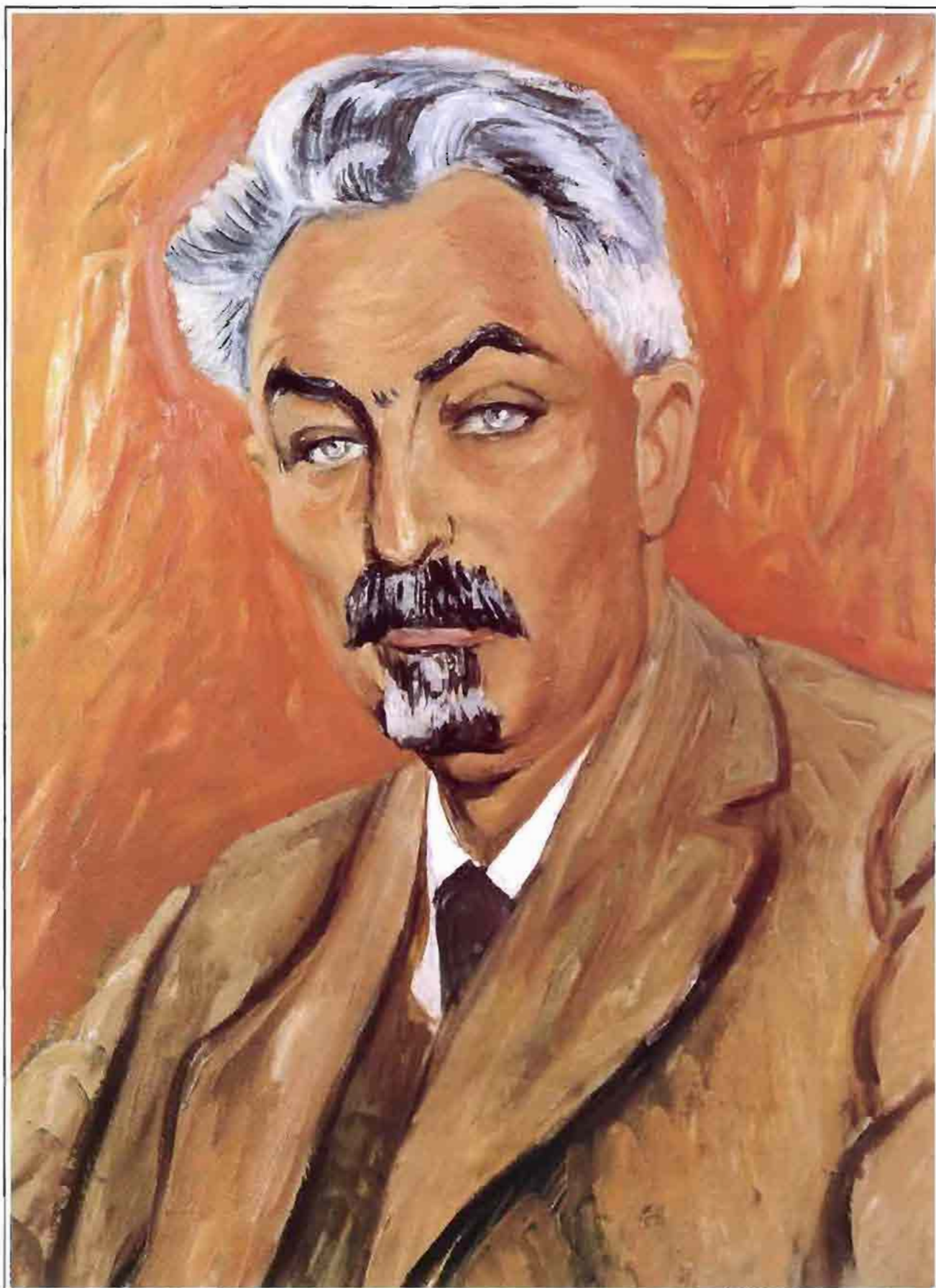
Био је дописни члан Српске краљевске академије од 1922. а редовни од 1929, дописни члан Пољског геолошког друштва, инострани члан Румунске академије наука, члан Удружења карпатских геолога и члан Чехословачког друштва за минералологију и геологију.

Радио је на организовању геолошке службе код нас. Основао је Геолошки институт Краљевине Југославије; руководио је Одсеком за израду детаљне геолошке карте Србије при Геолошком заводу Универзитета у Београду. Био је председник Геолошког комитета Краљевине Југославије и председник Главног просветног савета.

Научне радове из области геологије, сеизмологије, регионалне геологије и палеонтологије објављивао је у издањима *Српске краљевске академије*, *Геолошким анализима Балканској Полуострва*, *Прејледу географске литерајуре*, *Наставнику* и др. нашим и страним научним часописима и зборницима. Уређивао је *Геолошке анализе Балканској Полуострва* од 1922. до 1935. године.

Умро је у Београду, 21. марта 1935. године.

ДЛ А: *Геологија и минералологија*, 1912 (више издања; последње 1931); Шарл Деспере, *Преображаји живоинњској светиа* (превод), 1922; *Историска геологија са Ајласом*, 1925; *Геолошка карта Краљевине Југославије* (уредник), 1933.



ВЛАДИМИР К. ПЕТКОВИЋ - портрет, рад Пејра Добровића;
уље на платну, 53 × 67 см, Универзитет у Београду

АЛЕКСАНДАР БЕЛИЋ

ПРОФЕСОР СЛОВЕНСКЕ ФИЛОЛОГИЈЕ И ОПШТЕ ЛИНГВИСТИКЕ; РЕКТОР 1932/33 и 1933/34.

Рођен је 2. августа 1876. године у Београду, где је завршио основну школу, гимназију и прву годину Историјско-филолошког одсека на Великој школи 1894. Студије словенске филологије наставио је, као државни питомац, на Одеском и Московском универзитету од 1894. до 1899. Школске 1899/900. студирао је на Лајпцишком универзитету и докторирао 1900. За доцента Велике школе изабран је 1899, за ванредног 1901. и редовног професора 1905. Када је отворен Универзитет, изабран је 1905. за ванредног професора Словенске филологије на Филозофском факултету.

За време Првог светског рата држао је предавања на универзитетима у Риму, Петрограду и Паризу. Учествовао је као експерт на Конференцији мира у Паризу 1919/20.

Године 1919. изабран је за редовног професора Словенске филологије на Филозофском факултету.

Ректор је био школске 1932/33. од јуна 1933. и школске 1933/34. до маја 1934. године.

За време Другог светског рата пензионисан је, а извесно време био је у логору на Бањици. После рата предавао је Увод у историју српскохрватског језика, а од 1950. до 1954. Општу лингвистику.

Пензионисан је 1954. године.

Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1900, редовни од 1906, а њен председник од 1937. до 1960. Био је управник Института за српскохрватски језик, члан свих словенских академија, затим Данске краљевске академије, члан сталног Међународног комитета лингвиста и Међународног славистичког комитета. Био је председник Славистичког друштва ФНРЈ, почасни доктор Прашког, Глазговског и Московског универзитета.

Објављивао је радове из дијалектологије, акцентологије, прасловенског и старословенског језика, опште лингвистике, историје српскохрватског језика, савременог српскохрватског језика и др. у најугледнијим нашим и страним научним часописима и зборницима, издањима страних академија и у издањима Српске краљевске академије, односно Српске академије наука.

Покренуо је и уређивао *Јужнословенски филолој*, *Српски дијалектолошки зборник* и *Наш језик*.

Умро је у Београду, 26. фебруара 1960. године.

ДЕЛА: *Дијалекти источне и јужне Србије*, 1905; *Акцентске студије I*, 1914; *Правовис српскохрватског књижевног језика*, 1923 (прерађена издања из 1930, 1934. и 1950); *О двојини у словенским језицима*, 1932; *Борба око нашег књижевног језика*, 1935; *Дело Вуково*, 1937; *Педесетгодишњица Српске краљевске академије 1886-1936*, 1941; *О језичкој природи и језичком развоју*, 1941 (књ. I, друго изд. 1985); *Вук и Даничић*, 1947; *Савремени српскохрватски књижевни језик I*, 1948; *Вукова борба за народни и књижевни језик*, 1948; *Савремени српскохрватски језик II*, 1949; *Историја српскохрватског језика књ. II*, св. 1, 1950; *Око нашег књижевног језика*, 1951; *Историја српскохрватског језика књ. II*, св. 2, 1951; *О језичкој природи и језичком развоју II*, 1959.



АЛЕКСАНДАР БЕЛИЋ – портрет, рад Уроша Предића, 1940;
уље на платну, 55 × 70 см, Универзитет у Београду

ИВАН ЂАЈА

ПРОФЕСОР ФИЗИОЛОГИЈЕ, ФИЗИОЛОШКЕ ХЕМИЈЕ И ОПШТЕ ФИЗИОЛОГИЈЕ; РЕКТОР 1933/34 и 1934/35.

Рођен је 21. јула 1884. године у Авру, Француска. Основну школу и гимназију учио је у Београду од 1890. до 1902. Годину дана провео је као ученик лицеја Корнеј у Руану, затим је студирао ботанику, физиологију и физиолошку хемију на Сорбони од 1903. до 1905. Године 1904. радио је у Париском природњачком музеју. Као студент био је први дописник *Полиџике* из Париза. По дипломирању запослио се у Лабораторији проф. А. Даистра у Паризу и у приморској лабораторији у Роскофу. Докторирао је на Сорбони 1909. По повратку у Београд, изабран је за сталног доцента на новооснованој Катедри за физиологију на Филозофском факултету, 1910. После балканских ратова, у лето 1914, заједно са Симом Лозанићем, обилазио је универзитетске центре (пољопривредне високе школе и факултете) у Прагу, Берлину, Лајпцигу и Паризу. У Бечу га је затекао рат, и у њему је, у конфинацији, остао до децембра 1918. Од 1919. био је ванредни, а од 1921. редовни професор Физиологије и Физиолошке хемије на Филозофском факултету у Београду.

Ректор је био школске 1933/34. од маја 1934. и школске 1934/35. до фебруара 1935. године.

За време Другог светског рата био је кратко време у логору на Бањици.

Пензионисан је по сопственом захтеву 1942. године.

Од новембра 1945. био је професор Физиологије, Физиолошке хемије и Опште физиологије на Природно-математичком факултету, шеф Катедре за физиологију и управник Физиолошког завода.

Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1921, а редовни од 1931; члан Југославенске академије знаности и умјетности, инострани члан Националног музеја природних наука у Паризу, Француске националне академије медицинских наука и почасни доктор Париског универзитета (Сорбоне).

Други пут пензионисан је 1955. године.

Поред бројних научних радова, писао је уџбенике, објављивао научно-популарна дела, држао предавања у универзитетским и научним центрима у земљи и свету. Сарађивао је у домаћим и страним часописима.

Умро је у Београду, 1. октобра 1957. године.

ДЕЛА: *Биолошки лисџићи*, 1918; *Основи физиологије*, 1923; *Трајом животиња и науке*, 1931; *Од животиња до цивилизације*, 1933; *Луј Пастјер*, 1937; *Низ воду*, 1938; *Људи на води*, 1951; *Појлед у животи*, 1955; *Пламен животиња*, 1958.



ИВАН ЏАЈА - портрет, рад *Михаила Пејдрова*, 1936;
уље на платну, 52,5 × 64 см, Универзитет у Београду

ВЛАДИМИР ЂОРОВИЋ

ПРОФЕСОР НАЦИОНАЛНЕ ИСТОРИЈЕ; РЕКТОР 1934/35. и 1935/36.

Рођен је у Мостару 15. октобра 1885. године, где је завршио основну школу и гимназију. Славистику и историју студирао је на Бечком универзитету од 1904. до 1908. и исте године докторирао. Школске 1908/909. био је на усавршавању на универзитетима у Минхену, Паризу и Болоњи. Од 1909. до 1914. био је кустос Земаљског музеја у Сарајеву. Године 1914. осуђен је у Бањалучком процесу на робију, а амнестиран је 4. новембра 1917. После пуштања из затвора отишао је у Загреб, где је са Ивом Андрићем уређивао *Књижевни Јуџ*. Године 1918. и 1919. био је главни секретар Народног вијећа за Босну и Херцеговину и члан Привременог народног представништва у Београду. Од 1919. је ванредни, а од 1921. редовни професор Националне историје на Филозофском факултету у Београду.

Ректор је био школске 1934/35. од фебруара 1935. и школске 1935/36. до априла 1936. године.

Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1922. а редовни од 1934; био је дописни члан Чешке академије наука и др.

Био је један од уредника *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор, Југословенској историјској часопису, Revue internationale des études balkaniques* и др. Радове је објављивао у бројним нашим и страним часописима и зборницима и у издањима Српске краљевске академије.

Бавио се археологијом, филологијом, историјом књижевности, историјом културе, политичком историјом и др. Издавао је дела појединих писаца и архивску грађу.

Погинуо је у авионској несрећи, 17. априла 1941. године.

ДЕЛА: *Покрећи и дела*, 1920; *Црна књижа*, 1920; *Лука Вукаловић и херцеговачки устаници од 1852–1862. године*, 1923; *Велика Србија*, 1924; *Босна и Херцеговина*, 1925; *Краљ Тврђико I Коџроманић*, 1925; *Српска грађанска лирика XVIII века* (приредио са Т. Остојићем), 1926; *Свети Сава у народном предању* (приређивач), 1917; *Матеј Ненадовић: Целокупна дела* (приређивач), 1928; *Списи св. Саве* (приређивач), 1928; *Наше победе*, 1919; *Алекса Шантић: Целокупна дела III* (приређивач), 1932; *Дипломатска прејиска Краљевине Србије I* (приређивач), 1933; *Историја Југославије*, 1933; *Односи између Србије и Аустроугарске у XX веку*, 1936; *Борба за независност Балкана*, 1937; *Србија од 1858. до 1903.* (са В. Чубриловићем), 1938; *Историја Босне I*, 1940.



ВЛАДИМИР ТОРОВИЋ – портрет, рад *Костје Хаќмана*, 1937;
уље на платну, 46 x 59,5 cm, Универзитет у Београду

ДРАГОСЛАВ Б. ЈОВАНОВИЋ

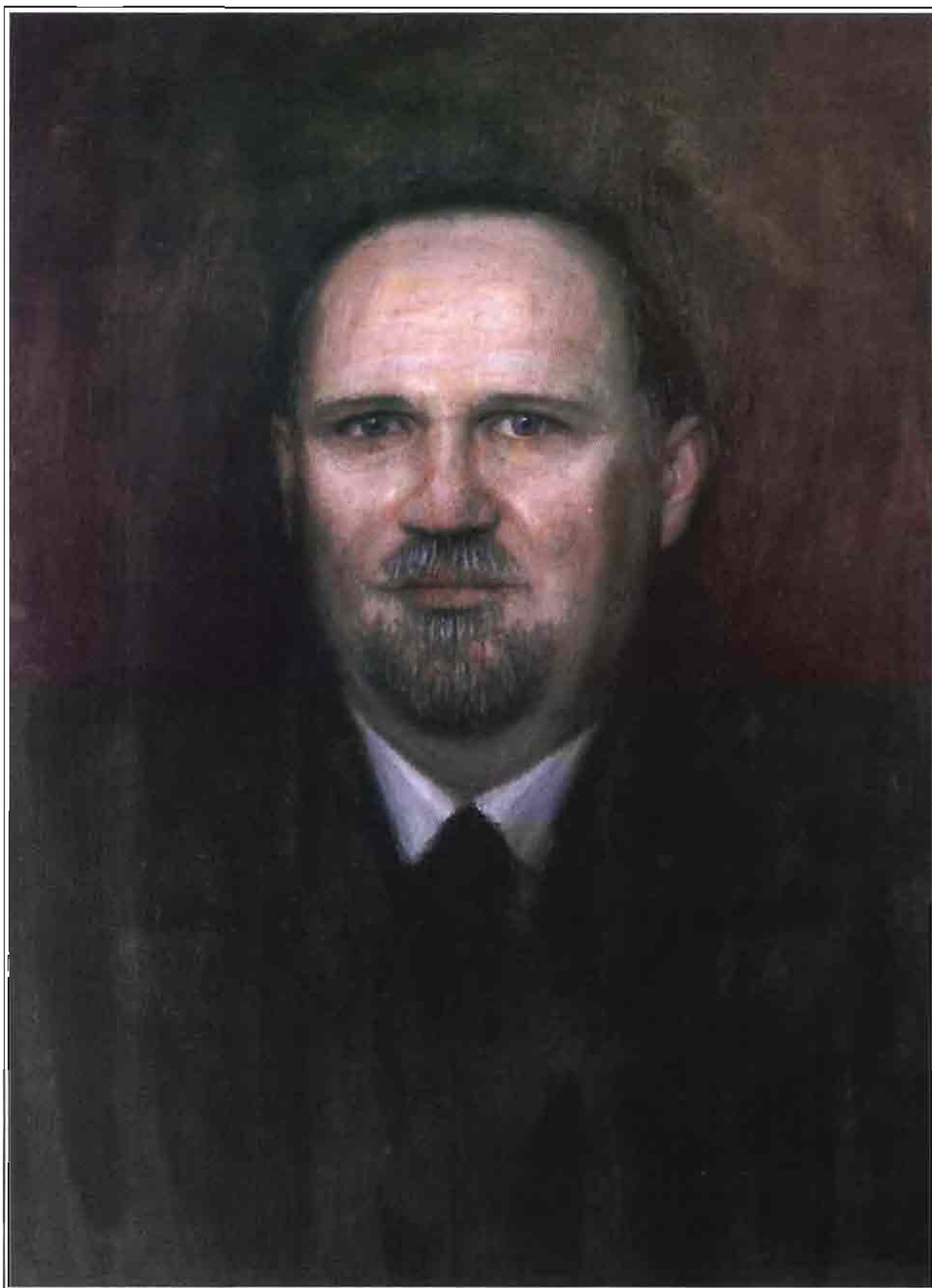
ПРОФЕСОР ДРЖАВНОГ ПРАВА; РЕКТОР 1359/36, 1936/37, 1937/38. и 1938/39.

Рођен је 4. децембра 1886. године у Београду, где је завршио основну школу, гимназију и Правни факултет. Од 1911. до 1913. био је асистент јавног права на Правном факултету. Школске 1913/14. године био је на студијском боравку у Паризу. По повратку у Београд, постављен је за службеника Министарства финансија 1918, а за начелника Генералне дирекције државних дугова 1919. Докторирао је на Правном факултету 1923, исте године изабран је за ванредног, а 1930. за редовног професора Државног права.

Ректор је био школске 1935/36. године од априла 1936, 1936/37, 1937/38. и школске 138/39. до јула 1939. године.

Сарађивао је у *Архиву за правне и друштвене науке*, *Чиновничком гласнику* и др. Умро је у Београду, 16. јула 1939. године.

ДЕЛА: *Доношење закона*, 1923; *Појам закона* (докторска дисертација), 1923; *Основи ојшнїеї државної йрава*, 1938.



ДРАГОСЛАВ Б. ЈОВАНОВИЋ – портрет, рад непознатог аутора;
уље на платну, 59 × 72 см, Универзитет у Београду

ПЕТАР МИЦИЋ

ПРОФЕСОР ЗА ПРЕДМЕТЕ ОСНОВЕ ГВОЗДЕНИХ КОНСТРУКЦИЈА, ГВОЗДЕНИ МОСТОВИ И ГВОЗДЕНЕ ЗГРАДЕ; РЕКТОР 1939/40, 1940/41. и 1941/42.

Рођен је 16. јуна 1889. године у Зајечару, где је завршио основну школу и гимназију. Грађевински одсек Техничког факултета у Београду завршио је 1911. По дипломирању био је инжењер Дирекције за грађење железница. Као питомац Дирекције специјализирао је гвоздене конструкције на Високој техничкој школи у Берлину од 1912. до 1914. Студирао је у Паризу од 1916. до 1918. По повратку у земљу 1919. радио је на обнови порушених мостова. Вршио је контролу и преузимање челичних конструкција мостова у Бечу и Прагу од 1920. до 1922, затим је био шеф Саобраћајног одељења Техничке управе Београдске општине 1923. и 1924. када је изабран за ванредног, а 1933. за редовног професора за предмет Гвоздене конструкције мостова и кровова на Техничком факултету. Проректор је био 1936. године.

Ректор је био школске 1939/40, 1940/41. и 1941/42. године.

Почетком школске 1942. је пензионисан, јер је одбио да сарађује са окупационим властима. По ослобођењу, у јуну 1945. враћен је на место редовног професора Техничког факултета, а од децембра 1944. до јула 1946. добровољно је руководио обновом свих порушених мостова у НР Србији. Декан Грађевинског факултета био је од 1948. до 1951. Од 1924. до 1941. предавао је Основе гвоздених конструкција, гвоздене зграде, и гвоздене мостове на Грађевинском одсеку, а Гвоздене кровове на Машинском и Архитектонском одсеку Техничког факултета. Од 1945. до 1956. предавао је Основе конструкција од челика, челичне конструкције зграда, гвоздене и челичне мостове и заваривање челичних конструкција.

Основао је Катедру за гвоздене конструкције 1924, а од 1945. је шеф Катедре за челичне и дрвене конструкције. Радио је на обнављању челичних железничких и друмских мостова.

Умро је у Београду, 11. децембра 1956. године.

ДЕЛА: *Гвоздене конструкције I-II*, 1926. и 1935; *Гвоздене конструкције. Елементи*, 1931; *Основи конструкција од челика*, 1948. и 1951; *Челичне конструкције зграда*, 1954. и 1964.



ПЕТАР МИЦИЋ – портрет, рад Уроша Предића;
уље на платну, 55 x 68 cm, Универзитет у Београду

НИКОЛА ПОПОВИЋ

ПРОФЕСОР ИСТОРИЈЕ ФИЛОЗОФИЈЕ, ОПШТЕ ПСИХОЛОГИЈЕ И ЛОГИКЕ; РЕКТОР 1941/42, 1942/43, 1943/44.

Рођен је 4. децембра 1883. године у селу Обрежу код Варварина. Основну школу завршио је у Параћину, гимназију у Крагујевцу и Зајечару 1904, а филозофију на Филозофском факултету у Београду 1908. Промовисан је за доктора филозофије 1919. и исте године изабран за доцента, 1922. за ванредног, а 1928. за редовног професора Историје филозофије, Опште психологије и Логике на Филозофском факултету. Био је декан Филозофског факултета. Окупација земље га је затекла на месту проректора.

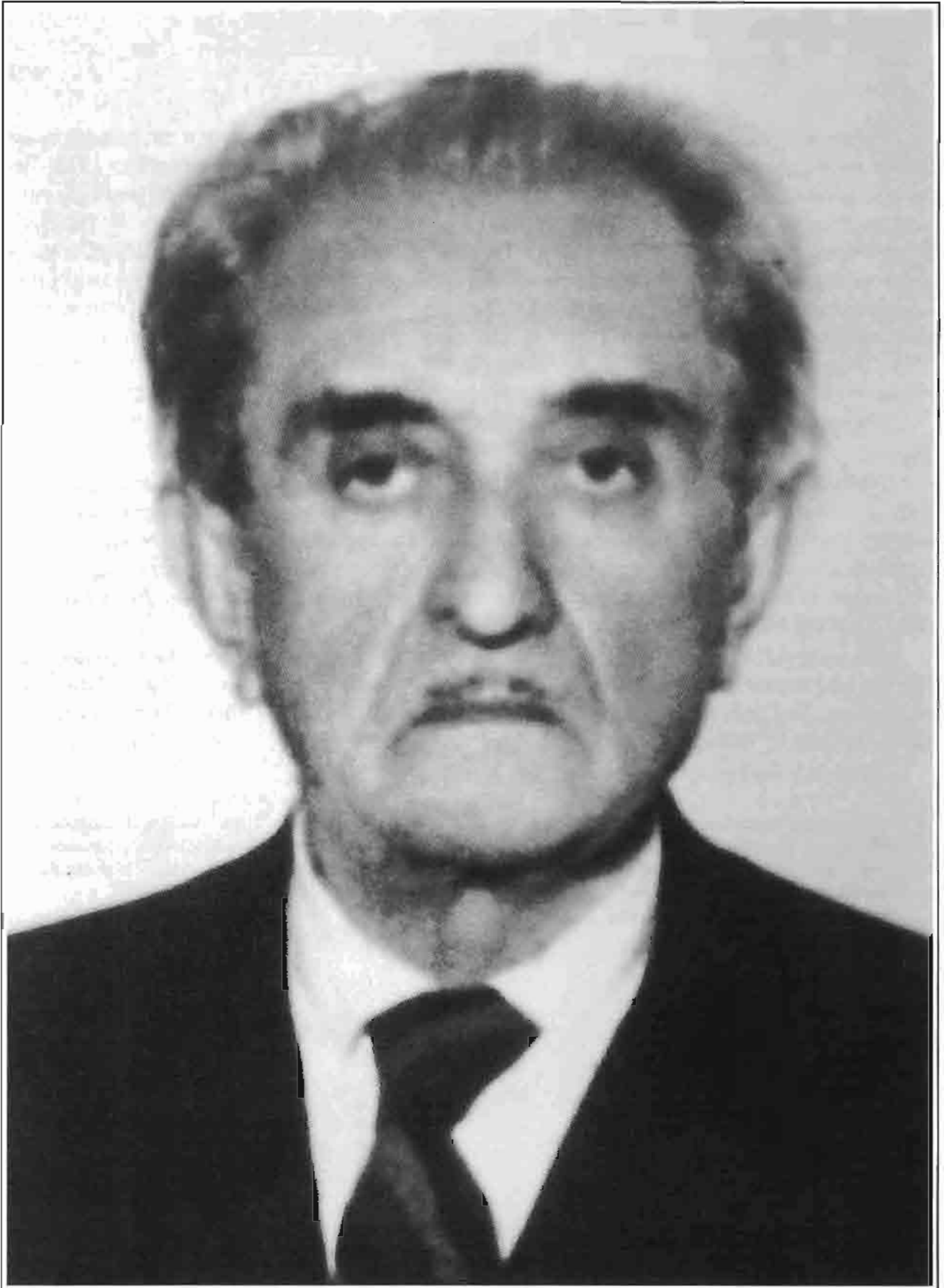
Ректор је био школске 1941/42. од фебруара 1942, по ступању на снагу Опште уредбе о Универзитету, 1942/43. и 1943/44. године.

Међутим, Универзитет за време окупације није радио, само су нередовно држани испити.

Писао је студије из филозофије, преводио дела чувених филозофа и књижевника. Држао је популарна предавања из психоанализе.

Умро је у Београду, 29. септембра 1970. године.

ДЕЛА: Учење о дискрејном историју у новијој филозофији (докторска теза), 1919; Живој Имануела Канџа, 1924; Три предавања из филозофије, 1924; Имануел Канџ и природне науке, 1925; Историја развијка Канџове иредкријичке филозофије историја, 1925; Шта је филозофија? 1929; Имануел Кант, Кријика чистио ума (превод), 1932; Друшћивени живој у светиљосћии савремене психолојологије, 1932; Предавања из психоанализе, 1934; Психоанализа. Основна учења Симунда Фројда, 1935; Главни ирвци у савременој педагојици, 1933.



НИКОЛА ПОПОВИЋ – фотографија из породичне документације

СТЕВАН ЈАКОВЉЕВИЋ

ПРОФЕСОР БОТАНИКЕ; РЕКТОР 1945/46, 1946/47, 1947/48, 1948/49, 1949/50.

Рођен је 7. децембра 1890. године у Књажевцу. Основну школу и гимназију завршио је у Крагујевцу 1909, а биологију на Филозофском факултету у Београду 1913. После одслужења ђачког војног рока, кратко време био је суплент у Крагујевачкој гимназији. Учествовао је у Првом светском рату. Од 1919. до 1921. поново је суплент у Крагујевачкој гимназији, а од 1921. до 1922. у Четвртој београдској гимназији, када је после положеног професорског испита изабран за асистента на Катедри за ботанику Филозофског факултета. Докторирао је 1925, за доцента изабран 1929, за ванредног 1934, а за редовног професора и старешину Фармацеутског одсека Медицинског факултета 1938. За време рата био је у италијанском и немачком заробљеништву. По повратку у земљу, у априлу 1945. постављен је за председника Комисије за обнову Универзитета.

Ректор је био од октобра школске 1945/46, 1946/47, 1947/48, 1948/49 и 1949/50. године.

Од 1945. до 1952. године предавао је Ботанику на Филозофском факултету, а потом до пензионисања 1961. на Фармацеутском факултету. Дописни члан Српске краљевске академије био је од 1937. а редовни члан Српске академије наука од 1959, председник Удружења књижевника НР Србије, почасни доктор Карловог универзитета у Прагу. Био је народни посланик Привремене народне скупштине, народни посланик Већа народа и члан Президијума Народне скупштине.

Писао је уџбенике за средње школе и универзитет, а такође и романе и приповетке. Научне радове из експерименталне морфологије, физиологије биља и хидробиологије објављивао је у *Гласу Српске краљевске академије*, *Споменику Српске краљевске академије* и другим публикацијама.

Умро је у Београду, 2. новембра 1962. године.

ДЕЛА: *Цисцологички убораиноидеи* (анатомско физиолошка истраживања), 1925; *Општа ботаника*, 1941 (VII изм. и доп. изд. 1966); *Систематика лековитих биљака*, 1962 (III доп. изд.); *Крајњи курс екологије са основама хидробиологије*, 1951 (доп. изда. 1956); *Стуртограмае*, д.г.; *Српска тирологија* (роман), 1937 (више изд. пре и после рата); *Смена генерација* (роман) I–II, 1940. и 1941.



СТЕВАН ЈАКОВЉЕВИЋ - портрет, рад *Светислава Вуковића*, 1953;
уље на платну, 55 × 69,8 cm, Универзитет у Београду

ИЛИЈА БУРИЧИЋ

ПРОФЕСОР НОРМАЛНЕ И ПАТОЛОШКЕ ФИЗИОЛОГИЈЕ; РЕКТОР 1950/51, 1951/52. и 1954/55.

Рођен је 18. јула 1898. године у Београду, где је завршио основну школу и гимназију. Студирао је две године на Филозофском факултету, а када је отворен, прешао је на Медицински факултет. У току студија као даровит студент постао је привремени, па стални асистент Физиолошког института Медицинског факултета. По завршеној специјализацији 1930. изабран је за доцента, 1933. за ванредног, а 1936. за редовног професора Нормалне и Патолошке физиологије на тада основаном Ветеринарском факултету, на којој је дужности остао до краја живота. Био је декан од 1938. до 1941. За време рата био је лекар у Азањи, а по ослобођењу поново је изабран за декана Факултета од 1945. до 1949. Био је управник Физиолошког института Ветеринарског факултета.

Ректор је био школске 1950/51, 1951/52. и 1954/55. године.

Радио је на првом Закону о универзиту 1956, на изради нових статута и наставних планова свих факултета и укључивању Велике техничке и Медицинске велике школе у Универзитет.

Основао је и био управник Института за физиологију рада при Српској академији наука, односно Одељења за медицину рада Института за медицинска истраживања, члан Академијске комисије за координацију научног рада у пољопривреди, ветеринарству и шумарству, члан Одбора за координацију научног рада у биологији, председник Комисије за медицину рада Савезног завода за народно здравље, члан Српског лекарског друштва, један је од оснивача Алерголошке секције Српског лекарског друштва и председник Удружења алерголога Југославије, члан Српског биолошког друштва и члан Међународног друштва физиолога. Дописни члан Српске академије наука био је од 1950, редовни од 1955, а њен председник од 1960. до 1965; био је дописни члан Југославенске академије знаности и умјетности, дописни члан Словенске академије знаности и уметности и почасни члан Румунске академије наука.

Био је главни уредник *Српског архива за целокупно лекарство*, члан Редакционог одбора часописа *Acta medica Jugoslavica*, *Acta veterinaria* и *Медицина рада*. Резултате научних истраживања из области опште физиологије мишића и живаца, нормалне и патолошке физиологије крви, крвотока, бубрега, јетре, централног нервног система, потом из електрофизиологије мишића, хемолитичке функције јетре саопштавао је на бројним научним скуповима у земљи и иностранству. Радове је објављивао у нашим и страним стручним и научним часописима.

Умро је у Београду, 2. априла 1965. године.

ДЕЛА: *Старење и проружавање живота*, 1936; *Основи специјалне физиолошке физиологије*, 1940 (доп. изд. 1951. и 1953); *Физиолошки праксикум* (са сарадницима), 1941 (више доп. изд. последње 1974); *Ветеринарска физиологија*, 1948 (више доп. изд. последње 1971); *Правилна исхрана човека*, 1955; *Замор, премор и одмор*, 1956.



ИЛИЈА ЂУРИЧИЋ - портрет, рад *Светислава Вуковића*, 1953;
уље на платну, 54,8×70 см, Универзитет у Београду

ВУКИЋ МИЋОВИЋ

ПРОФЕСОР ХЕМИЈЕ; РЕКТОР 1952/53. и 1953/54.

Рођен је 1. јануара 1896. године у Барама Краљским, код Андријевице, где је завршио основну школу. Гимназију је учио у Подгорици и Београду. Због рата прекинуо је школовање (од 1914. до 1916. био је у црногорској војсци, а потом у заробљеништву у Мађарској), па је матурирао тек 1919. Хемију, физику и физичку хемију завршио је на Филозофском факултету у Београду 1922. За време студија био је неуказни а по дипломирању указни асистент на Хемијском институту Филозофског факултета. Од 1926. до 1928. радио је докторску тезу у Хемијском институту Универзитета у Нансију. После одбране тезе наставио је рад у Институту и наредне, школске 1928/29. године. Школску 1929/30. годину провео је у Хемијској лабораторији Универзитетског колеџа у Лондону. За доцента је изабран 1931, а за ванредног професора Хемије 1938. Пензионисан је у јануару 1943. По ослобођењу био је ванредни, а од 1950. редовни професор Природно-математичког факултета. Шеф Катедре био је од 1945. до 1966, а декан школске 1949/50, 1950/51. и 1951/52. године.

Ректор је био школске 1952/53. и 1953/54. године.

Пензионисан је 1966. године.

Дописни члан Српске академије наука био је од 1951, а редовни од 1961. Био је члан Српског хемијског друштва, Хрватског хемијског друштва, Пленума Уније хемијских друштава Југославије и управе Друштва „Никола Тесла“. Учествовао је у изради пројекта за изградњу и опремање Хемијског института, чији је управник био од 1945. до 1960. Научне радове објављивао је у *Гласнику Југословенској професорској друштва*, *Гласнику Хемијској друштва*, *Гласу Српске краљевске академије*, *Хемијском ирепледу* и др.

Умро је у Београду, 19. јануара 1981. године.

ДЕЛА: Холеман, *Органска хемија* (превод), 1926; Холеман, *Неорганска хемија* (превод); 1927; *Стереохемија* (скрипта), 1948. и 1949. *Lithium-Aluminium-Hydride in Organic* (са М. Михајловићем), 1955; *Одјек открића периодној система у Срба и Хрваџа*, 1969.



ВУКИЋ МИШОВИЋ – портрет, рад Светислава Вуковића, 1953;
уље на платну, 55 × 69,8 cm, Универзитет у Београду

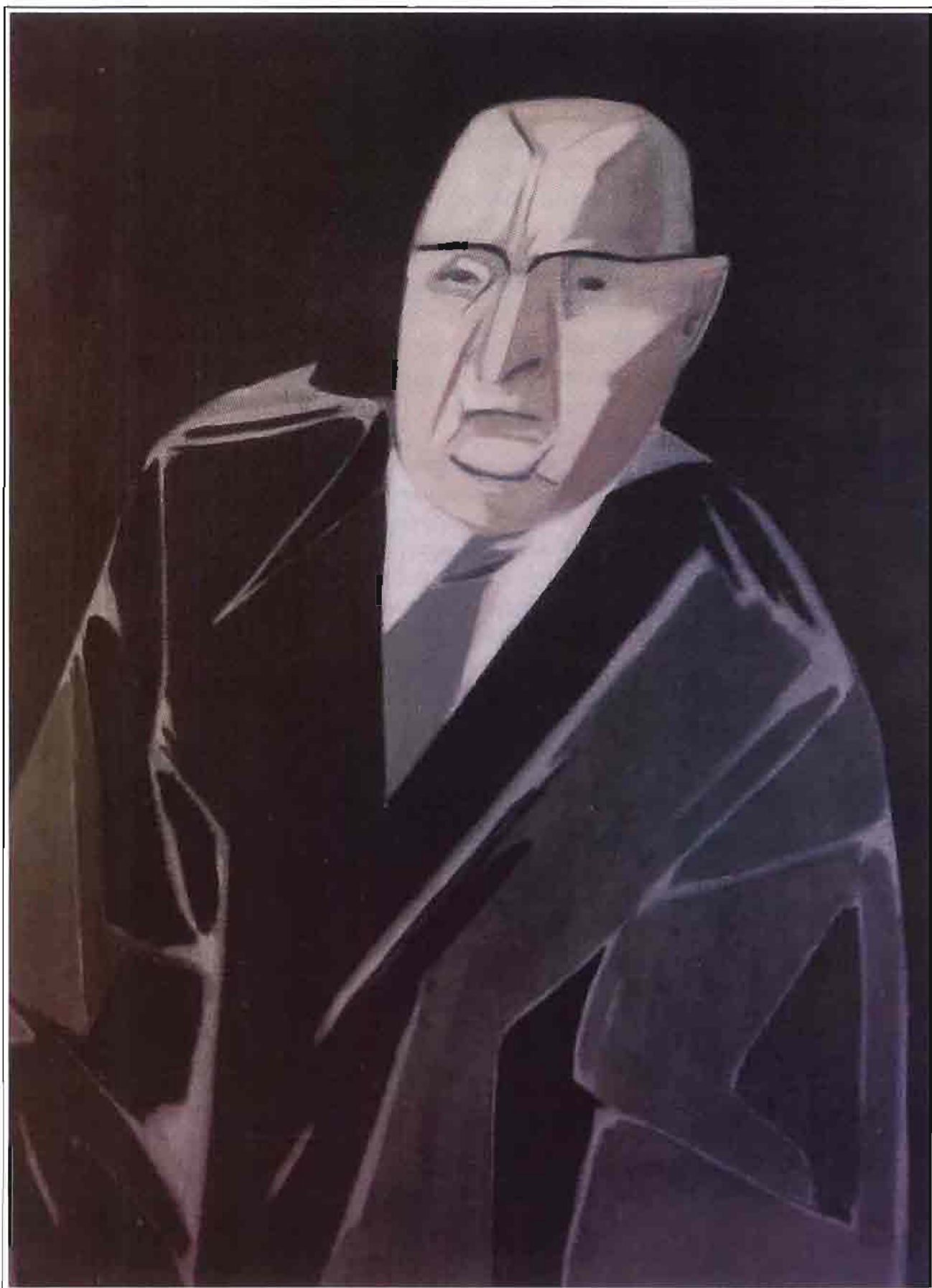
Рођен је 18. фебруара 1911. године у Ваљеву, где је завршио основну школу и гимназију. На Правном факултету у Београду дипломирао је 1933. а докторирао 1934. Од 1934. до 1937. био је на специјализацији у Француској и Аустрији. У фебруару 1938. изабран је за доцента, а 1940. за ванредног професора Грађанског права на Правном факултету у Суботици. У априлу 1941. напустио је факултет и живео у Београду. За време окупације није био у служби, а извесно време био је заточен у логору на Бањици. После рата био је ванредни, а од 1951. редовни професор на Катедри за грађанско право Правног факултета у Београду. Предавао је Грађанско право, Грађански поступак, Римско право, Привредно право, Међународно приватно право и Упоредно право. Био је и декан Правног факултета.

Ректор је био школске 1955/56, 1956/57, 1957/58, 1958/59, 1959/60, 1960/61, 1961/62. и 1962/63. године.

Основао је Заједницу југословенских универзитета и био њен први председник 1957, био је оснивач и први директор Југословенског библиографског института, главни уредник Библиографије Југославије (1950–1961), главни уредник неколико правних часописа, уредник *Мале Просветине енциклопедије*, *Правне енциклопедије*, *Великој правној лексикона*, *Међународне енциклопедије за ујоредно право* и др. Радио је на пројектима закона из области породичног, наследног, облигационог, привредног, грађанског процесног и међународног приватног права. Био је члан Научног друштва Србије, почасни члан Југославенске академије знаности и умјетности, члан Међународне академије за упоредно право, председник Међународног удружења за правне науке, члан савета Међународног института за кодификацију цивилног права, почасни доктор универзитета у Француској и Пољској. Био је главни правни саветник при Савезном секретаријату за иностране послове од 1963. до 1971, судија Уставног суда Југославије од 1971. до 1973, председник Спољно-трговинске арбитраже при Привредној комори Југославије од 1963. до 1966. и др. Учествовао је на бројним нашим и страним научним скуповима. Писао је и објављивао у земљи и иностранству чланке и расправе из области грађанског, привредног, римског, међународног приватног права и др. Писац је неколико студија и монографија, а из свих правних дисциплина које је предавао написао је уџбенике.

Умро је у Београду, 29. децембра 1985. године.

ДЕЛА: *Уговори по кријстанку – формуларни уговори*, 1934; *Начела приватног процесног права*, 1936; *Основи науке о држављанству*, 1938; *Систем извршног поступка*, 1938; *Последни део облигационог права*, 1939; *Држављанство*, 1946; *Римско право II*, 1946 (доп. изд. 1951); *Основи наследног права*, 1946; *Материјал за проучавање радног права I–II*, 1946; *Грађанско правни облигациони уговори*, 1947. и 1952 (II изм. изд.); *Основи међународног приватног права*, 1947. и 1950 (доп.); *Наследно право*, 1948. (послед. доп. изд. 1960); *Грађански правни поступак у римском праву*, 1955 (послед. доп. изд. 1960); *Наследно право ФНРЈ (СФРЈ) с освртом на права других држава*, 1955 (VI доп. изд. 1971); *Наследно право у Југославији*, 1976.



БОРИСЛАВ Т. БЛАГОЈЕВИЋ – портрет, рад *Својана Фелића*, 1965;
уље на платну, 73 × 91,8 см, Универзитет у Београду

БОЖИДАР С. ЂОРЂЕВИЋ

ПРОФЕСОР ИНТЕРНЕ МЕДИЦИНЕ; РЕКТОР 1963/64, 1964/65, 1965/66. и 1966/67.

Рођен је 5. јануара 1910. године у Београду, где је завршио основну школу, гимназију и Медицински факултет 1934. Од 1934. до 1938. специјализирао је интерну медицину на Интерној пропедевтичкој клиници у Београду и на Интерној клиници у Паризу. Године 1936. био је изабран за асистента-волонтера; за доцента 1949, за ванредног професора 1953, а за редовног професора Интерне медицине на Медицинском факултету 1958. Био је продекан Медицинског факултета од 1952. до 1956, проректор од 1956. до 1963.

Ректор је био школске 1963/64, 1964/65, 1965/66. и 1966/67. године.

Био је потпредседник Заједнице југословенских универзитета.

Директор Института за медицинска истраживања био је од 1962. до 1963, а Интерне „Б“ клинике од 1974. до 1976. године.

Оснивач је београдске кардиолошке школе и дугогодишњи руководилац последипломске наставе из кардиологије и медицине уопште. Увео је нове дијагностичке и терапијске методе у адултној кардиологији, основао је коронарну јединицу, повезао је клиничку кардиологију са кардиохирургијом, покренуо је код нас педијатријску кардиологију, иницијатор је установа за рехабилитацију кардиоваскуларних болесника и савременог приступа одређивању радне способности и инвалидности ових болесника, истраживач и организатор научног пројекта епидемиолошких студија у нашој земљи (део Међународне епидемиолошке студије коронарне болести седам земаља света).

Дописни члан Српске академије наука и уметности био је од 1963, а редовни од 1974, члан Српског лекарског друштва, Савеза лекарских друштава Југославије, Удружења кардиолога Југославије, Европског и Светског кардиолошког друштва, Француског кардиолошког друштва, почасни члан American College of Cardiology, Свесавезног научног медицинског друштва терапеута СССР и председник Комисије за високо школство Извршног већа СР Србије. Предавач по позиву био је 25 година на Интернационалној кардиолошкој недељи у Паризу.

Аутор је пионирских радова у експерименталној, ургентној и спортској кардиологији као и у имунокардиологији. Заједно са сарадницима коаутор је великог броја научних радова. Публиковао је прве резултате о лечењу реуматског, ендокардитиса помоћу кортизона и АСТН у нас. Био је члан редакција: *Acta Medica Jugoslavica*, *Медицинског иласника*, *Српског архива* и *Лекарског ириручника*.

Умро је у Београду, 11. априла 1986. године.

ДЕЛА: *Коронарна болест* (са сарадницима), 1965; *Хијна стања у кардиологији* (са сарадницима), 1965; *Проблеми хроничне инсуфицијенце, хроничне илућне хипертензије и хроничног илућног срца* (са сарадницима), 1966; *Урођене срчане мане* (са сарадницима), 1974.



БОЖИДАР С. ЂОРЂЕВИЋ – портрет, рад *Мирка Почуче*, 1968;
уље на платну, 40×50,2 cm, Универзитет у Београду

ДРАГИША ИВАНОВИЋ

ПРОФЕСОР ОПШТЕ ФИЗИКЕ, ТЕОРИЈЕ НУКЛЕАРНИХ РЕАКТОРА, КВАНТНЕ МЕХАНИКЕ;
РЕКТОР 1967/68, 1968/69, 1969/70. и 1970/71.

Рођен је 9. октобра 1914. године у Сјеници код Подгорице. Основну школу и гимназију завршио је у Подгорици. Студирао је на Техничком факултету у Београду, где је по дипломирању 1939. наставио да студира математику, али је као комуниста, по казни, отеран на одслужење продуженог војног рока, уз одузето право да буде у школи резервних официра. Војни рок служио је у Ужицу и Подгорици, где га је затекао априлски рат у коме је учествовао на Скадарском фронту. Учествовао је у народноослободилачкој борби од 1941. На свој захтев 1946. прешао је у резерву и на Техничком факултету у Београду био је изабран за доцента за предмет Теоријска електротехника. На школовању и усавршавању био је у Институту физичких проблема Академије наука СССР у Москви 1946/47, на Универзитету у Чикагу 1950/51, и на Универзитету у Ролију (Северна Каролина) 1951/52. По повратку је докторирао из области теорије неутрона и нуклеарних реактора; изабран је за редовног професора Опште физике, Теорије нуклеарних реактора и Квантне механике на Електротехничком факултету. Један је од оснивача и вишегодишњи шеф Одсека за техничку физику и нуклеарну технику. Био је декан Електротехничког факултета.

Ректор је био школске 1967/68, 1968/69, 1969/70. и 1970/71. године.

Био је члан Научног друштва Србије, члан Председништва Савеза друштава математичара, физичара и астронома Југославије и Србије, члан Црногорске академије наука и умјетности, члан Академије наука и уметности Косова, члан Њујоршке академије наука, почасни је доктор универзитета у Подгорици и Приштини, члан Председништва друштва „Никола Тесла“, Друштва инжењера и техничара Југославије; посланик Просветно-културног већа Савезне скупштине, члан Савета Федерације.

Носилац је више ордена, заслуга и плакета.

Научне и стручне радове објављивао је у домаћим и страним часописима. Коаутор је већег броја средњошколских уџбеника физике.

Умро је у Београду, 27. септембра 2001. године.

ДЕЛА: *Основи теорије вектора*, 1948; *Увод у теорију нуклеарних реактора*, 1953; (са проф. В. Вучићем) *Физика I*, 1955 (21 издање); *Физика II*, 1960 (више издања); *Физика III*, 1963 (више издања); *Векторска анализа*, 1960; *О простору и времену*, 1960; *Механицизам и енергетизам*, 1961; *Теорија релативности*, 1962; *Квантна механика*, 1975; *Филозофски питања физике*, 1985.



ДРАГИША ИВАНОВИЋ – портрет, рад Слободана Сојџирова, 1973;
уље на платну, 54 x 69 cm, Универзитет у Београду

ЈОВАН ГЛИГОРИЈЕВИЋ

ПРОФЕСОР ВЕТЕРИНАРСКЕ РАДИОЛОГИЈЕ И ФИЗИКАЛНЕ ТЕРАПИЈЕ;
РЕКТОР 1971/72, 1972/73, 1973/74. и 1974/75.

Рођен је 6. октобра 1918. године у Ајачију, Корзика, Француска. Гимназију је завршио у Београду 1937. и уписао Ветеринарски факултет. Од 1944. учествовао је у народноослободилачкој борби. Дипломирао је 1946. и био изабран за асистента за предмет хирургија са офталмологијом и онихологијом. Године 1947. специјализирао је ветеринарску радиологију у Загребу, а докторирао је 1948. Године 1949. био је изабран за доцента, поверена му је организација наставе за предмет Ветеринарска радиологија и Физикална терапија. Као стипендиста француске владе боравио је у Паризу 1952, ради усавршавања из ветеринарске радиологије. За редовног професора изабран је 1962. Био је продекан од 1957. до 1959, а потом декан Ветеринарског факултета. Проректор Универзитета од 1967. до 1971. године.

Ректор је био школске 1971/72, 1972/73, 1973/74. и 1974/75. године.

Један је од оснивача ветеринарске радиологије код нас и оснивач и управник Института за радиологију и физикалну терапију Ветеринарског факултета – данас Катедра за радиологију и физиотерапију.

Са групом истраживача организовао је прву Лабораторију за примену нуклеарне енергије у пољопривреди, ветеринарству и шумарству у Земуну. Руководио је истраживачким пројектима из анималне радиобиологије, који су финансирани из домаћих и међународних фондова за научни рад. Био је члан наших и међународних научних и стручних организација и форума и организатор и учесник већег броја научних скупова и конгреса.

Објављивао је научне и стручне радове из области радиолошке дијагностике, примене ултразвука у терапији домаћих животиња и радиоактивне контаминације и деонтаминације органских површина и намирница анималног порекла, ветеринарске радиологије и биофизике ултразвука и његове примене у ветеринарској медицини. Био је уредник *Ветеринарског гласника*, а сарађивао је у *Ветеринарском архиву*, *Acta veterinaria*, *Veterinaria* и др.

Умро је у Београду, 23. јануара 1982. године.

ДЕЛА: *Офталмолошка дијагностика* (са Ј. Димићем), 1948 (више прерађених изд., последње 1982); *Основи радиологије* (са Б. Петровићем), 1969; *Основи физикалне медицине* (са Б. Петровићем и Б. Драгановићем), 1972; *Практикум из радиологије и физиотерапије*, 1979.



ЈОВАН ГЛИГОРИЈЕВИЋ – портрет, рад Миће Појовића, 1975;
уље на платну, 59,4 × 70 cm, Универзитет у Београду

ДРАГОСЛАВ ЈАНКОВИЋ

ПРОФЕСОР ИСТОРИЈЕ ДРЖАВЕ И ПРАВА; РЕКТОР 1975/76. и 1976/77.

Рођен је 21. децембра 1911. године у Лесковцу. Основну школу учио је у месту рођења, а завршио је Другу мушку гимназију у Београду 1931. На Правном факултету у Београду дипломирао је 1936. Службовао је у Привилегованој аграрној банци, а у марту 1940, био је изабран за хонорарног асистента на Правном факултету, где је провео – с прекидом за време рата – читав свој радни век: од асистента и предавача 1945. до редовног професора Историје државе и права 1960. и шефа Катедре за историју државе и права. Докторирао је на Правном факултету 1949. године.

Ректор је био школске 1975/76. и 1976/77. године.

Пензионисан је 1980. године.

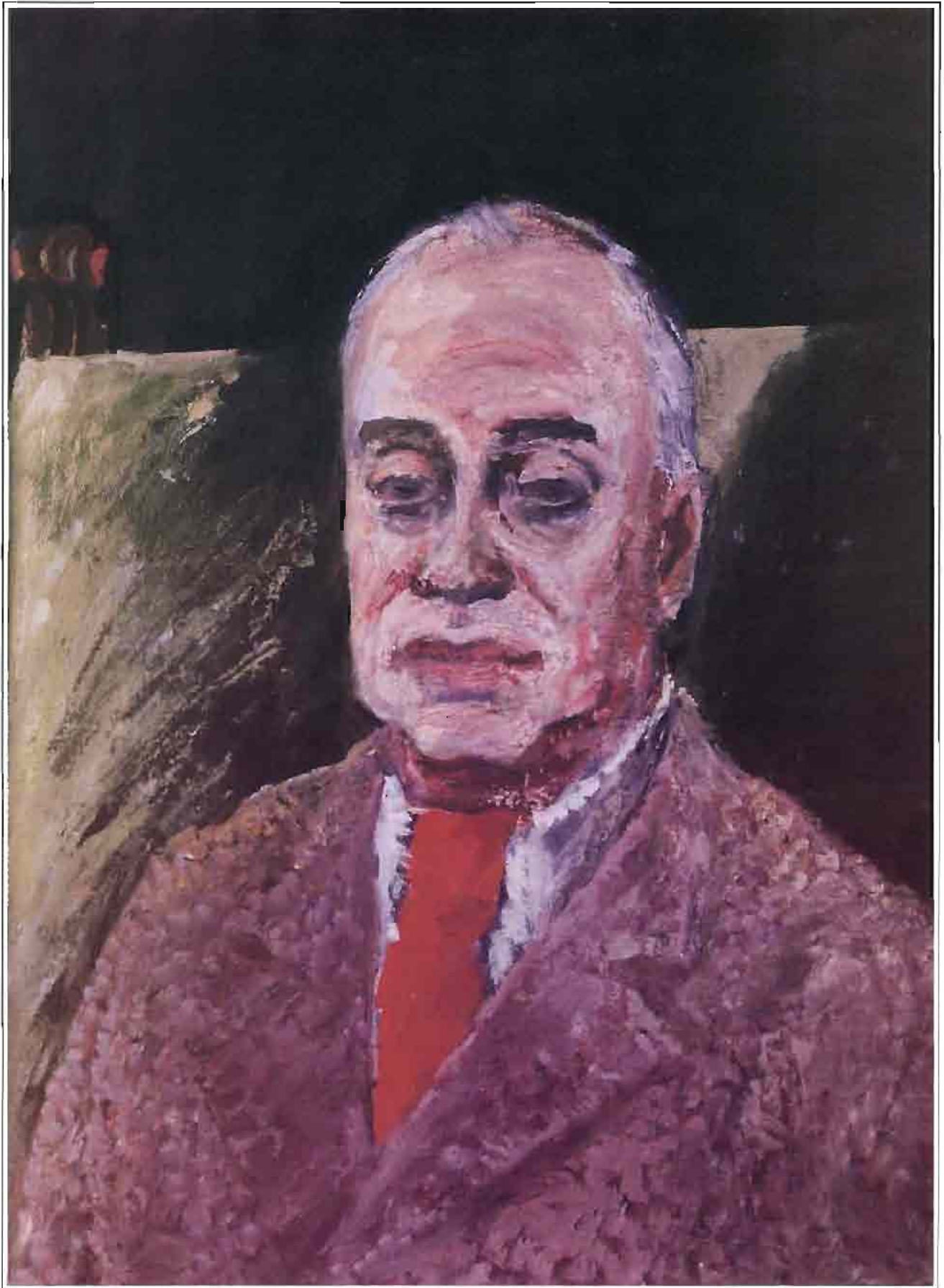
Од 1958. до 1969. био је управник Историјског одељења Института друштвених наука, у коме су се успешно образовали наши први научни истраживачи у области новије историје народа Југославије. Био је уредник зборника радова *Историја XX века* и *Историјског гласника* 1955.

Био је члан Научног друштва Србије и дописни члан Југославенске академије знаности и умјетности и члан *Biroa Conférence permanente des récteurs des universités yougoslaves*.

Учествовао је у оснивању Историјског института Српске академије наука, Архивског савета Србије и Југославије, Историјског друштва Србије, Савеза историјских друштава Југославије, био је члан Института друштвених наука, секретар Националне комисије (СФРЈ) за историјске науке, главни уредник Енциклопедије Југославије за СР Србију од 1974. до 1987. Бавио се правном и политичком историјом Србије и других југословенских земаља у XIX и XX веку. Највише је обрађивао проблеме стварања српске државе у XX веку (нарочито Први српски устанак) и стварање прве заједничке државе југословенских народа.

Умро је у Београду, 9. јануара 1990. године.

ДЕЛА: *Историја народа Југославије I*, 1953 (један од аутора и редактор); *Преилед историје Савеза комуниста Југославије* (са Р. Чолаковићем и П. Морачом), 1963; *Србија и Југословенско питање 1914–1915*, 1975; *Југословенско питање и Крфска декларација 1917. године*, 1977 (награђено Октобарском наградом); *Српска држава првог устанка*, 1984; *Државно-правна историја Југославије* (са М. Мирковићем), 1984.



ДРАГОСЛАВ ЈАНКОВИЋ – портрет, рад *Петра Омчикуса*, 1977;
уље на платну, 55,5 × 70,2 cm, Универзитет у Београду

МИРОСЛАВ ПЕЧУЈЛИЋ

ПРОФЕСОР ОПШТЕ СОЦИОЛОГИЈЕ И МЕТОДОЛОГИЈЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА;
РЕКТОР 1977/78, 1978/79, 1979/80. и 1980/81.

Рођен је 1929. године у Сиску. Основну школу и гимназију завршио је у Земуну. На Правном факултету у Београду дипломирао је 1957, а докторирао 1961. На специјализацији, као Фордов стипендиста, провео је годину дана на универзитетима у САД-у (Колумбија универзитет, Чикашки универзитет, Универзитет у Берклију и Ен Арбору) и три месеца у London School of Economics, Енглеска.

У звање асистента за предмет Општа социологија на Правном факултету изабран је 1958, за ванредног 1965, а за редовног професора 1973. Предавао је и Методологију друштвених наука на последипломским студијама.

Ректор је био школске 1977/78, 1978/79, 1979/80. и 1980/81. године.

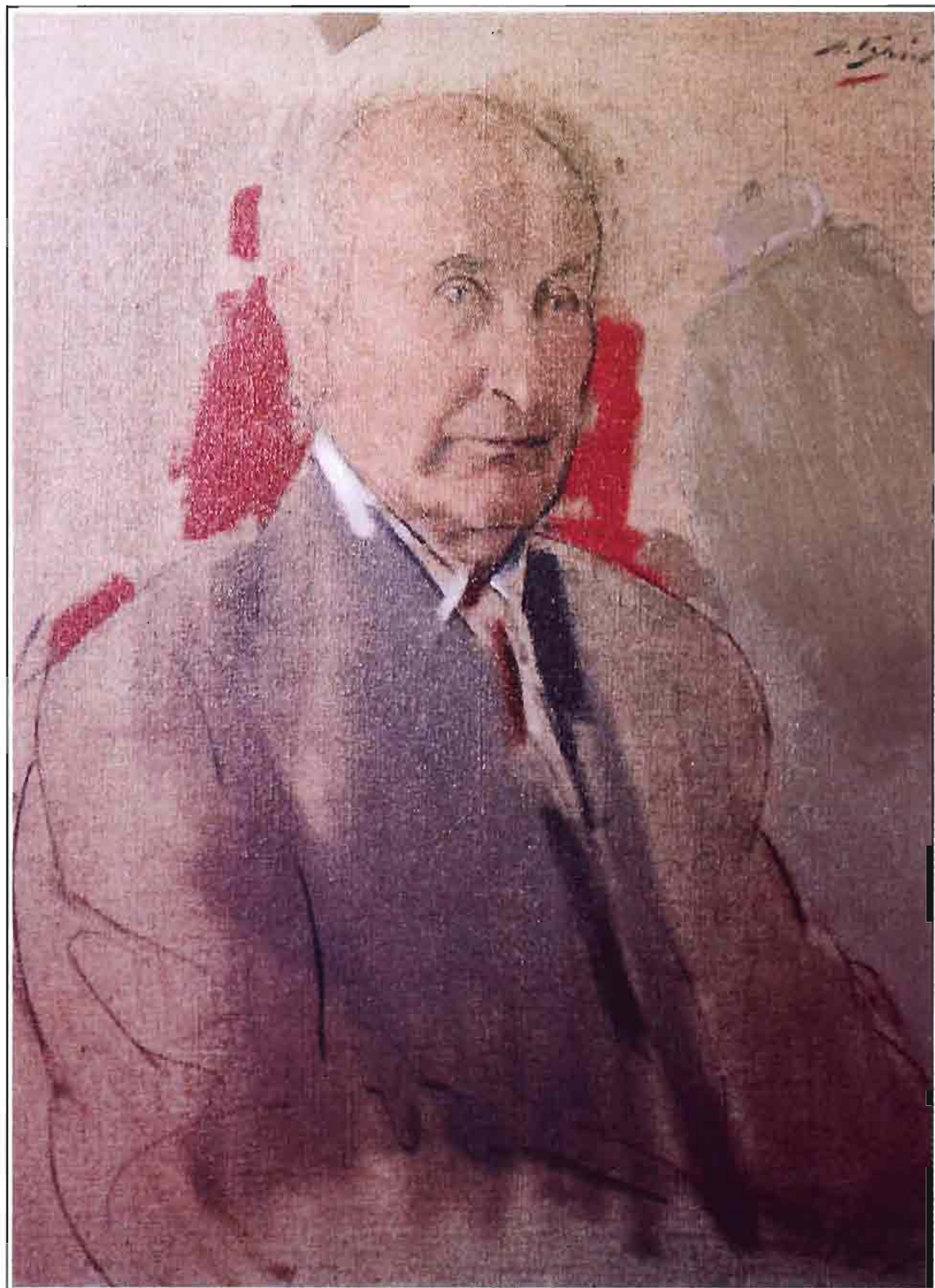
Учествовао је и водио већи број истраживачких пројеката: *Истраживање промена у социјалној структури Југославије, Стратегија научно-технолошког развоја СР Србије до 2000*, макропројекат *Нови светски економски поредак*.

Пензионисан је 1994. године.

Био је председник и члан је Савета: European Centre for Higher Education – UNESCO, сарадник Универзитета уједињених нација и члан Савета Унесковог макропројекта „Socio-Cultural Alternatives in Changing World – The Transformations of Science and Tehnology“. Оснивач и уредник часописа *Гледишта*; главни уредник часописа *Социологија*, главни уредник *Социолошког лексикона*, члан Уредништва часописа: *Higher Education Policy – The Quarterly Journal of International Association of Universities*. Учествовао је на међународним симпозијумима, предавао је на више универзитета у земљи и иностранству. Био је члан групе Унеска и министарства просвете НР Кине на Универзитету Фудан у Шангају.

Добитник је прве НИН-ове награде за најбољу књигу из публицистике *Сусрет свету* 1976.

ДЕЛА: *Класе и модерно друштво; Увод у социолошке теорије*, (б. г.); *Основи науке о друштву*, 1963 (више издања, последње 1967); *Методологија друштвених наука* (са В. Милићем); 1976. (више издања, последње 2003); *Заробљено друштво*, 1986; *Савремена социологија – ствара и нова слика света*, 1991; *Драма социјализма*, 1989 (са В. Милићем) 1991. (више издања, последње 2001); *Демократија и ауторитаризам – политичка култура југословенског друштва*, 1994; *Изазови транзиције – Нови свет и постсоцијалистичка друштва*, 1997; *Глобализација – два лика света*, 2002; *The transformations of the World – The Role of the Science and Technology*, Macmillan press, London, *University of the future*, Green wood Press, New York, 1987.



МИРОСЛАВ ПЕЧУЈЛИЋ – портрет, рад М. В. Мирској, 1991;
уље на платну, 65×81 см (детал), Универзитет у Београду

ЗОРАН ПЈАНИЋ

Рођен је 3. јула 1922. године у Битољу, где је завршио основну школу и гимназију. Економски факултет у Београду завршио је 1949. На усавршавању у Институту друштвених наука, као члан Катедре за политичку економију, провео је од 1949. до 1951, када је изабран за предавача на Пољопривредном и Правном факултету за предмет Политичка економија. Године 1956. докторирао је на Економском факултету и исте године изабран је за доцента. Године 1960. изабран је за ванредног професора, за предмет Политичка економија, а потом је предавао и предмет Теорија и политика цена. За редовног професора изабран је 1965. Проректор Универзитета био је од 1963. до 1967. године.

Ректор је био школске 1985/86. и 1986/87. године.

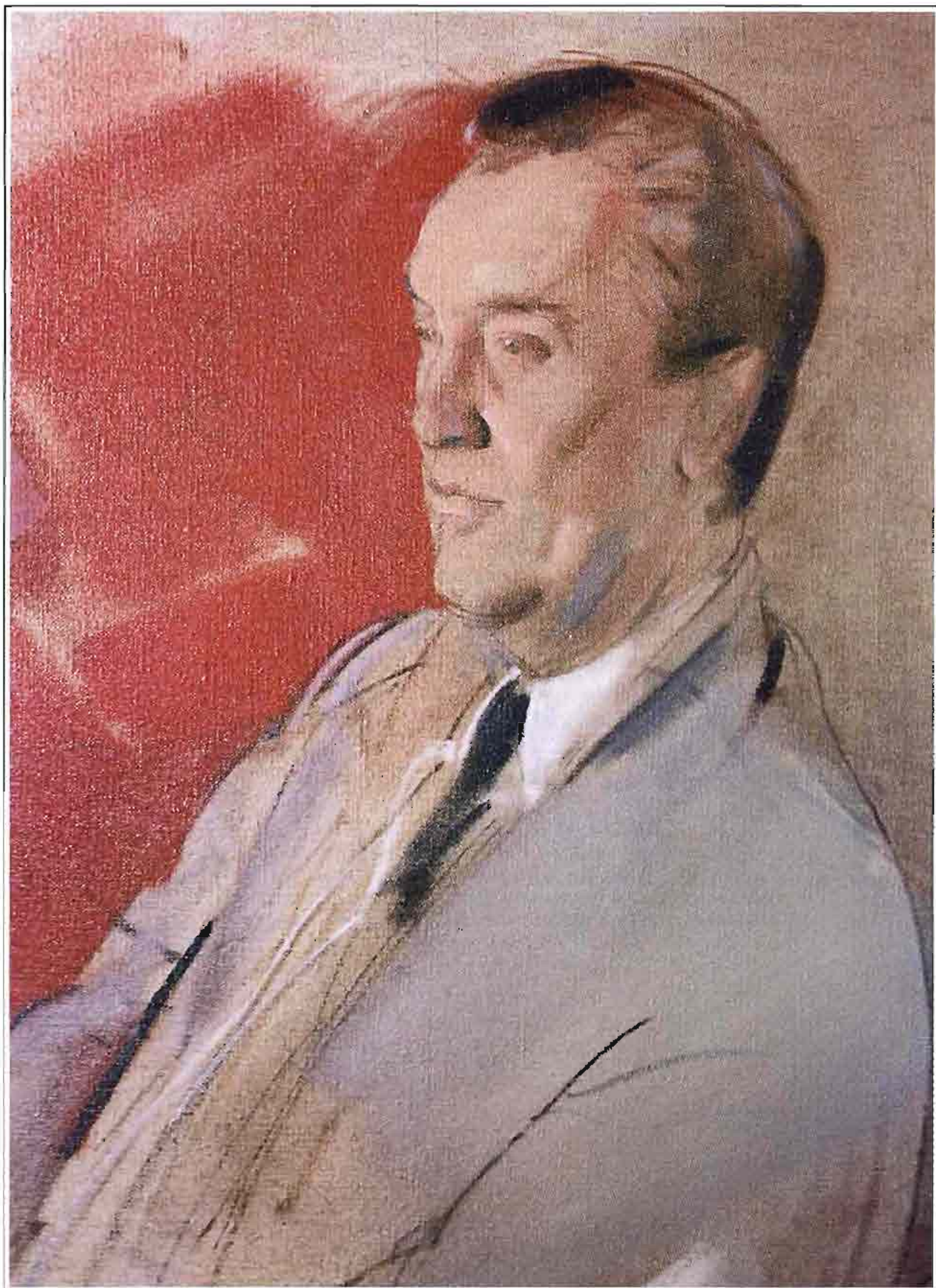
Био је шеф Катедре за Општу економску теорију на Економском факултету, шеф Одсека Опште економије на Факултету од 1976. до 1987, основао је последипломски курс из Опште теорије економије 1979, био је генерални секретар Заједнице Југословенских универзитета од 1957. до 1962, учествовао је у оснивању познатог међународног семинара *Универзитет данас* и у покретању часописа под истим називом, био је председник три матичне комисије – за оснивање економских факултета у Нишу, Суботици и Подгорици; био је главни редактор *Економској лексикона* (прва награда града Београда на Сајму књига, 1975) и *Економске енциклопедије I и II* (прва награда града Београда на Сајму књига, 1984).

Биран је за посланика више пута, био је председник Савезног економског савета од 1963. до 1968, председник Просветно-културног већа, члан Председништва Скупштине СР Србије од 1967. до 1969, члан Секције за научни рад Савеза економиста Југославије од њеног оснивања и био њен председник од 1971. до 1975, председник Југословенског удружења Наука и друштво од 1974. до 1977, члан Извршног одбора Европске научне фондације у Страсбургу од 1974. до 1981. Био је редовни члан Научног друштва СР Србије, почасни члан неколико института и научних удружења, члан Председништва СР Србије од 1986. године.

Носилац је више наших и страних одликовања, бројних плакета и споменица. Објавио је велики број књига, прилога и чланака. Сарађивао је у часописима *Економисти*, *Економска мисао*, *Социјализам*, као и у домаћој и страниј стручној публицистици.

Умро је у Перазића Долу, 21. октобра 1991. године.

ДЕЛА: *Проблеми сјановништва у економској теорији*, 1957; *Савремене буржоаске теорије вредности и цена*, 1965, 1979; *Теоријске основе образовања цена*, 1971; *Специфична цена производње и сиварне цене у привреди Југославије (1964–1968)*, 1971; *Теорија цена* (десет издања), 1972; *Робна привреда у самоуправном систему*, 1974, 1975, 1979; *Самоуправни привредни систем*, 1983 (НИН-ова награда); *Анализа кризе*, 1987.



ЗОРАН ПЈАНИЋ – портрет, рад *М. В. Мирској*, 1991;
уље на платну, 81,3 × 66,3 см (детал), Универзитет у Београду

СЛОБОДАН УНКОВИЋ

ПРОФЕСОР ЕКОНОМИКЕ ТУРИЗМА; РЕКТОР 1987/88, 1988/89, 1989/90. и 1990/91.

Рођен је 19. децембра 1938. у месту Ускопље, код Требиња. Основну и средњу школу завршио је у Дубровнику. Дипломирао је на Економском факултету у Београду 1961, када је изабран за асистента. Магистрирао је 1964, а докторирао 1966. За доцента за предмет Економика туризма изабран је 1969, за ванредног 1974, а за редовног професора 1980. године. Усавршавао се на Стенфорд универзитету у САД, као и на универзитетима у Великој Британији, Италији и другим земљама.

Обављао је низ значајних функција на Економском факултету (продекан у два мандата, декан, председник Савета Економског факултета) и на Универзитету (председник председништва Скупштине Универзитета, проректор од 1979. до 1983.)

Ректор је био школске 1987/88, 1988/89, 1989/90 и 1990/91. године.

Био је члан Извршног комитета Међународне асоцијације универзитета; председништва Европске ректорске конференције; представник Југославије у Асоцијацији универзитета која делује у саставу Савета Европе; секретар Савеза економиста Србије; председник Стручног савета Савезног комитета за туризам; члан је Светске организације туристичких експерата, као и неколико извршних органа специјализованих светских стручних удружења.

Обављао је и бројне високе државне функције. Био је посланик у Савезном и Републичком парламенту, министар за науку и технологију у Влади Републике Србије, потпредседник Владе, председник Народне републике Србије, амбасадор СРЈ у НР Кини.

Носилац је више домаћих и иностраних одликовања, плакета и признања; почасни је професор Универзитета Ломоносов – Москва и Женмин универзитета у Пекингу.

Објавио је велики број књига, научне и стручне радове из области економских наука, посебно из области економике и организације туризма.

ДЕЛА: Проблеми мерења продуктивности рада у железничком саобраћају (докторска дисертација), 1967; Могућности југословенског туризма на америчком тржиштју, 1969; Истраживање туристичког тржишта и туристичка пројекција, 1973; Туризам СР Србије, 1973; Економика туризма, 1974 (више издања, последње 2001, преводи на више светских језика); Маркетинг организатора путовања, 1980; Привредни развој Кине, 2000; Кина у светском туризму, 2001; Савремена кретања на туристичком тржиштју, 2002.



СЛОБОДАН УНКОВИЋ – портрет, рад М. В. Мирској, 1991;
уље на платну, 81,5×65 cm (детал), Универзитет у Београду

ДРАГАН КУБУРОВИЋ

ПРОФЕСОР БОЛЕСТИ ЗУБА, РЕКТОР 1997/98.

Рођен је 2. јуна 1935. године у Љигу, где је завршио основну школу, а гимназију је учио у Краљеву. На Стоматолошком факултету у Београду дипломирао је 1961, а за асистента на предмету Болести зуба изабран је 1964. Магистрирао је 1967, изабран је за доцента 1973, а докторирао 1979, када је изабран за ванредног, а 1984. за редовног професора Стоматолошког факултета. На специјализацији је био у Енглеској и Пољској.

Био је председник Савета факултета, продекан од 1975. до 1979, а потом декан Стоматолошког факултета од 1987. до 1991. Проректор Универзитета био је 1991, 1993. и 1995. године.

Ректор је био од 16. октобра школске 1997/98. до 4. јула 1998. године.

Члан је Светског удружења стоматолога; Светске академије стоматолошких наука од 1985; Српског лекарског друштва, чији је председник био од 1982. до 1984. године.

Учествовао је на међународним научним скуповима, светским конгресима стоматолога (Лондон, Париз, Беч, Хелсинки, Токио), био је председник 75-ог светског конгреса стоматолога у Београду, 1985. године.

Пензионисан је 2000. године.

Носилац је награда, повеља и ордена. Научне и стручне радове објављивао је у домаћим и страним часописима.

ДЕЛА: *Препарација кавијетина*, 1979. (више издања, последње 1999); *Материјал за зубне исјуне*, 1984. (више издања, последње 1997); *Ендодонција*, 1987. (више издања, последње 2001); *Атлас: патиохистолошка слика акућних и хроничних пародонитиса*, 1988.



ДРАГАН КУБУРОВИЋ – портрет, рад А. А. Искандарова, 2004;
уље на платну, 60×75 см, Универзитет у Београду

МАРИЈА БОГДАНОВИЋ

ПРОФЕСОР МЕТОДОЛОГИЈЕ СОЦИОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА; РЕКТОР 2000/01, 2001/02, 2002/03. и 2003/04.

Рођена је 7. јуна 1940. године у Жабљаку. Основну школу и гимназију завршила је у Београду, где је дипломирала на Групи за социологију Филозофског факултета 1963. Изабрана је за асистента за предмет *Методологија социолошких истраживања* 1964, магистрирала је 1971, а докторирала 1979. У звање ванредног професора изабрана је 1985, а редовног професора 1992. Стручно са усавршавала на универзитетима у Лондону, Амстердаму, Келну, *Western Michigan University*.

Била је управник Одељења за социологију од 1986. до 1988; управник Института за социологију од 1985. до 1987. и од 1999. до 2002. Декан Филозофског факултета од 1996. до 1998; председник Управног одбора Алтернативне академске образовне мреже (1998. дала оставку на функцију); *Fulbright Alumni Association of Serbia and Montenegro*, President од 2005; председавајући Заједнице универзитета Србије 2001–2004. године.

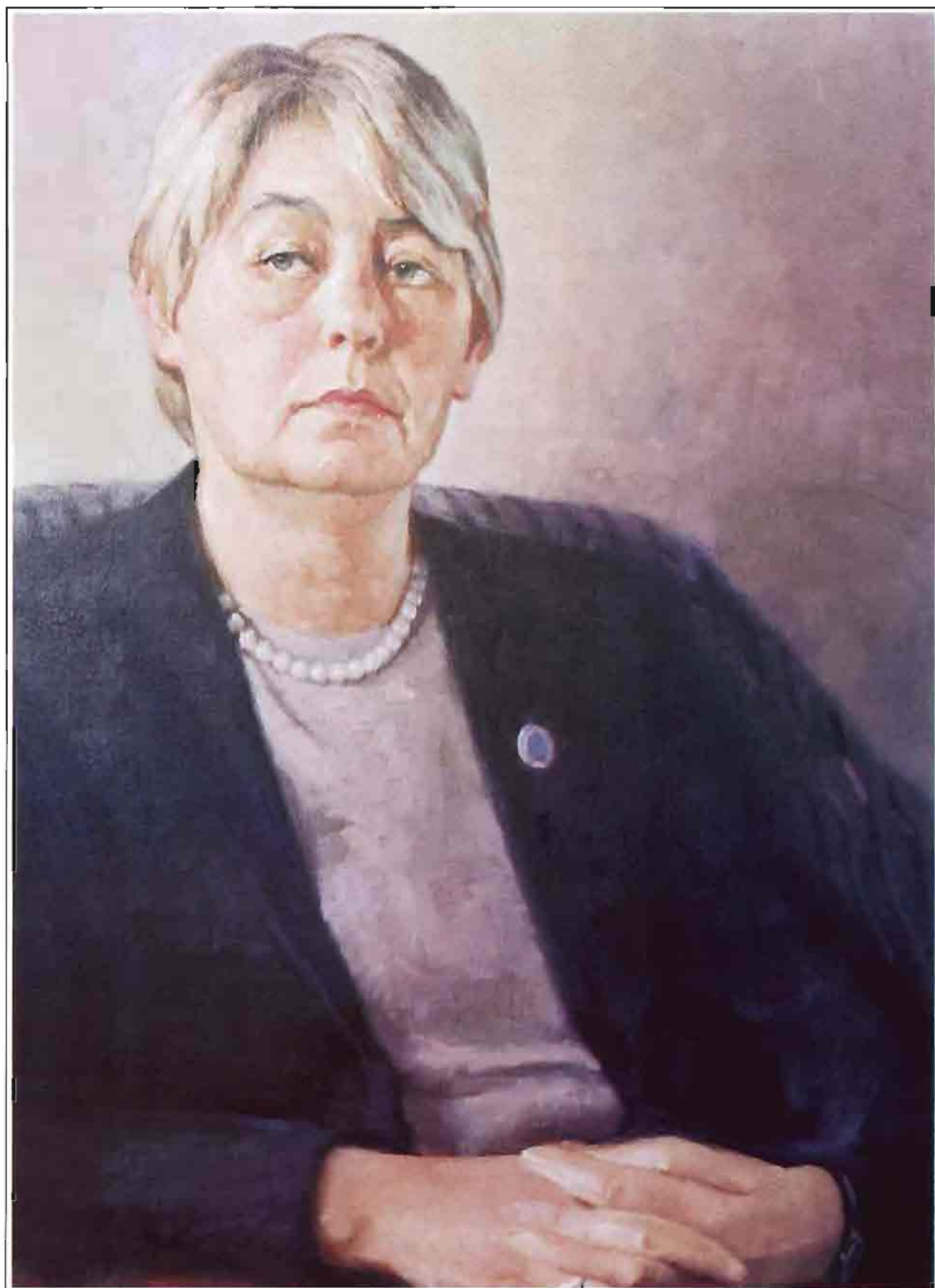
Ректор је била школске 2000/01, 2001/02, 2002/03. и 2003/04. године.

Као Фулбрајтов стипендиста, предавала је на: *George Washington University*, *University of Connecticut (Storrs)* *The Central Connecticut State University (New Britain)*, *University of Washington (Seattle)* САД, предавач је на интердисциплинарном смеру *Социо-културне антропологије* Филозофског факултета и предавач на Филозофском факултету у Никшићу. Била је главни уредник часописа *Социологија* од 1985. до 1987; главни уредник више издања Института за социологију Филозофског факултета, главни координатор и предавач на међународном (Рим – Сарајево – Београд), мастер програму *Државна управа и хуманитарне активности* (настава у току), главни уредник *Социолошког речника* (рад у току), председник Етичког комитета Социолошког друштва Србије. Члан је Управног одбора Европске асоцијације универзитета (EUA) и Управног одбора AUDEM (Алијанса Универзитета за демократију), члан је Управног одбора UNIADRION (Јонско-јадранска асоцијација), члан је Југословенског удружења за социологију, Социолошког друштва Србије, Међународног удружења за социологију (ISA); Европског удружења за социологију (ESA); члан је Међународног комитета за методологију и статистику, Међународног комитета за историју емпиријског социјалног истраживања.

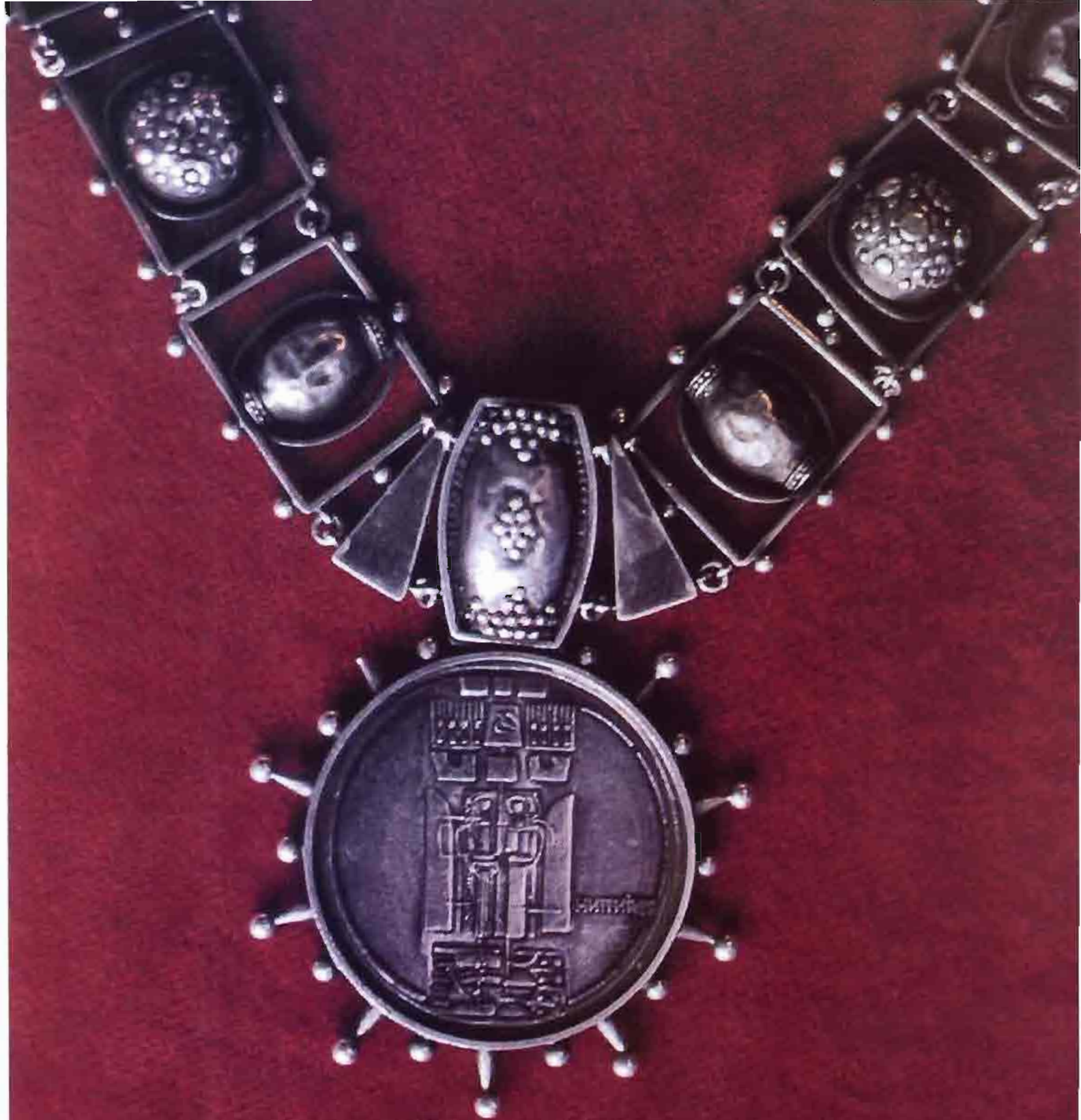
Носилац је захвалница, повеља, плакета и ордена.

Своје стручне и научне радове објављује у зборницима филозофског факултета, часописима.

ДЕЛА: *Квантитативни приступ у социологији – развој, донети и формалистичке једностраности*, 1981; *Планирање друштвених промена и развоја*, зборник ИСИ, ФФ, 1983; *Социолошко истраживање у Београду*, ИСИ, ФФ, 1987; *Социологија у Југославији – инстициуционални развој* (са сарадницима) 1990; *Методолошке студије*, 1993. *Нека питања метода у проучавању друштвених промена и развоја* – Зборник *Огледи социологије друштвеног развоја*, св. 3, стр. 125–149, 1981; *Faculty of Philosophy in the Time of the Loss of University Autonomy*, Социологија, 1998; *Мојхе обласи реформе универзитета у Србији; Програм реформе*, Зборник универзитета Србије, у европском образовном простору, 2003; *Токови реформе на Универзитету у Београду – Глобална перспектива, међународна конференција – Високо образовање у Србији на путу ка Европи* – 4 године касније, 2004.



МАРИЈА БОГДАНОВИЋ - портрет, рад А. А. *Искандарова*, 2005;
уље на платну, 55×67 cm (детал), Универзитет у Београду



Азбучни преглед

АЛКОВИЋ КОСТА, Велика школа, 1885/86, 1891/92, 1894/95.	48 – 49
БАКИЋ ВОЈИСЛАВ, Велика школа, 1895/96, 1897/98.	58 – 59
БЕЛИЋ АЛЕКСА:ИЦАР, Универзитет, 1932/33, 1933/34.	94 – 95
БЛАГОЈЕВИЋ Т. БОРИСЛАВ, Универзитет, 1955/56, 1956/57, 1957/58. 1958/59, 1959/60, 1960/61, 1961/62, 1962/63.	112 – 113
БОГДАНОВИЋ МАРИЈА, Универзитет, 2001/01, 2001/02, 2003/03, 2004/04.	138 – 139
БОШКОВИЋ С. ЈОВАН, Велика школа, 1886/87.	50 – 51
БОШКОВИЋ СТОЈАН, Велика школа, 1877/78.	42 – 43
БРАНКОВИЋ КОНСТАНТИН, Лицеј, 1841/42, 1946/47, 1851/52, 1852/53, 1859/60, 1860/61, 1861/62, 1862/63; Велика школа, 1863/64, 1864/65.	14 – 15
ВАСИЉЕВИЋ АЛИМПИЈЕ, Велика школа, 1875/76.	40 – 41
ВЕЛИЧКОВИЋ П. ДРАГУТИН, Универзитет, 1993/94, 1994/95, 1995/96, 1996/97.	132 – 133
ВРАЧАР РАЈКО, Универзитет, 1991/92, 1992/93.	130 – 131
ВУЛОВИЋ СВЕТИСЛАВ, Велика школа, 1893/94.	56 – 57
ГАВРИЛОВИЋ БОГДАН, Универзитет, 1910/11, 1911/12, 1912/13, 1921/22, 1922/23, 1923/24.	80 – 81
ГЕРШИЋ ГЛИГОРИЈЕ-ГЛИША, Велика школа, 1898/99.	62 – 63
ГЛАВИНИЋ КОСТА, Велика школа, 1900/01.	66 – 67
ГЛИГОРИЈЕВИЋ ЈОВАН, Универзитет, 1971/72, 1972/73, 1973/74, 1974/75.	118 – 119
ЂАЈА ИВАН, Универзитет, 1933/34, 1934/45.	96 – 97
ЂОРЂЕВИЋ С. БОЖИДАР, Универзитет, 1963/64, 1964/65, 1965/66, 1966/67.	114 – 115
ЂУРИЧИЋ ИЛИЈА, Универзитет, 1950/51, 1951/52, 1954/55.	108 – 109
ЖУЈОВИЋ ЈОВАН, Велика школа, 1896/97.	60 – 61
ИВАНОВИЋ ДРАГИША, Универзитет, 1967/68, 1968/69, 1969/70, 1970/71.	116 – 117
ЈАКОВЉЕВИЋ СТЕВАН, Универзитет, 1945/46, 1946/47, 1947/48, 1948/49, 1949/50.	106 – 107
ЈАНКОВИЋ ДРАГОСЛАВ, Универзитет, 1975/76, 1976/77.	120 – 121
ЈОВАНОВИЋ Б. ДРАГОСЛАВ, Универзитет, 1935/36, 1936/37, 1937/38, 1938/39	100 – 101
ЈОВАНОВИЋ-БАТУГ МИЛАН, Велика школа, 1901/02.	68 – 69
ЈОВАНОВИЋ СЛОБОДАН, Универзитет, 1913/14, 1920/21.	82 – 83
ЈОВШИЋ САВА, Лицеј, 1848/49.	24 – 25
ЈОСИМОВИЋ ЕМИЛИЈАН, Лицеј, 1849/50; Велика школа, 1874/75, 1876/77.	26 – 27
КУБУРОВИЋ ДРАГАН, Универзитет, 1997/98.	134 – 135
ЛЕКО Т. МАРКО, Велика школа, 1902/03, 1903/04.	70 – 71
ЛЕШЈАНИН РАЈКО, Лицеј, 1853/54, 1854/55, 1855/56.	32 – 33
ЛОЗАНИЋ СИМА, Велика школа, 1890/91; Универзитет, 1905/06.	54 – 55

МАРИНКОВИЋ ВУК, Лицеј, 1850/51, 1856/57, 1857/58, 1858/59.	28 – 29
МАРКОВИЋ СТОЈАН, Велика школа, 1866/67, 1867/68, 1878/79, 1879/80, 1880/81.	36 – 37
МИТРОВИЋ П. ВЛАДИМИР, Универзитет, 1930/31 1931/32.	90 – 91
МИТРОВИЋ ЧЕДОМИЉ, Универзитет, 1927/28, 1928/29, 1929/30.	88 – 89
МИЋОВИЋ ВУКИЋ, Универзитет, 1952/53, 1953/54.	110 – 111
МИЦИЋ ПЕТАР, Универзитет, 1939/40, 1940/41, 1941/42.	102 – 103
НЕШИЋ ДИМИТРИЈЕ, Велика школа, 1881/82, 1882/83, 1883/84, 1892/93, 1893/94.	44 – 45
НИКОЛАЈЕВИЋ СВЕТОМИР, Велика школа, 1888/89, 1889/90.	52 – 53
НИКОЛИЋ АТАНАСИЈЕ, Лицеј, 1839/40.	10 – 11
НИКОЛИЋ СЕРГИЈЕ, Лицеј, 1844/45; Велика школа, 1865/66.	20 – 21
ПАНЧИЋ ЈОСИФ, Велика школа, 1868/69, 1869/70, 1870/71, 1871/72, 1872/73, 1873/74, 1874/75.	38 – 39
ПЕТКОВИЋ К. ВЛАДИМИР, Универзитет, 1931/32, 1932/33.	92 – 93
ПЕТРОВИЋ М. ВОЈИСЛАВ, Универзитет, 1981/82, 1982/83, 1983/84, 1984/85.	124 – 125
ПЕЧУЈЛИЋ МИРОСЛАВ, Универзитет, 1977/78, 1978/79, 1979/80, 1980/81.	122 – 123
ПЈАНИЋ ЗОРАН, Универзитет, 1985/86, 1986/87.	126 – 127
ПОПОВИЋ ГАВРИЛО, Лицеј, 1842/43.	16 – 17
ПОПОВИЋ ДЕЈАН, Универзитет, 2004/05, 2005/06.	140 – 141
ПОПОВИЋ НИКОЛА, Универзитет, 1941/42, 1942/43, 1943/44.	104 – 105
ПОПОВИЋ ПАВЛЕ, Универзитет, 1924/25, 1925/26, 1926/27.	86 – 87
ПУРИЋ ЈАГОШ, Универзитет, 1998/99, 1999/2000.	136 – 137
СРЕЋКОВИЋ ПАНТЕЛИЈА-ПАНТА, Велика школа, 1884/85, 1890.	46 – 47
СТАМЕНКОВИЋ И. НИКОЛА, Велика школа, 1898/99, 1899/900.	64 – 65
СТАНИМИРОВИЋ ИГЊАТ, Лицеј, 1843/44.	18 – 19
СТАНОЈЕВИЋ ЂОРЂЕ, Универзитет, 1913/14, 1914/15, 1915/16, 1916/17, 1917/18, 1918/19.	84 – 85
СТЕВАНОВИЋ Ј. АНДРА, Универзитет, 1907/08.	78 – 79
СТОЈАНОВИЋ ИСИДОР, Лицеј, 1840/41, 1845/46.	12 – 13
ЂОРОВИЋ ВЛАДИМИР, Универзитет, 1934/35, 1935/36.	98 – 99
УНКОВИЋ СЛОБОДАН, Универзитет, 1987/88, 1988/89, 1989/90, 1990/91.	128 – 129
УРОШЕВИЋ САВА, Велика школа, 1904/05; Универзитет, 1908/09, 1909/10.	72 – 73
ЦВИЈИЋ ЈОВАН, Универзитет, 1906/07, 1919/20.	76 – 77
ЦУКИЋ КОСТА, Лицеј, 1851.	30 – 31
ШАФАРИК ЈАНКО, Лицеј, 1847/48.	22 – 23

РЕКТОРИ
ЛИЦЕЈА, ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ И
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
1838 – 2005.

Прво издање, 2005. година

Издавачи
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА, Београд

Лектори
Милена ДОРИЋ
Љиљана МИТРОВИЋ

Ликовни уредник
Аида СПАСИЋ

Графички уредник
Драган ТАДИРОВИЋ

Коректор
Љиљана МИТРОВИЋ

Припрема за штампу
popame d.o.o.

Обим: 18¹/₂ штампарских табака
Формат 20,5 × 28,5 cm
Тираж: 600 примерака

Рукопис предат у штампу новембра 2005. године.
Штампање завршено децембра 2005. године.
Штампа: „Култура“, Бачки Петровац

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

378-057.177.3(497.11)“1838/2005”:929

ЈОРДАНОВИЋ, Бранислава
Ректори Лицеја, Велике школе и Универзитета
у Београду : 1838–2005 / [аутор Бранислава
Јордановић ; сараднице Маја Николова и
Милена Марковић ; фотографије Милан Симић
и Градимир Симоновић]. – 1. изд. – Београд :
Универзитет : Завод за уџбенике и наставна
средства, 2005 (Бачки Петровац : Култура). –
147 стр. : фотогр. ; 29 см

Подаци о ауторима преузети из колофона. –
Тираж 600. – Стр. 5: Предговор / Дејан Поповић. –
Стр. 6: Предговор првог издања / Слободан
Унковић. – Регистар.

ISBN 86-17-13232-9 (ЗУНС)

1. Пл. ств. насл. 2. Николова, Маја 3. Марковић,
Милена 4. Универзитет у Београду
а) Универзитет (Београд) – Ректори – 1838–2005
COBISS.SR.-ID 127044364